

5390

l. 2

Bibl. Jag.

||

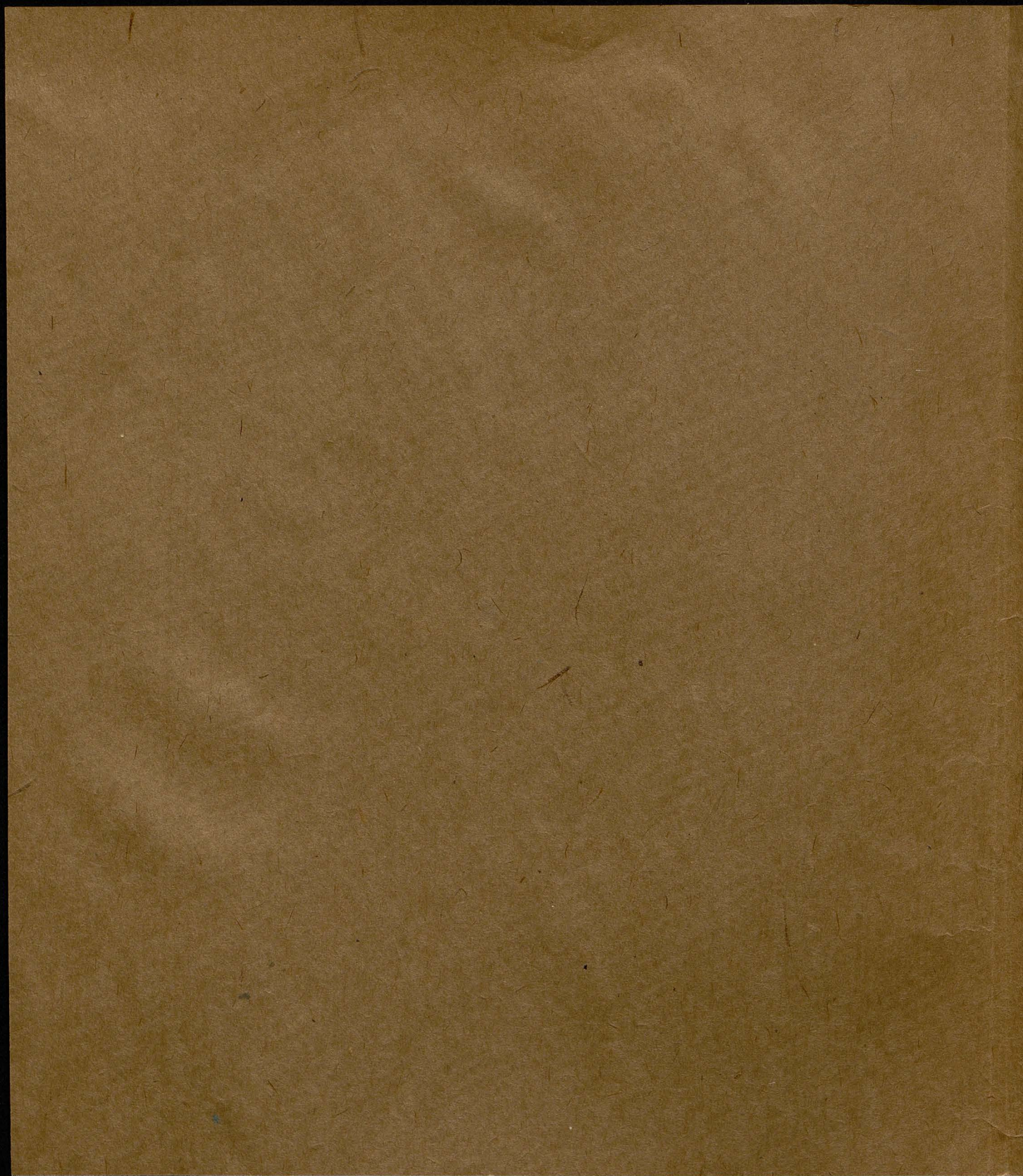

5390 t. 2.

1.

Przysławie, główne
ruskie

Kort 87.

Glome

Wraimica z tego

ms. wywodzone i dane

do pracy z 14. 1930

Celem wysyła do Bobl.

Tom. Lewis. do kwona

BIBLIOTEKA X. X. CZARTORYSKICH W KRAKOWIE.

Sygnatura
rękopisu / druku

Autor

Tytuł dzieła

Miejsce i rok wydania

Tom

Wypozyczona

Zwróci

Podpis i pieczęć Znakada wypozyczającego:

12.0. 304 n. 6
K. V. 13 p. 2

Wojcieszka

Przysłowia są pierwowzorem ptodami narodu wychodzącego z grubej
ciemnoty w nich to stare wieki podają potomkom prawdziwą mądrość
uwagi i odkrycia nad przyrodą a będąc głosem narodu są one ważne
mi materjami do historyj umu ludzkiego. Przysłowia są do mądrości
jeden mają zmyśl i dają jak w wszystkich narodach jednakże
co do wyrażenia mają różnicę z powodu klimatu i okoliczności.

fantazji, ducha wiary, praw, obyczajów, historyj, są one stażem pom-
nikami od pisanych dziejów, niektóre przysłowia są może odrywkami
ślesni historycznych. O przysłowiach mówi Dymitr Salerejski (Димитр Салерейски) w przysłowicach zebrał się również jak w narodach sity
wszystkich drzew (Серебряный). S. Hieronim powiada że rawierajski w sobie
ukryty boski rozum jak złoto w ziemi i orzech w skorupie. Smegirew
mówi: Ni w jakim upotrzebieniu rzeczy stołko nie obnatuziwajet
sja charakter i obraz myśli naroda, ili tworze karat yes
narod kakt w swoich przysłowicach, w których on oliczajet sekia
i zrównanie ich wesoła nastawitelno i zanimatelno. p.dn. 2

najczyńszczytelnym form w piśmie sw. jest ~~del~~ przysłowici i ~~del~~ Ob. Bibl. o przysłowiach:
przysłowia, Dziej takowych, zwano na wschodzie dawno nanizarem. Przej. Salam. I. 6. 7. Syrach
pewnymi. Jezus w przysłowiciach użył narod. U Żydów zwany był mešel. Hist. generale des pro-
w Arabów Mešel u Indyjan seloki u Greków γρῶμα. O nich to mówi Dry: verbes par Henry S. I
to teles u Syneziusza: One to są zabytki dawnej filozofij, która się ~~del~~ gab. Paris 1828. 8°

w wynoszących się wad estowierzenia, jedyna krótkość, piękność i bystre
pojęcie rechorato ich od zguby" Stwierzy one za treści poezji r.p. u Solona, arab. et lat. Oxon. 1806.
Ezopa, Minimeia. Rumianie zwali je adagia proverbia zbierał ich Jul. Leza. various languages Oren-
katon, Synuf. U Skandynawów sam Odin je miał robić (ob. Havamal.) i runami, galee, Sanscrit, Arabic
Jupiac. Niemcy je zbierał: J. J. J. Schmalzer's Gmünd'schen im Mühlthum durch Persian, Latin, and
in Dymitrowitru 3° Aufl. Pragg. 1823. 8° - Wolanulifin Dymitru. dan Mühlthum English under the title
Zalburys. 1822. Zgoda w wszystkie narody zbierały swe przysłowia w sobie of Doodouffum edited
Hlowicki. Zobaczymy co Stawianie w tej mierze uczynili U Czechow Jakob Sracz by Nechtsum Hluder
wydat 1582 i 1599 Dicteria seu proverbia bohemia. Serbskie wydat w ~~del~~ Calcutta 1826.

Niedniu r. 1821 Młk Stefanowicz narodne i proke propowijetke i zagonetke
Dalmackie cesko przgwodzi & D'olla bella w Dizio nario Italiano Latino Mirico
Venetia 1728. Ragusa 1788. 4° także w Gramatyce Appendykiego w Ragusie 1808. 8°.

G. Ferris: Fabula ab Illiricis adagiis desumptae 1794. Aquasae. 8.
 Xroackie w Thomas Janklowich: Zbor dugowanyh vszakoversteh
 (roznyh rezy) w Zagrebu 1821. Krainiskie: Lufyngbühnen von Loosen.
 Zmyn n. f. n. Metelko Luybn 1825. 8. Slovakie: Grammatica
 Slavica auctore Bernolax Lofoni 1790. 8. Creskie: D. Synapsis
 1678, Horny 1705 Dolezal 1746. Crelanowski: Syryjskich pnystow w zbior
 cygli górno Łuzycyckich podlug wiadomosci D. Kucharskiego znajduje się
 w rękopisie w Bauceniskiej miejsciej bibliotece. Matoruskie w Ławoniskiego
 Gramatyce Łuzkaja Lewickiego Rosyjskie: Prof. Xurganow 1769 w S. Petersburgu.
 w: Rosyjskaja uniwersalnaja Grammatyka, ili obczynenje pismo słowije
 na 13 stronach. — Sobranie 4291 drevnyh rosyjskich posłowic (podlug Alfabeta)
 w Moskwie 1770 — w S. Petersburgu Dymitri Xmarzewicz wydał: 1822 — 2 t. —
 je sobranie Ruskich posłowic i pogoworok. Wiele pnystow w słowniku
 słowar Akademij Rosji 1780. Bogdanowicz Łuche z nich porobił rymy
 jak Żabryzi u nar. Ob. L. Kropitoch. Literatur der Sprichwörter Ein Handbuch
 für Literarhistoriker, Bibliographen u. Bibliothekare Nürnberg. 1812. 8.
Łódka Przystłowa składają się 1) z przydarzeń życia (Czysty rymy) gdzie częste
 wydarzenia obraca się w zwyczaj powieściowy 2) z historycznych wspomnień
 (obytaj: życia) które ojcowie ~~z~~ potomkom zostawiają. 3) starożytnych
 formuł prawnych: wiecowych 4) teatrów z sw. Pisma i nabożeństwa 5) myśli
 i pnystow wziętych z natury, wyciągniętych z krajowych lub obcych pisaną 6) Ofte
 i słowicijne opowiadania (najgłówniejsza ras przyzna jest i wrodzona ana.
 dramatyckie, parabolizne i. t. d. Co do formy, dziel się pnystow na rymowd: nierymowd
 (filozofia). Co do formy, dziel się pnystow na rymowd: nierymowd
 dramatyczne, parabolizne i. t. d. Co do treści, dziel się 1) antropologiczne doty-
 czące się człowieka 2) fizyczne natury. Obydwa gatunki często miesza się
 pojęcia tworzące się zroga jako wrodła dobroci i prawdy, czasem zmieszane z
 deonemii ~~z~~ rabobonami (mniwieniami) w których widac pomieszanie natury
 świeckich z ~~z~~ duchownemi, prawdy z błędami, poganistwa z Chreści-
 janstwem. Antropologiczne dziel się na obyczajowe, polityczne, jurydyczne, i die-
 tetyczne a fizyczne ras na meteorologiczne i fizyczne (diatania rimi).
 a ponieważ pnystowia ciafno są awiazane z historiją języka: naroda więc dziel
 się 1) po czasie na chronologiczne 2) po miejscu na topograficzne 3) po narodzi-
 na etnograficzne które mogą być ogólnie: familijne, miastowe i śialskie.
 w tym względzie dziel się na stare: nowe i na powieściowe: miejscowe
 takieś na rodzinne ojczyzny 6) zidrastronne i zmieszane. Poimna jest orafy
 tak język dzieje obyczajów: pnystowia się zmieniają dla tego są one potaż-
 używane (nowe?): nieużywane (stare) czasem stare pnystowia używają się

Fi w S. Pet 1823.

do nowych rzeczy
 kręto widrmy w pnyflow jedne; tzi fama mysl przyhodząc równieci w
 ułahodnich, Greckich, Łacinskich, Niemieckich; u innych narodów pnyryne
 tego jest 1) w konowione ogólne analogiczne pojnie całego człowieka o
 prawdzie, dobrem i złem. 2) wzajemnych roznośladowych stosunkach jednego
 naroda ku drugiemu pnyramiane mysl: słow bez bardzo trudno rozgraniczyć
 to nierozdzielne a to przed wiekami dla tego ^{bedanie} słowa bedzie chaosem iagle dla uczonych.
~~Wskazywano~~ Wskazywając ju w mrok głobokiej starozytnosci gdzie narod jak roz:
 hukane batwany uwalat ju z narodem; język i językiem rozstajmy pny
 epokach nowiejszych historyi z ubrych pnyflowia. Takiej rozróznie można.
 Główniejsze epoki pnyflow: 1) Starozytna i rożniskie najwiecej do innych
 starożytnych podobna 2) Porządek przekładu pisma - w. 3) Greckiego na Łaciskie i
 innych křiqq byzantska albo porzątkowo threfijanska 3) Epoka z crafow
 nepadów tatarskich, Węgieńskich, Litewskich, Wotofskich na Rus. 4) Epoka naro-
 wania polskiego, wprowadzenie drukarstwa epoka szkolna, wprowadzenie
 bibliotek jakot w kijowie wplyw łacinskiego języka 5) Niemiecka nowa i
 innych literatury poznawanie. Z Brytania pisma Lu. oraz słuchania w kofiele
 wiele uchwilo pnyflow n.p. Bog dat bog wist. ~~Job I. 21.~~ - Nie kop drugiemu
 dotka bo sam upadnieš. Psal VIII. 16. Syrah XXVII. 29. ~~Wskazywano~~ tatarskie:
 jakotka nie daleko padaja od swiego drewa - Zatoz wilce ~~tu~~ crafce ono nie
 bedzie twoim towarzyszem - jagel: kopieš row dla drozich to sam w niego upad-
 nieš. Greckie: $\tau\upsilon\omega\delta\iota\ \delta\epsilon\ \alpha\upsilon\tau\iota\omicron\upsilon\varsigma\ \delta\iota\sigma\tau\epsilon\ \tau\epsilon\ \iota\sigma\mu\ \delta\upsilon\alpha\iota\ \sigma\epsilon\beta\iota\alpha$ - O $\pi\omicron\upsilon\ \tau\iota\varsigma\ \alpha\lambda\upsilon\tau\iota\varsigma$
 $\kappa\epsilon\iota\beta\epsilon\ \iota\eta\upsilon\ \chi\epsilon\iota\varsigma$ $\epsilon\chi\epsilon\iota\ \upsilon\beta\iota\ \kappa\upsilon\iota\varsigma$ ~~ibidem et manus huius $\gamma\omega\sigma\epsilon$ bolno~~
 tam ruka, a gdzie myto tam glaza. - $\text{O}\rho\omicron\varsigma\ \text{o}\rho\epsilon\iota\ \text{o}\upsilon\ \mu\iota\gamma\gamma\upsilon\tau\alpha\iota\ \delta\mu\omicron\varsigma\ \mu\epsilon\mu$
 monte non miscetur Gora s goroi ne ~~zjednotoria~~ - $\chi\epsilon\iota\varsigma\ \chi\epsilon\iota\varsigma\ \alpha\ \iota\ \eta\tau\tau\epsilon\varsigma\ \mu\alpha\upsilon\tau\eta\varsigma$
 manum lavat, Ruka ruku ~~drąjet~~ - $\lambda\iota\tau\omicron\varsigma\ \kappa\upsilon\delta\iota\upsilon\ \delta\omicron\mu\epsilon\upsilon\omicron\varsigma\ \tau\omicron\ \phi\upsilon\lambda\omicron\varsigma$
 ou ποιεῖ laxum volutum non obducitur musio. Na odnom miesta i
 kamieszek obrócił - $\text{O}\ \delta\upsilon\omicron\ \pi\tau\omega\kappa\alpha\varsigma\ \delta\iota\omega\kappa\omega\upsilon\ \sigma\upsilon\delta\epsilon\ \tau\epsilon\rho\omicron\varsigma\ \kappa\alpha\tau\alpha\ \delta\alpha\mu\iota$
 $\beta\acute{\alpha}\nu\epsilon\iota\ \delta\iota\upsilon\omicron\varsigma\ \iota\sigma\alpha\upsilon\epsilon\upsilon\epsilon\varsigma\ \epsilon\pi\omicron\upsilon\epsilon\varsigma\ \nu\epsilon\upsilon\tau\omicron\upsilon\mu\ \kappa\alpha\pi\iota\tau$ La dioumia zajcami ~~podobnie~~ pogonyo 2
 ria i ni odnogo ne pojmaje 2 - $\tau\upsilon\epsilon\ \kappa\alpha\iota\ \delta\alpha\lambda\alpha\beta\beta\alpha\ \kappa\alpha\iota\ \gamma\omicron\upsilon\gamma\eta\ \kappa\alpha\kappa\alpha\ \tau\epsilon\pi\iota\delta$
 of pozana of potora: Stoj ieny rochramy nar Flophody - $\tau\omicron\ \acute{\epsilon}\nu\ \tau\eta\ \kappa\alpha\pi\delta\iota\alpha$
 του γυφοντος, $\upsilon\pi\epsilon\varsigma\ \chi\lambda\omega\tau\iota\eta\varsigma\ \acute{\epsilon}\delta\tau\iota\ \tau\omicron\upsilon\ \mu\epsilon\delta\iota\omicron\upsilon\sigma\tau\omicron\varsigma$ Quod in animo sibrii
 id est in lingua ebrui - $\epsilon\kappa\ \tau\omega\upsilon\ \delta\upsilon\upsilon\delta\omega\upsilon\ \tau\omicron\upsilon\ \lambda\epsilon\omicron\upsilon\tau\iota\alpha\ \epsilon\chi\ \upsilon\eta\upsilon\epsilon\ \lambda\epsilon\omicron\upsilon\eta\epsilon\mu$
 - sine fove nec pedem move Bez boga ni do poroga - $\nu\omicron\zeta\ \rho\omicron\upsilon\alpha\lambda\iota\ \nu\omicron\zeta\ \rho\epsilon\iota$
 Boga i doo, Boga Teou Gtas naroda gtas Bozuyj - $\text{D}\epsilon\upsilon\varsigma\ \iota\epsilon\ \alpha\iota\tau\iota\varsigma\ \eta\alpha\beta\iota\tau\alpha\ \iota$
 res procul equitat Do Boga wysoko do Caria dateko - $\text{U}\tau\ \text{se}\ \text{m}\ \text{e}\ \text{t}\ \text{e}\ \text{m}\ \text{p}\ \text{e}\ \text{c}\ \text{e}$
 ris ita et metes Calo poriejesz ~~talewo~~ to i poriesz - $\text{F}\ \text{i}\ \text{n}\ \text{i}\ \text{s}\ \text{c}\ \text{o}\ \text{r}\ \text{o}\ \text{n}\ \text{a}\ \text{t}$

opus Kores dieło wiencajet. - Quot capita tot serjuf Skol ko ja
Tow, stolko: umow - Careus cuneum truidt Klyp, Klynom wybywa
jeta. Equi dentes inficere donati Jarowanomu Konim w ruby re
molriat - In medde sunt lingua fet ae vestrae, corda felle sunt

rita Plautus Truc I. Na jazykie medok a na serdie. Tedy K
Dalmackie Ira wuka i koolichi in iitli

Krainkie jezik nej zarobmi (Teryj jazyk za zubami).

Rokey roko miye Crefkie zni; te jazyk za ruby - Karda. Lili Ka
rowj ocaš chwal: Litewskie. Kus tramp, ten truhot (Gie tonko tam
i noet ria) Kus medzimo kert ten skidras takota (Zdieš rabiat dro
wa, a tam rzusepki. Tetiat') Ant. palynkuse kaolta oozkas lypa
Na poklanoje derewo i Kozij skaczut Niemieckie: nied zmand i
nied uafno alb duw toka Rubafeka K dietu blyis.

Przyftowia rownie jak pieśni: nowašni uagle fi twona. Wiedniak w škole
umiejacy najwiecej przyftow i twonašy takowe mażymy najbardziej bywa ja
nowany: nowašny za jedynego Crefem przyftowie jedno ftanie za wyrok ft
wice pandektami ludu. Gustaw Flešo de Kalve w Ukrainš. Wištniku na
r. 1817. Chałkow ft 119 nowi ie w Matorofoyi krajis dotąd piešni, pft.

my ~~praca~~ przyftowia Ukrainškiego filozofa Gregoraa Skoworody.
W przyftowiach ipe m i ferce naroda one to twona u ludu głošne pojcia nafa
zapafnych myšli w nich ~~praca~~ ft wewnetrne ipe: oduh fizjonomia duha, charak.
tem: ft wra ftowem caty byt w nich rewarta nafina myšli, odkryci: oduh i adušen

One to ukarujz mašnie, myšli: wiaat o przyrodzie, ludziah, doštwie one ja
w wiesciadle pokarujz wewnetrnia ofiata, obyeraje: wyeraje, meluja, oraš, klend.
I) Rodz t. a) o wrodach: zarodach przyftow 2) Opnyft. we wręderia styh: poeyi Oddiat
II) Anti opologizne A) puzenftwo, wiara, rabobom 6) uoy caje i obyeraje c) Moralnoš
III) a) polityczne i fudobne rabytli: praw. B) Prawništwo: sadowništwa a) prawa 6) wyftk p
Kikaraj c) sadowe obredy a) dofy B) oddane gtow 7) prawei 8) pole 9) nowelny ofišk.
IV) Fizyczne a) meteorologizne i astrologizne 6) Agronomizne c) Medyczne -
Klištografizne a) Chronologizne b) Topografizne c) etnografizne a) wie fe 6) dewiz

~~711~~ / 798. ~~711~~ 720.

A.
3

Przystowia
Ruskie.

Dobre samosia chwalyt.

Nema przypowieści bez prawdy.

Moralew kyis' — abo jakyis'.

Bibliografia

Zbiorów matoruskich przysłów, przymówek, zagadek i zaklinań.

- 3 matorossijskija postowicy i pogoworki, s prymierca-
niami (Wiestnik Jewropy 1829. Cz. 167 n° 20 str. 304-
Cz. 168 n° 21 str. 62 - n° 22 str. 153)
- Rusckije w swoich postowicach J. Snegirewa S. P. 1831. 8° =
(120 przysłów zebranych przez J. P. Kottlarewskiego)
- Matorossijskija postowicy i pogoworki, sobrat W. N. S. (Smil-
nickij). Charkow 1834. 8° str. 34. (587 przysłów)
- Oczetki Rossii W. Passerka. S. P. 1840. 8° Kn. 2 (30 mato-
rossijskija proiszerja - Zaklinania)
- Katyccki propowiedki i zahadki, zôbraw W. Plkewicz; = +
wydaw Jak. Plotowackij. Wieden 1841. 12° str. VI. 124.
(2306 przysłów i 60 zagadek)
- Lastôwka. Sobranie sozrynenij na matorossijskom ja-
zykie. 320. Je. Grebenka. S. P. 1841. 16° str. 382 = 1 Rub.
(82 przysłów i 30 zagadek)
- Wienok Rusynam na obizynky, uplyew J. Plotowackij. U +
Wiednie 1846. 16° Cz. I str. 216; Cz. II str. 396 (50 i zagadki)
- "Starynnaja postowica w wiek ne stomit sia," ili opytnyja =
osnowanija russkago narodnago mudrostowija. Charkow,
1847-1848. 8° str. 88.
- 3 matorossijskija i katycckija zahadki, sobrat A. M. Semen- =
towickij. Kijew 1851. 8° str. 44-50 kwp. (380 przysłów i zagadek,
2 tyk 20 z Lastôwki, a 60 z Plkewicza).
- Etnograficeskija i statysticeskija swiedienija ob Błgopolstom
u jezdie Podolskoj gubernii, swiaszennika J. Michniewicza.
Wiestnik Geograficeskago Obszerestwa 1852. Kniga 5, str. 23-40
(150 przysłów)

- Narodnyja igry, zagadki, anekdoty i przystowija zytetej
Sudzianskago ujezda, A. Dmitrijukowa (Kurskija
Gubernskija Wiedomosti 1853, № 6-13).
- Matorossijskija istoričeskija postowiu i pogoworki,
A. Łazarzewskij (Czerņigows. Gub. Wied. 1853, № 38).
(30 przystow)
- Miestnyja narodnyja postowiu i pogoworki, sobr. w s. Da-
tyni Njezinskago ujezda; swiaozremnikom P. Ogiewo-
kim - Ochotskim (Czerņigows. Gub. Wied. № 23 i 39.)
- + Peremyszlani, miesiacostow na 1854 rok. Peremyzł 1854
gov. str 102-104 i toż na r. 1856. str. 73-74
- Dni i miesiacy ukraïnskago selanina, M. Małkymowic-
za. Russkaja Besieda 1856, № 1 i 3 (25 przystow
- toż przedruk w Sobranie sozrynenij M. Małkymowicza
Kijew 1877. 8vo Tom II.
- Uzynok ridnoho pola, wystawrenyj pracejn M. Gatsuka.
Moskwa 1857. 8vo str. 371 = 1 Rub. 50 Kop. (520 przystow).
- = Lud ukraïnski, jego pieśni, bajki, przystowia i t. d. zebrał
A. Nowosielski. Wilno 1857. 8vo Tom II, str. 231-262 (310
przystow)
- Przystowia i przypowieści ludu ruskiego w Galicji, zebra-
ne przez S (tefana) Petruszewicza z Dobran. (Przyjaciel
domowy, piśmo zbiorowe. Lwow 1857. 4to № 25-35. 37. 38.
41. 44. 45. 47. 48).
- = Sbornik matorossijskich postowic i pogoworok, izd. A.
Szyzackij - 3^{ty} tyz. Czernigow, 1857. 12° str. 97. (1403
przystow)
- Matorossijskija postowiu i pogoworki - G. Kutzynskij.
(Kijewsk. Gubernsk. Wied. 1858. № 26 i 27.)
- Dwadcał piat matorossijskich postowic - G. Mitoradowicz. (Czerņigow.
Gub. Wied. 1858 № 2.)
- = O razgovorach, A. Szyzackij - 3^{ty} tyz. (Czerņigow. Gub. Wiedom. 1858.
№ 17.)

Pamiętniki ukraińskiej narodnej stowiesności (prykazki, pomawki, pohudki it.d.) sobran. P. Efimenkom. (Czernigow. Guber. Wied. 1859. № 6, 16, 18, 25, 49 - i Czern. Gub. Wied. 1860 № 23-26, 38-40.) Wszystkich przykazań 1050.

O Ukrainskich postowicach i pohoworkach p. R. Tysoczynskago (Czern. Gub. Wied. 1859 № 29.)

Ukrainskija zahački, zap. S. Nos. (Czernigow. Gub. Wied. 1859 № 29) Miesteczko Szaturyn. Obrazcy miestnago gowora, piesni i postowicy, M. Izaenko. (Czern. Gub. Wied. 1860 № 1, 8, 9, 11, 12, 14. (Wszystkich przykazań 200).

Pohoworki i postowicy, upotreblajemija w Wołyńskiej gubernii, soobsz. swiasz. W. Abramowicz. (Wołyn. Gub. Wied. № 2-4)

Matorosijskija postowicy i halycykija przypowiedki (w Staroswieckij Szandurysta S. Laskewskago. Moskwa 1861. 80 str. 628. Kniga II^a str. 137-244). Wszystkich przykazań 4000)

Pamiętniki narodnej stowiesności sobran. Doroszenkom, P. Efimenkom, D. Lawrynenkom i Kosmenkom. (Przykazki, przystywnia, zahački to szczo - w Czernigow. Gub. Wied. 1861, № 5, 7, 9, 10, 13, 17, 19, 21, 23, 24, 33, 36-38 - i Pottaw. Gub. Wied. 1861 № 32.)

Matoroskija i ruskija postowicy. (Pottaw. Gub. Wied. 1861, № 45-51 - i 1862 № 5, 10, 13, 19, 22, 31, 40. - i 1863, № 5.)

Przywietstwijsja i pozdrawtenijsja u Podolan - K. Szejtkowskago (Kijewskij Kurjer 1862 № 5 i 8.)

Ożwinoroskich postowicach E. Pietobrowa. (Wiestnik jugorapad. i zapad. Rossii 1864 № 5, str. 19-32 - i 1865 № 2, str. 346-353.)

Sobranie pamiatnikow żwinoroskjoj narodnoj stowiesnosti: Postowicy, soobsz. G. Kulczynskij. (Czernigow. Gub. Wied. 1864, № 31, 34.)

Matoroskija postowicy i zahački sobranijsja w Bohuzarskom ujezdrie. (Moronez. Gub. Wied. 1864, № 32.)

Ukrainski narodni przykazki, przyslunjsja i take inoze; Zbini: ki O. Matkowiza i druhich, sporadyw M. Dromis. S. Peterburg 1864. 800 str. № 304 (Cena 2 Rubl. - Wszystkich przykazań 14, 339 i zahaček 505 zebrańnych ze wszystkich dotąd wydanych zbiorów.)

Pojerzja, postowicy i piesni zytetej Poljesia J. Trusiewiza. (Kijewlanin 1865 № 51, 52, 57, 65-69, 71, 108, 109, 111, 113, 120.)

Prjzki, fraszki, podania, przystownia i piesni na Rusi, zebrał S. Barcz. Jaropol, 1866. 800 - 2° wyd. swiwo 1886. 800 str. 231. = +

- Zahowory ot „mystyrytu“ i zubnoj boli. (Kijewlanin 1866, nr 24, 26.)
- Krestjanskija zahowory „wroky“ - P. Stubtajewicz. (Lodolskija
eparchialnaja wiadomosti ~~1866~~ 1868 nr 16.)
- Zahadki. (Prawda. Swów 1868 nr 40-45)
- Jeszcie dopotnienie k ukrajskim postowicam - P. Efimenko
(Czernigow. Gub. Wied. 1869. nr 5)
- = Postowicy i pohoworki Hlatskkoj i Ugorskoj Rusi. Sz zapisk
Imp. Geografiz. Obszestwa po otdieteniju etnografii 1868
g. T. II. Speterburg 1869. 8vo str. 138.
- Wolynskija i matorossijskija postowicy i pohoworki, sobr. W.
Derogowskij. (Wolynskija Gub. Wiedom. 1869 nr 21-26.)
- I narodnich ust. Zahadki; zapysci W. Lusa Kiewskij. (Praw.
da lwowsk. 1869 nr 40-47) (40 Zagadek)
- Narodni prykazki. - W. Nawrockij (Prawda lwows. 1869. nr 24)
(26 Prykazok)
- = Matorosskija zahadki, sobrat A. M. Sementowskij. (S. Peter-
burg 1872. 8vo str. 103.
- = Postowicy i pohoworki Hlatskkoj i Ugorskoj Rusi, sobran. Mysoc-
kim. Izdan. Geograf. Obszestwa. Speterburg 1873.
- Zaklynanija matorossijskago naroda; sobrat P. Efimenko
(Izdan. Imp. Obszestwa Istorii i Driasonstej Ross.) Moskwa 1874. 8vo
str. 70 (50 Kopicij) 221 Zaklinanij.
- Religioznyj kult juwinorusskago naroda w postowicach - P. Swae-
czenko. (Zapiski juwino-zapadnago otdiata Imp. Geografizest.
Obszestwa za 1874 g. T. II. Kijew 1875.)
- = Matorosskija narodnyja predanija i razskazy. Swod M. Diagomeno-
wa (Sz Zapisk juwo-zapadnago otdiata Geografiz. Obszestwa) Kijew
1876. 8vo str. 434. (146 Prykazok i Zamowleania)
- = Trudy etnografizestko - statystyreskoj ekspedicii w juwo-zapadnyj kraj,
snaraziennoj Imp. Geografiz. Obszestwom. Materialy i iszledowanija
sobramnyja P. Czubinskim. Tom I. Wyputk 2. Zahadki i postowicy; pod redak.
P. Hilferdinga. Speterburg 1876. 8vo str. 467. (2000 Prykazok i 300 Zahadok)
- = Narodnyja zaklynanija nad puzetami - J. Bitenskoje. Kamenes - Lodolsk,
1880. 8vo str. 67.

Nagowory ot boleznej u Czarnomorciow - St. Szerzbiny. (Kijew. Staryna 1883, nr 7 str. 586-588.) (8 Nagoworow)

Zagowory na prosa i pszenicu; roobraz. N. 3. (Kijew. Staryna 1884, nr 12)

Szczatki pierwotnego swiatoglodu w ruskich i polskich zagadkach ludowych; p. J. Franko. (Przeglad tygodniowy. Dodatek. Sierpień 1884.)

Matoruszkaja pochoronnaja prycaet i mitchiszekoje jeja znauczenie; - S. Braitowski (Kijew. Staryna 1885, nr 9.)

Znacharstwo, szepitanija i zagowory w Starobielskom i Kupianskom ujezdach Charkowskoj gubern. - J. Iwanow. (Kijewsk. Staryna 1885, nr 12) (10 Zagoworow)

Koje - chto o wowkulakach; - P. J. w. (Kijew. Staryna 1886, nr 6) (6 Zamowlanija)

Matoruszkaja etnografija za poslednije 25 let; - A. Tynyna. Wiestnik Jewropy 1886, nr 1, str. 300-326. (Opracach Za Krawo: Kiego, Homowa, Czubinskogo.)

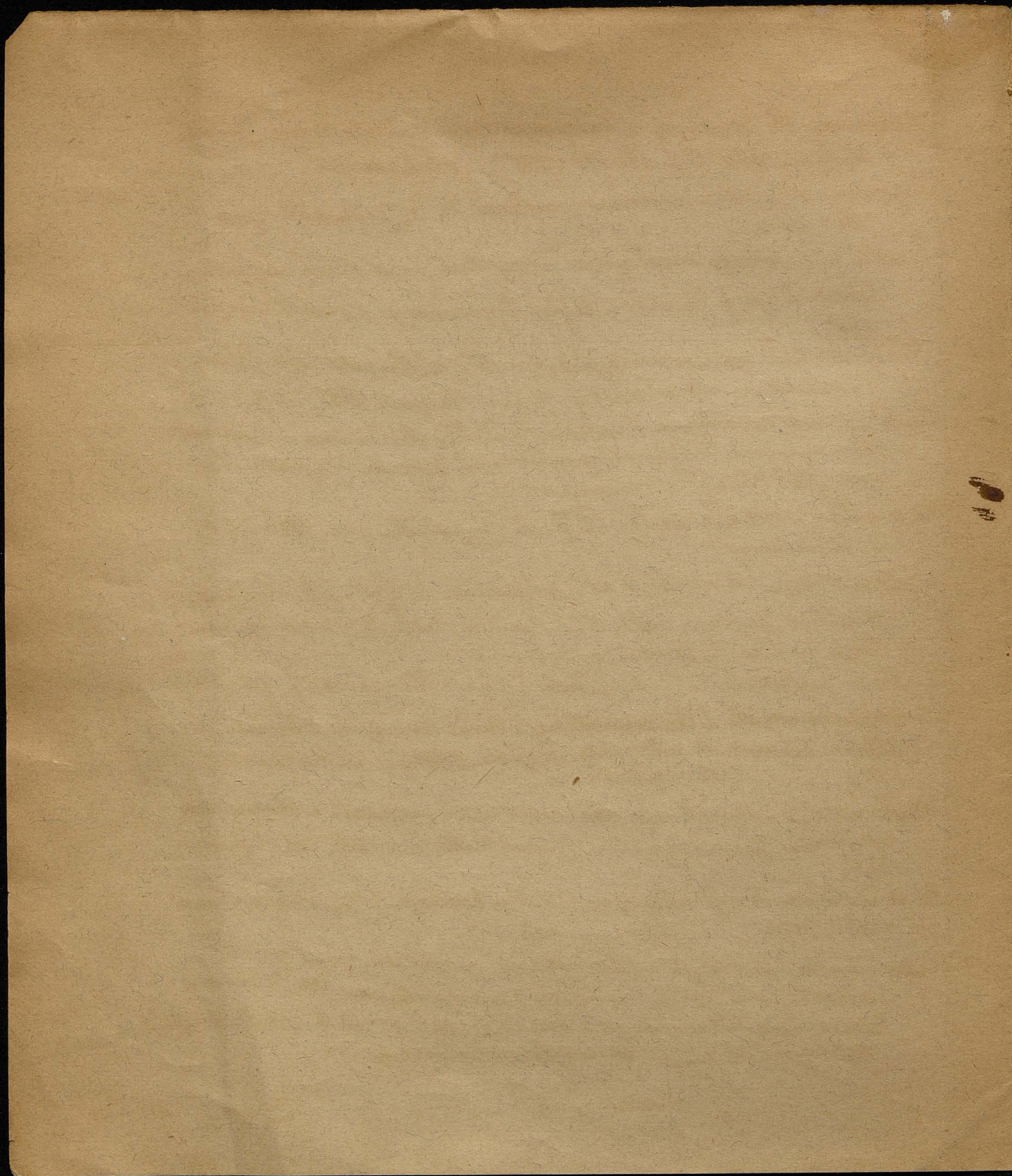
K istorii postowic; - N. Sumcowa. (Kijew. Staryna 1887 nr 2)

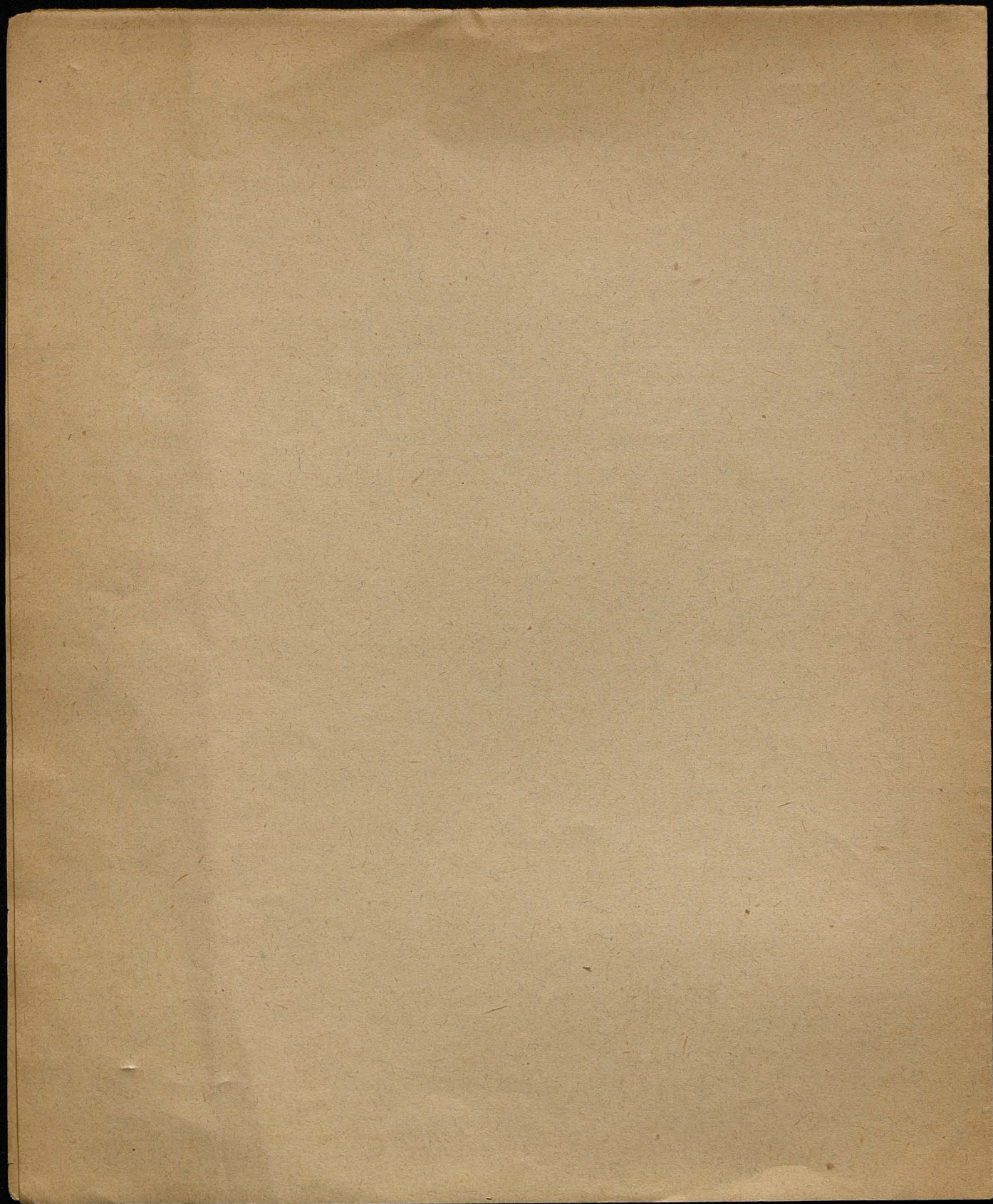
Etnograficzne zapiski S. Pokossowskiego z okolic Nowogrodu wotyniskiej. (Zbiór wiadomości do antropologii krajowej. ~~Tom~~ Tom XI. Kijew 1887. 800) (103 Zagadek)

Matoruszkija przyrytanija nad umerszymi; zapisan. w Uman'skom ujezdie Chr. Jaszurzynskim. (Kijewska Staryna 1888) nr 1. (3 Przyrytan)

Z oblasti narodnoj medycyny, M. Ogilewskogo. (Kijewskie Stowo 1888 nr 473) (Kilka zamowlan.)

Nowa Zbitka narodnych matoruszkich przykazok, przystywin, pomowok, zagadok i zamowlan; wporjadkuwan M. Komerow. Odessa, tyro-litografija Je. I. Fesenko 1890. 800 str. X. 124. 1. (50 Kopia) (1275 Przystyw, 29 Zagadok, 33 Zamowlan i Bibliografija)

Dnieper am Fuß des Umlenkung sein nördlicher Endpunkt und sein mit Le-
 ter in das Haupt
 Pamiatniki

"Pierwiy Kaszorej" (Die erste Erwähnung Dnieprflusses von dem Zeit am
 von A. Szurovski II Teil Moskau 1834.
 XVIII weka. (Zurückführung aus dem 17ten Jahrhundert) Dniepr in
 rücken über die Dnieprflüsse zwischen der Dniepr und in Koffen
 vorzüglich für Zeit der folgenden Demetrius - Jünger in russischen
 Gegenort in der südlichen von Leuit. Dnieprkanal Garm
 abwärts Moskau 1834. Westliche polskiej Wojnie Dnieprkanal na-
 überad viele diplomatische Tugenden der Wojny Koola Zygmunt III
 z Rosyja o wieciu Dnieprkanal ukraine reay i o wyodrzeni
 na tom Romanow

"Istoria Wojska"

"Istoria Wojska" (Geschichte des russischen Heeres) von G. G.
 bintad inoffiziellem in der Dnieprkanal von Wla-
 dymir Oronowski. W. Petersburg 1834. Jetzt to doxtadna
 Dnieprkanal Don'skikh Kozakow dozego ozerpad z archiwu ^{Stolicy} wojska
 Kozackiego w Nowozerkasku w pierwszym tomie od zalozenia
 i najstarych wiadomosciach i wstepem panowaniu Kozackow Dojmu
 w drugim o Ekspedycjach Kozackich gdy juz byli pod jej imem ros-
 syjskim w 3tomie geograficzne opisanie obwodow kraj. Kozackow
 tu maluje obyczaje, terazniejszy sposob zycia, Kultury i. t. d.
 Kozackow Don'skikh ukraine reay tu ja. W czwartym opisu rodet
 mineralnych Kozackich nie nalezy tutaj
 (opowiesci) (i)?

Znato rosyjskija Prikazki

(Znato rosyjskija Prikazki) (Znato rosyjskija Prikazki) Glebenka Petersburg
 1834. w meteorologicznej nowie sa takze tu i bajki Esop. wiersz.

Znato rosyjskija

(Znato rosyjskija) (Znato rosyjskija) Glebenka Petersburg
 1834. w meteorologicznej nowie sa takze tu i bajki Esop. wiersz.

o słu trzy powieści matoruskie (w tejsze) mowa o Kozakach: Hajdamakach
 matorosyjskija Lastowicy Alminajstijer Czmińswińtan i Andronijem i g. p. m. l. t. m.
 W. N. S. Charkow. 1834

~~„Abysda i t. in. biocet”~~

Sabawnik za 1834 godinu (wspustawen Demetrius Dawidowits f. u. l. l. r. s. k. i. m.
 Auupleny sekretari Krahujewai in hr. f. u. l. l. r. s. k. i. m. u. n. j. u. l. l. r. s. k. i. m.
 papier n. t. f. i. l. l. t. S. a. u. l. l. t. m. d. u. t. f. l. i. u. b. o. f. y. t. a. g. a. i. f. t. f. o. n. j. e. m. - T. h. e. o. d. o. r.
 ni u. g. u. d. z. i. e. n. o. k. o. c. e. b. u. e. i. b. o. f. y. t. - n. u. i. e. g. o. g. a. i. f. t. l. i. d. o. u. w. a. l. l. i. f. t. a. L. o. e. f. i. e. n.
 nou P. a. u. n. J. a. n. k. o. w. i. t. ')

Lawet Swinjer znany z pism Swojich w rasie wieloletnich swych podróży po Rosyi
 zbierał mianymy zbiór starożytności: obrazów starożytnych, rzeźby, stare,
 monety, medale, rękopisma i t. p. Zbiór ten przez długi czas w Petersburgu
 pod nazwą Rosyjskiego Muzeum był wystawiony zaś w r. 1834 był
 u. l. i. a. y. t. o. w. a. n. y. Opisuje Muzeum Morgenstern w dorz. t. r. J. u. f. o. l. i. n. i. e. 1834. 1. t. f. t.

	Polakow	Letlow	Russinow	Sydow	Włochow	Wielkość
Łożka Krolestwo	3 miliony	200,000	100,000	300,000	—	130,000
Cherpoż. Krakow	110,000	—	—	10,000	—	—
Ruska polna Włochy	—	—	—	—	—	—
Kozł. G. Podole Wolyn	750,000	10,000	5,520,000	1,300,000	50,000	—
Oriatarus	—	niemou	—	70,000	—	—
Pornan	600,000	70,000	—	—	—	—
Pouty	550,000	Leto 200,000	niemou 92,000	36,000	—	—
Kurlandya	—	Let 500,000	niem 100,000	—	—	niemou
Galiya	1,700,000	—	1,900,000	300,000	50,000	270,000 50,000

Schaffarik Traktat L. i. s. k. o. n. u. m. p. r. o. f. 1833.
 Biblioteki Polewoja Tom I zawiera 1) Traktat króla Polskiego Karłowicza z Bawo.
 godem 2) Przywileje Litwy 3) Wyjątki z warszawskich Aktów Koron.
 nych 4) Wiadomości o wojnach Polki z Rosyja w czasie małoletności
 Jwana Groźnego

znaš mi jataš wetha bolotu, (koly) ohladⁿⁱycia (az) i sama (w) boloti.
 Zechrij ~~ky~~ hadjuxi w paruwi bo w kufyt.
 Zre byty kuma, ze nyty pywa.
 Zre de-j bjez jak ne pohotowi (no ucom ne umo)
 Zre ist' nan dja k husej.
 Zre znaju, czy je w kuzmy hroszy
 Zre wmer ~~boladka~~ (w dawyta bolayka)
 Zre kijem patyceji
 Zre pluj u wodu zhodyccia napyc'cia.
 Zrechaj jomu tak tehenko ikneccia, jak sobaka z tymi winwe'cia
 Zre torkaj bo czyrwa swityt (Hameba cukne epa nca)
 Zre howiwszy datu schwatyw (szersliwy)
 Zre be ni me — ni bel mes.
 Zre sito ni jato, daj babo sata
 Zre szwe' ni mnes.
 Ob mykoli da-j nikoty (Toest d ozhnika b cembezr)
 Pany deruc'cia, a gnuzyhiv ezuby bolat
 Popa wozyt' (Ukobb d, sibam bca)
 Popa wozyt' u reszeti
 Pofzkodi lech mudryj
 Pro wouka pomowka, a wouk w kofzari
 Puftyw Bih My kitu na wolokitu (Pofstos' jemu kak s Petrowa dnja)
 Rozzatuwanofia jak Bih nad rakom
 Sobaka bresat d, witer wofyt.
 Spyt' sowa ta-j kury baczyt'
 Twij ne swij, ne ~~ka~~ u horoah (nelie)
 Treba jak pjatoho kotefa do woza
 Sowrec'cia jak sawku po pektu.
 Ty jomu obrasy, a win tobi Tubja.

2. 4. 1811

~~Abij na mene niojac switgu, a ja zwizdy kotom probja. (majgi pomac
starszego, ni bojsi niodfugki)~~

~~Abij buty probja z karsy, to budut i postucharsy.~~

~~Anielski, hoj sask, a esortowa dumka~~

~~Pa hatomu, szepc, dily koty~~

~~Prigra pusnat' (kurj, slovit???)~~

~~Stawka nachwalyc'cia a bidko nabyccia.~~

3

~~Phora balyj da w pidwjas kach~~

~~Phora nestuchaje tata, doj postuchaje kaba.~~

~~Prorok, ne hras, diki mene neworije (odcypfu)~~

~~By wse to tei perajmat' szosna wodi ptywe~~

~~Dobra to ruz, szoso z w chati niez.~~

pen o seni

~~Dumka za horamy a smert' za pteramy.~~

~~Dywo szoso w paru zinka choroka!~~

~~Swydyt' tobi bit~~

Je w hteku motoko, da holowa ne w hize

jak budet panom, to wse budet maty darom

jak korza, jak korza, jak spremono tak i damo.

uin za konem wit z wotom a swynia ob tyn, koty nema z kin

Koty melfoz sto kip, to x budesz pip.

Kotyb swyni rohy tob, usich pokotota.

Kuc wypraw, kuc prohrav

Lychaj jak martyn myto (xymani??)

Lychs Lytwynka z napade, jak redzikne (nie bedzie plott.)

Zonet jak hostec' babu

Zonutyt' jak u seli moskal; (jak ^{pid hrebleji} u hrebli) bis) (boporaem)

Zahadaw kazi smert' (rogorit)

Zna tobi neboze, szoso myni nehoze.

Tohò i ryroti wetykden, jak sorozka bita.

Ubraudia jak czort na ^{woj}wtrenju

Uliż u szwizki solomu ta - j szetestyt⁷

Wetyki; dub da dypstenatyj.

Wlno jobaci i na Boha breczaty

Wowska w ptuk, a win k czortu w tuk.

Wydno z zadu szozo Paschym.

Za bytoho dwa nebytych dajut, da szere-j neberut

Za bat'kom na wetjwku³ na szlach ³ na szybencja.

Zahoi'cia poki wesile skoic'cia.

Za moi zyto da mene - z i pobyto

Zas' miszoja by szere na kutni! (Zap'awez)

Zawofia cyhan na swoi dity.

Znata kobyta na szero wiz byta

Znatymoz do nowych win³ku (budesz pomnit Rosi.

Z brechni se mout, da wse bilozze wity nejmat'

U nezuroc'ci radyofia (Zuzflimj)

Zenci wenci, czort u kifenci

Zuty hterzyerok poki szozko odyzwet'cia.

Zuzast'iajak, trjasc'cia koho szozese, toho i napade.

szero hromadi te i babi.

Proziewilnyj marka chodyt po jarmarku ni kupujet, ni toshujet, tistki
robyl swarku.

Jabtozko wid jablonki ne daleko wid kotyt cia (uk)

Jazykom szozo chosesz roby, a rukam woli d ne dawaj (uk)

Jazyk dowedyt do Kyjewa a wafom i do Kija (uk)

Jak ucytytyw no pyci, tak tytko szmyliw' stucha (uk)

(Ukrainfkie)

U ryrka orzej porozra (uk)

Ufiak d'ito majftera b'it'cia

Ufiak kutyk fwoje boloto chwate

Ufiak jerehmj pro sebe rozumij

Utik ne w'itek a pot'upaty wilno.

Ucha po wyzore toba ne roftat

Uiez i nad moimy woritmy zijde fone.

U poty dwa woty

U chliba nohaj koroten'ki, a jak pobizyt' to i dowhymy ne
nazerefz

Utiaw do hapt'kiw

U czuiz chati fkyпка bje

U peczuri rodyw'ia

zake Korynia, take i napinia

Jakym mleyem wojuwaw, tym i pohyb (uk)

Jak ne kowal, to i klyzaczow ne pohani (uk)

Jakij pip, take i b'tahoflowenia

Jak majesz z kystym molokom, to luczfe z wodoin

Jak pryj'zow, tak i p'frow (uk)

Jak by ty chodyw, jak tyn podnu, to dla tebeb' luczfe
buto.

Jakij pan takij jehoi zupan.

Jak pohano oraty, to luczfe wyprahaty

Jak fchorze, tak i na horu zweze.

Jak ne czuje, to i ne wadyt.

Jak poidefz w obizd, to budefz i na obizd, a jak na poftec'
to u wezeri.

Jak by u Cyhana toj rozum napered, fuzo w muzyka
na w piola.

Jak by win ni zyw, ta zyw, aby w czuju hrecyku ne w'faknowaw.

Jak majesz ktaniatcia Taptiu, to lucze poktonys' izobatu

na zwiastowanie N. Maryji P. pięką chłopi pierog
na kłórem wyrobione są 2 nogi boćanie ten zwi
sie halopa i ten wynofga przed chatę wotajęc
Busniu, busniu, na tobi halopu, daj igta
kopu.

3-łoty jak bycz a ostroj jak miecz
Aby bototo a czoty budnt
Do konyus-zy ne cętowaty sia
Dokład ne ide u tad.

Bez hospodara towar ptaze
Dłtyn mele - muka bude; jazyk mele - bieda bude
Dra panskoju mudrost, muzyckaja chytrost.
Koty na Hromnyciu piweń ne napietria wodzui
to na Jurzu wot ne naistria Hawzui.

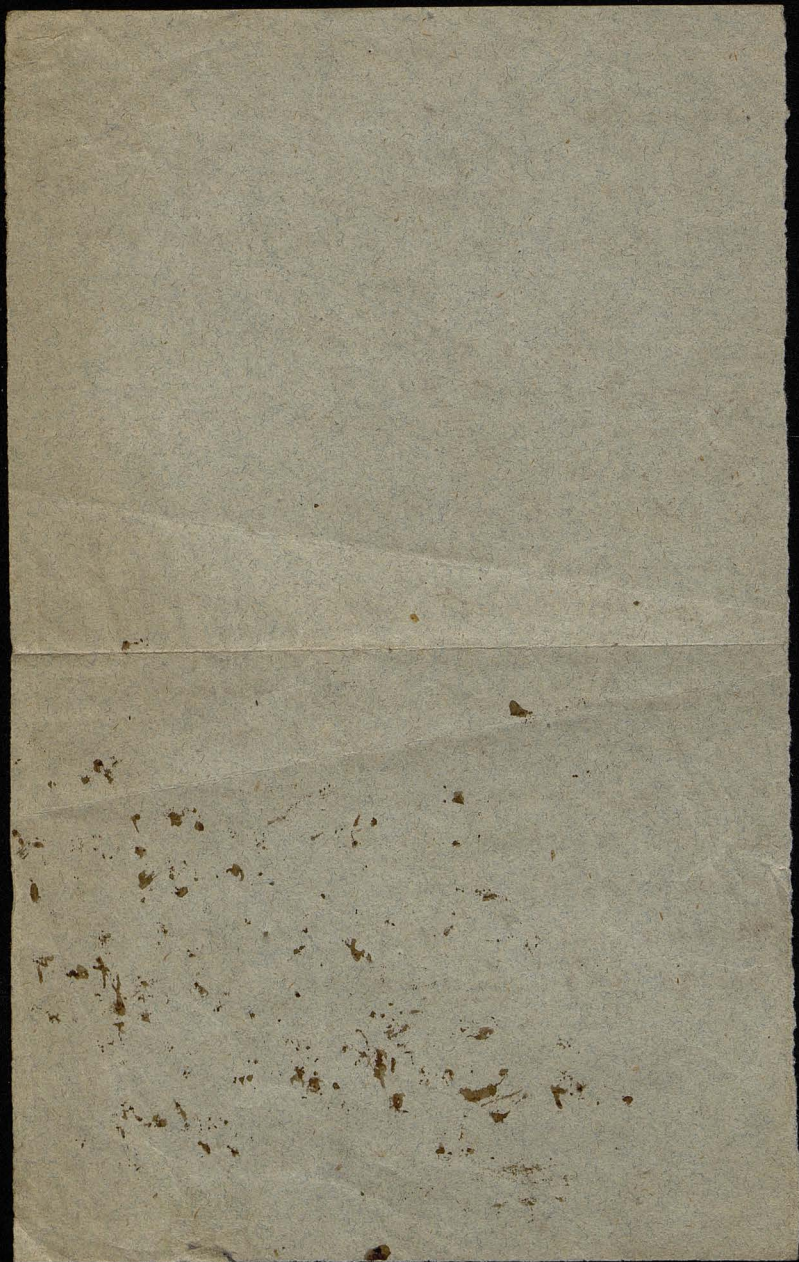
Maj wotom daj, sam na piez utekaj.

Bren kaje ja urozi, wefna kaje: a je pohlezi.
Od spafa daj rukawzui do pefa. (6 August)

Lokrowa usińsko porhowa (i Octobr)

Warwara zawaryt, Mykota zahwozdyt (zima)

Choć za wota, aby wdomu ne byta.

Przystawia ukraińskie

12

Dobromu żywotnu mow na kamini - szczo ne skin,
to zmetycia.

Wiatkij swasci dostalos' no Kowbasi.

Jak nas baczty u horosi - daj dosi.

+ Na dohad bura Kow - dajte Kapusty.

Trate moich piat, szczob buto desiat.

+ Nie pytaj bo starij, budetez (bo szczytko pastarijep)

+ Szty bacz ne baczty i ne czuly, ja ptyly ma-
czuty.

Szcho dalosy w lis, toj bilsze drow

szty bacz sami - sani i nam w lisi trap =
laje cia buwat.

- Zinci ne wir, bo to zwir, choz ne wkuoyt, to
zlaka.

+ Naornijatas wersza z bolota, koly ohlane cia, az
i sama w boloti.

Oboje my raboje

Chito ludej pyta: toj rozum ma

+ ne tilki szyta, szczo w wikni; a moze za wiknom
i bilze

Sharno da Koratko

Dobroho patrosku szczob zywtok ne botyn.

wetyke - i w lisi zhyrnulo

- Z pionii stowa ne wykenesz (wykydajet cia)

+ Nie wsim przychoyctwa podudci wafszij szkanat

+ Na te kozak nyw, bo hoosi mau.

- Chwastajet cia jak pyranojn tarbojn

Daj Boh nekomu telati - da(wakoho) woska pojmaty

Zraje de zimujut raki.

+ Nie wsiakomu po jakomu.

Dawaj na wiru - pyszy na ftriu - jak stinu rozberesz
~~toz dowh zaberesz.~~

+ ne bude Hala bude druhaja

Z neba zvirny chwata, a pid nosom nyzscho ne bacez (uk)

Z Moskatem zneyfia a kamin' u pazufi derzj.

Zamyslaw fia jak opolonyk mez tozkamy (uk)

Zbyw fia ~~pek~~ z pantytyku (uk)

Z hostia poky wifile skopetria (uk)

Ne spytaufys' brodu, ta merszej u wodu (uk)

Ne wyhlada, ne wysyraj, a daloz chowaj sia (uk)

Ne wdar' Tycem u hrax' (uk)

Ne hrycha, ni spadynia (uk)

Ne wziawozy' za fokyru, chaty ne zrobyz (uk)

Ne suni' po pered batka u patlu (uk)

Ne kide prawdy dity (uk)

Ne fzywee' ni mrec, ni czort zna fzyzo (uk)

Ne fzyto, ni pato, daj babo lato (uk)

Ne ryba, ni minija (uk)

Ne fzyt sia jak z pusanaju torboju (uk)

Ne fzyz matka, wyfys' sia h' tado (uk)

Ne fzyda zakon izmynia (uk)

Ne strafno zenytyr' a ftrafno popa jednaty (uk)

Ne puz' Poltaufkoj woody (uk)

Ne fzyzo dnia brydnia (uk)

Ne hotodna korowa, chaty pid nosomaj foto ma (uk)

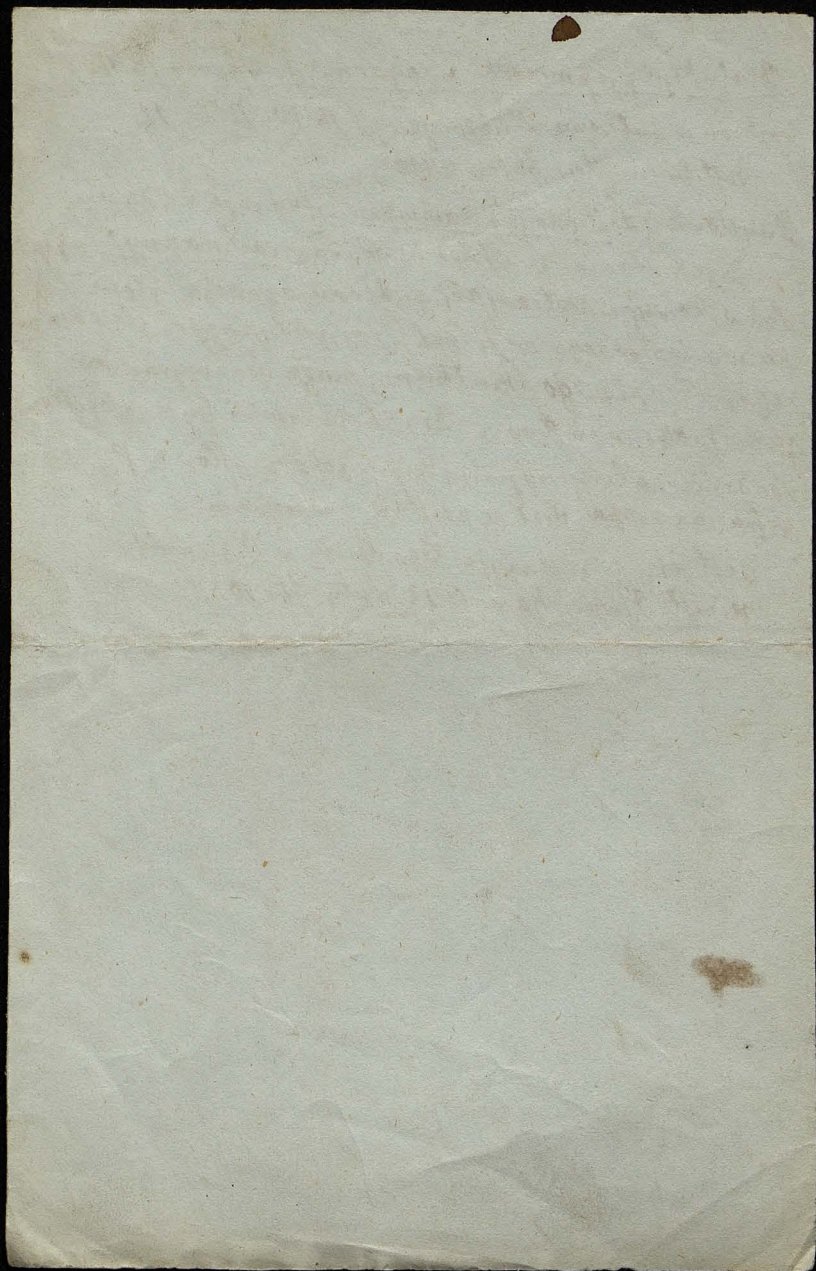
Ne torkej bo carywa fzyfyt

13
Flalickija pripowiedki i zagadki. W Wiedniu. 1841.

rozbiór w jutrenie D'ubrowskiego 1842 N^{ro} 11.

jest to myślow blisko 2400

Inyſtowie: Poſtymy jak Rachmane wskazuje na dawny
zwiazek Howian ze wschodem wyraz rachmanny uży-
ty w Rosyji w Kastronckiej gubernii oznacza głowie-
ka wyzienzonego na jatach, rozycokranego, zle ubra-
nego, utrapionego smutkiem; może ten wyraz ma
jakieś pokrewieństwo z Brachmanami i Gymnosophistami.
Obadanie natury rozpowszechnione filozofii myślow n. p.
wepa raz krapa, Ored ne piſtaje z worobiami,
jest jeszcze recenzycja tego dzieła w D'zienniku
Minist. Oświec. har. 1842. luty str. 103.

Ni dar ni kupla +
 Sytyj holodnomu newiryj
 Lehsze chwalyty jak terjuty hudojstwo
 Smert' za ukom
 Starost' ne radojt'
 Kde wse kostyna tam holod ne dateko
 Jakij mlynar takij mlyn jakij otec takij syn.

~~Dnes mni zautra tebi~~
 Slipyj bromomu dohaniat
 Poroznia bozka hotosnisze zwynit
 Czert ne spyt, aj ludy swody
 Czert ne ptauze koty uernec ptauze. ~~skame~~
 Chto komu myto chot' potowyna shnyto
 Ufolodyt'cia jak czerwat wo chrini
 Chto ne skadno to ne tadno.

Ot dojszki do dojszki
 Kazda ruka ko sebi krywa
 Slipyj dres worobci, jak zautra hotubec
 Pyu kamen hotowowcy kamenem u hotowu

~~Pisla s bidan chadyt~~
 Tlyj piniat ne pohyne
 Nie pade kruzka date ot lyt'cia
 Iz orwiah konia izlioty i sred bolota
 Slipyj kto czerz refeto ity date ot noza newydyt
 Holodnomu i od'fianyx dobryj ^(zeraty)
 Wuzwizem wyberaty a derowanomu konewy zabypu.

~~Channat' p'je T'libu dohanaty~~
 Kde czert sam ne zastybat, babu posydat
 Popow mich, zebrakow koni nihdy nesyttyj
 Tlyj ete pohybat
 Boh wyfoko a car daleko
 Szomozy risoti ukople ti ozy

Orto w jrodca to na jazyu

~~lani peca ani tawny~~

Worona woroni oazy ne wykopie

Syrotka u dwa rotu jednym ijt' druhym brefce.

~~Bycie cy ne pie wfe pjanij~~

~~brat erotom bude.~~

Truba na pja zwoon na erotowika

Wkazy mu pectec a on raku profyt

3 sortowu rapatyty treba swieczku

Kam date do lisa tym batfe drow

W lisi drowa rubajut sia a doseta trojky
kladajut

+

Zu Kamenia ne datby hotownu prawatyty

Kazdomu dobryj febi ityj

Aruka raku myje i obi bili

Procalo cykan kty fery deryst

Shodyw p peca na hotownu

Stach bolfryj od perepotochu

Kazdyj kohut na swoim smitum smityj

Brapade kofa na xamen

Na dwoch stotcach ridyt

Otputamni cycka ot rota

Kto do tebe s kamenem ty do neho / kotacem

— Zu dobrow chintow etu idaj

Dobre fzyrythia w czuzym

Woda z wodow czyjdefia retawik / retawikom

Na rozen machaty s rohatym bofityfia

Lryjde kumec na obidec a tozki ne bude.

+

Ne bude tohdy mene hotowa bolity

Pef pja brat.

Koroštawože porosia darmo czeſaty
 ſtojaricy mochnatije kamen
 Ubohako i koturcia Lichne
 Prybery pnia, daj mu imia bude iz neho czetowik
 Na pnia a ne na czetowika možno wyrety
 ſzewannomu hoſti ra dwermy miſto
 nepchajſia de tia ne treba.

ſre z dorowkaj ked ti nicke ne klania tria.
 Obicanka kanka a durnomu radoſt'
 Lingwyj dwiczrychodyt, i kupyj dwiczry ytatyt.
 Koko kad ukufywo, i klyſty boitra
 Kokocho tekko holety

Prechtynou sobaku datſze cazy.
 Raz koan na ted nahnaty možno
 ſia ſtarom watri tekko ohnia rozktaſty
 ſlowe dworowy, hde korowa roſkaruſe wotowy
 ſraz ſwyni monaſti.

ſenka kniahyntka a ~~ſhyza~~ nemetena.
~~Bida czetowicka najde chot' i sotrce rajde.~~
 U byharia dwa konci (kij ma 2 koni)

ſluſem jarmo.
 O ohnia bieu wo wodn ſkawu.
 ſnaper na mia, ky dych na tela
 Dierka jak ohen, newiſta jak churako.
 Dub tyſce ory triska.

Jak maju ſia jak hoty w terniu
 Koroch na nem motozrenij (variolatuf)
 ſlowozyt jakby kupyty ot neho
 ſhwatyt jakby maſtyg

ſakij, jakby ulla
 ſakij, jakby iz oka wygat
 ſmut jakby ſpowkom ſywo
 ſhatkettia jak woth
 ſandwjetia jak tela na nowi dweru
 woron by tia draw

na ohen was ſykan (ad) rogum)
 Dek ty moryto by ta
 Propow bej - ne, mow bej sic
 ſlowy by ne ta radaty
 Dity boze do thy put ſial mile)
 ſoby ne hater, jakby bida.

2)

Tagadk:

Četyry tyki - dva bodyki - semij ramachajto (wot)

Za lisom za pralisom - oucha sobaka bresje (čestica mislčica)

Đura Fenkoje - Krywenkoje - woje do ohnia jurkat (čarka)

Božheje ot Konia - menjeje ot swyni (vidlo)

Đorenjeje ot poroty - ipory najbolša kotodu ruzyt (pichta)

Četyry wēt - dwanaćiat nesut - kde ptatyt, treba jeden šča kaze (woz)

Đery kwozyt, Klady kwozyt - Lyšy motoryt. (Tančuk)

Četyry bratia woje bičut - i nihdy ščane hodny do konuty (kota)

Je u nej takij baran - čto u neho šorok ran (trunčy in macello)

Čto miakjeje ot zahtauka? (čuka)

Рускіе въ своихъ пословицахъ. Разсужденіе и
ислѣдованіе оъ отечественныхъ пословицахъ
и поговоркахъ. И. Снегирева. Москва

въ Университетской Типографіи Т. I 1831

стр. 174. - Т. II 1831 стр. 180. - Т. III стр. 280 - Т. IV

стр. 212.

в Москвѣ и К. С. Мурѣева в С. П. Б. и А. Ф.

Смирдина За 4 томъ 15 рубл.

Малоросійскіи Пословицы и Поговорки собран-

ныи В. Н. С. Харьковѣ въ Университетско-

вой Типографіи и 1839 года 8^а стр. 34

(цена 20 коп. сереб.) jest tu pnyctow bog bez zadnej

ridymoy w H weszrowym wstepie moji W. S.

obiacze wydac ciag dalozy z dodatkiem zagadek i

niektorych wstepnych materiyk.

16

доны иже а лицо бже. - традаци, репер
три дои ~~бже~~ видоуоу.

Коллида: Зварачно коллудомъ зо-
матор; ~~справа~~ справа сегомъ
сего старшого справа, складаромъ
и потомъ, маю сему задаруваномъ, а
паролки звукан по мидъ ити, а
рогко сѣ мучитъ (придасть) аю
повелитъ доувоитъ доуити
сѣ коллидоу; - томъ сѣмъ зо
схрункомъ и дугкомъ зраомъ
и сѣмъ, а при кимъ зрѣмъ

Зек оfeni

Квасъ - мочеръ - & гелуда зовутъ квасомъ
справу рогку изъ кануемъ. - зовутъ
такимъ и роциъ (рону) на кану-
емъ вѣсѣмъ.

Кваса - таѣ справа роуитъ сѣ изъ
спрекиномъ мучи, котраѣ видислаѣ
на занбѣку, потому зваромъ...
солодка и добра котрую погѣла-
не велики мѣстѣ.

Мдае якъ каки на доны. - Мдае какутъ
шо каки ~~зѣ~~ не мае доны, амаѣ
по нолѣ и пицѣмъ; шо мади

zabymy: Karla gozdy prosam -
a iehi stare gozwo umu, nidru -
nae nuxow a noe muim, ebdmone
nbdrom me z'p'ku.

Widz kamie: Dai mi sorobu, a zo-
mu mome nowom - a kiu kamie:
Dai mi bibia a zoni x mome
Eh na.

Woboj dobit no Wgajspuznie Wajid o Wiafereimlu o Jmiej
ci Dobofa

Jesli chce byc krolew nie wracaj do prich obuzajow
vide Dajrocki pod hetbem Korzak.

Cez z'ka dizej plefki na narze Leszki - bo kishup mihotaj
do kuzat Aleksandrowi

Przytlowie w Larnickim

Jak w Europie monarchowie tak Ligista w Zawatowie
(Jabtonowfki - tron)

Widzi didko w swojz tryfletu kraje
Rozgniewal jis burmistrz ^{Danfki} ~~Wojciecha~~ na króla polskiego
Znatenka. worona a wetyki pysock na maje?
Skarciu Ormian &

Fortuna albo szerscie Seweryna Bazaralskiego w
Krakowie w Drukarni Sankasza Kupidza.

Wojciecha w Polu poczeka

чиркашка. Умало два на рѣдѣ; одиное
 и мнѣ мунака, а другій у видру; ни-
 мається одиіи гругого. Шо тби мнѣ з
 мунака; а тби? а а видру; - а тби
 взѣвѣи ея нѣстѣ мунака. -
 бѣи мнѣ з рѣдѣ; ни мається, де мунакѣ
 з коли тби казав шо видрушиш а
 а взѣво тби нѣстѣ. -

гуде, бѣице гудѣда. - Даримѣ гудѣдѣ
 на Руси сѣтѣ: Ковза = дѣлѣнскѣ. -
 скринки = ^{макѣтѣ} Гринѣ = гудѣнѣ у горѣхъ зо-
 бѣтѣ; - у едѣхъ гудѣи нѣдѣрѣнѣи
 от гудѣнѣхъ гудѣи слабиѣнѣхъ. -
 гудѣк, гудѣнѣ гудѣи гудѣи,
 струбѣи колѣнѣи; го колѣнѣи
 старугомѣ - сандурка (?) роз
 тби гудѣи - мѣрдѣнѣ, рознѣи
 сандурки сѣи мнѣи струбѣи
 тѣи от 24-го во - у Козакѣи
 гудѣнѣхъ во. - дѣтѣ = цѣнѣ
дѣтѣ = дѣтѣ о з. старукамѣ -
сандѣка = сандѣка з. дѣтѣи - дѣтѣ
 ка мѣтѣ = гудѣнѣ нѣдѣнѣка.
 трубѣи велика. - дѣтѣ = дѣтѣ

Кафтанъ - кофта жениху - ?. Селеса ка
мидума кофта. 3. шафранъ - мо-
ница. 4. кампанъ - запашка вонька; сфо-
та въ Кольвинскую въ крудо. -
Sesedombi = confes слуга.

Литварю прийшовъ до лба вурды дурно
в амб, въ раз и дурый, а таме
впау. Господи! каже, помочи до меду
а маку — ~~т~~ ми ебдику вурю,
владъ вурю проли, враговавесъ,
ебди ка ебди таи вурю си дайгану,
и ругатиси доу! сто. въ ти ебди
здури, ~~но не владъ ка~~ меше
винову, впау; ей боже каже, и
меше шартовау — вимце вросла
приповодка, Госодъ не дайника, иу
Лити дурного Литвики.

коларъ = оларъ; декуда. ~~к~~ зовуто
зубъ з питкованой шетиккой
Лукки.

прилика =

Jaś cygan z parfiwą kobytą na jarmasch.
I rono sia ~~z~~ tyse wrodzilo, tyse i rhyne
Co kogo boli, o tem mówic woli.

Co kraj to obyczaj lśndliw pśllliw
Co nagle to podjable film mit dñilm

Prow adiego si any - jeft ni any
Kupic nie kupic, a targowac wolno
Gdzie srbig tam tżeczki odlatyja
Wolom zajacic honyty

Ne dla nra kobaśa = non omribuf apta
Na krtuty, bo perex rutyje

Kurdu lifka swoj ogon chwali
Ka jelo ludy duryty
Krud krukowi oxa nie wydermbie
Slowory klyme, naj twoje ne hyne
Kudyj kunowy do korowaja
Z dobrego konia nie cel kark skrocie

Skany wrare jak Pan kerie = Si salspnyj minnr křifst
Kuzym

Kudy ra křif tancio waty - Tyse kę waj bys si nie wdawit

Ne perozysia kolys ne perih. Po przyftanie powoftato
z nacty pnygego idanenia : zebrał doft at w pewnym
domu jarmasch pieszog prozmyt.; nadriany onę kę,
idę pner pole do drugiey wiofki siadł aby si cox al
wiek pofilit dobywa pieszoga z torby, kęfa i bwi-
driat si byc wied rionym, rozgniew any kładie

pioty narzemi: bije go w kijem i wotat doniego
nowymem slowy (francuski tyfranem)

(M. d.)

Zuch do klusek a od kasy - nikt go nie odstraszy.
Pogrozit mu palcem w bocie
Z kogo data? z miatata - Po wygrananiu byda (Bozegoru nie ma
kto sieje tatarke - ma zong barbarke = Masan Kowe
zytko - Djabta warto wsfytko
Tak bedzie jak bywato kiedy bili to bolato
Choc nie feje nie ore zywi fj jak moie
Nim przyjdnie myto prozre jelito

Deferyx rofi - stonia swieci -
Oreowonica deferyx mafta klei

De za Synku Katyja tam wirnaja dyjo cyra.

Plody jak tyris

Did slenyj za lym chodyt

Co Boh da to w losbu.

Te Te Te
Te Te Te
Te Te Te
Te Te Te

Bole ruby u lycha krela u jake koraka fia straha.

Abu kraj labe kopy midai.

))*)*)*)*)

Isoro Boh daft, to w losbu.

nota nie blakuje.

wirydaz

Portugat stoty pienigdi
w atugub grzatak Purky.

neru dnewo toay

bujarek ryca ku niebu rawnest

Korak z budy ne reptare

~~Cała kopyta loby...~~

Kuda kuchtie pro patyni.

niepismo ate ratyfnis

Korda ptyci z nayde nocho kacy

hey i toto idobryi

Jede jak wpa do tolokach

Sym sia tohom refny kotrym si mozna distaty.

Womf
L

Plote
Flowory jak na paryli
L

Zbiór pisańców poezyj 1684 - 1700

XLIII l. 12.

Ukrasane

Dumka Ukrain'ska

4935.
Izbraniya pishan'ov J. P. Klyb 1785.

" Diechodz Archory
" Na udre weerory
Dzoolo go Makryna
Prosi upomina

Daremnie Makryna
Prosi upomina
Diestuchat Archory
Chodit na weerory.

" Oniechod Archory
" Diechod na wieerory,
" Do swa cerasobrewa
" Sigzko ubolevee

Jak ludie moiwili
Solobne radili
Diestuchat Archory
Chodit na wieerory.

Ichodit dien po dniu
Tydrien po tygodniu
Ibawit sy ot tuzo
Bo kachat jui drugy.

Izrana stuchata
Izo dobre stuchata
Jak moiwit stuchati
Nie nas nie potuduchi

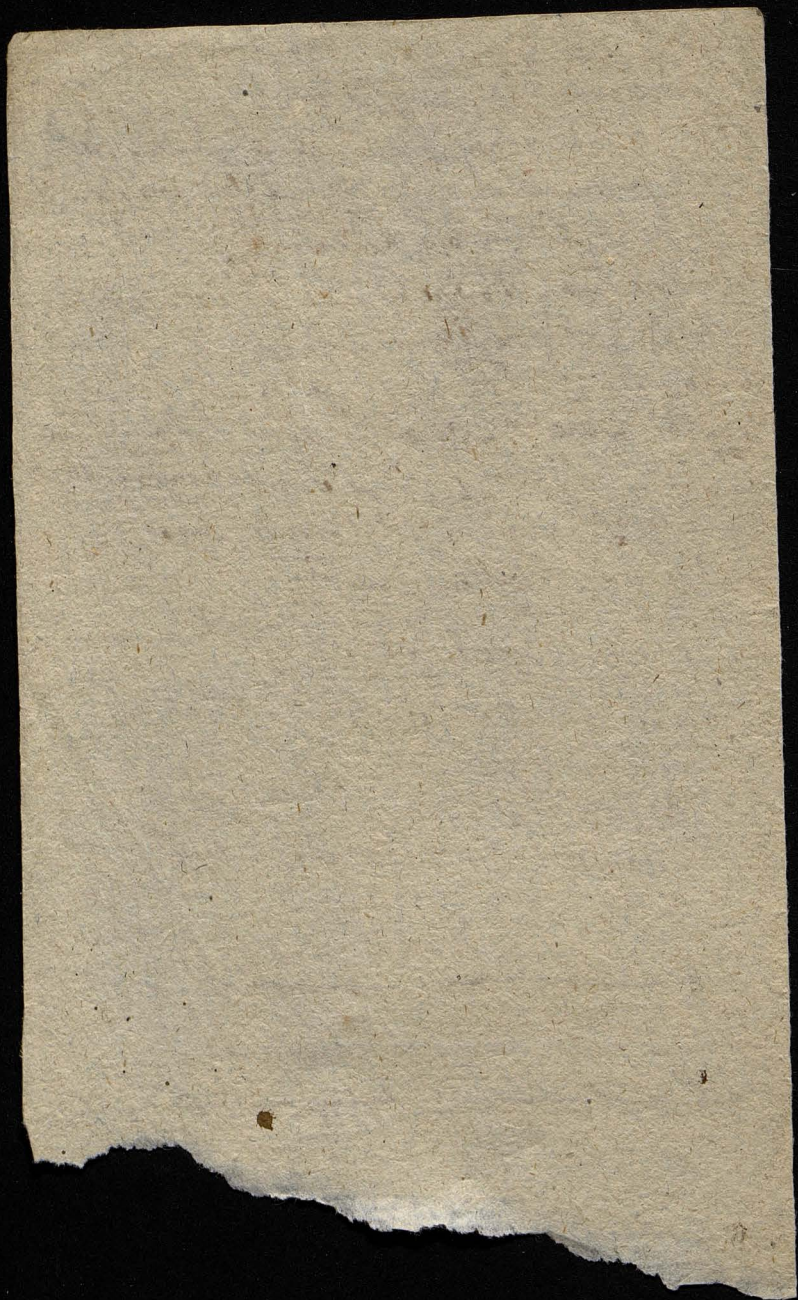
I klytje Makryne
Ie dlu nej or gane
Choi ta wie ot ludri
Ie j'etylko ludri.

Abo zelene vaty ^{bove} 20
 Jareli kto panno ^{posieje wice wbyff kie} ^{ie ins a jego rane}
 stoi a fowiewas ^{strowy pufiorajz wice miji uelone rze}
harard fuzosie dobro najko nichtom gotalphi wkt
^{was dajko dajcie}
 Ani yafy o tych co hulaja a ni nie jedra &
lorowka kofula - Mawozaty milerai baba faburim
arewate gouba spozdny pry wicie pry kole
donka worka htadonki nistkay gtacki
trymna hsafki. Bahato wiele albo bohato barzgi ryfk
hudyty hudyty hudyty ganic porch prag benida unta roz
nowe perity ryre prestat ostan Roboda
perebaty prerye kaplan borzisty.

Zadanie o ubiorach.

T S L
 20
 3)

~~Dofier ide a hyst jide
 Chapaj bezki poproszaja
 Perzoko dnia hyst zolotyj drugoko wybrzaja tr
 Plotowa bolyt a chlib jak na ogni horyt
 Zpaty to ne trijne.
 Plot is wid ktade to ne propade
 Kto pje tomu Bih na horinka slaje
 Chodim era perezbrodyzka sy ocri wybran~~

21
Kruuganki, portrety Lebczydowski, Chastomyjski
obraz S. Franciszka w Grobie Ktoremu Papier unioz
cresc' oddaje & obok wielkiego Starza obraz
Wladystawa IV wieczaj yego Kalwaryjskiego
podobnie odwiediny Cesarza a T. sarniej sredo.

W Lawe Koronie opiewali sioz otuzo Konfederaty wrofu
ie nater i rywo od Rosyan i przymprem gradem
przešli podnemnym Kanatem do ranku Krotko
skiego. (podanie) Porodbyem Ktorego w sryftkiem
& w gta b Rosyji oddano sioz Chojicki wiezt
i srozy niewozu druzkiem y age sioz.

22
Lymbark zwany dawny Jodowa Gora Kuzinow
W Kunathowi niejakiemu nadaje Turinulbny
Molstein - Leskenstein

Ligulum Spicimisi de Molstein
Wyfograd Hlohemburg

Wieny jock o'raa Kynkale
Jock jock o'raa Kynkale
Wieny jock o'raa Kynkale

Krunoslava pokli upasi
Ked guotese svim dubrave,
Edi kladenar tih i'lasji
Vareh vojehiza i vareh trave;

S viter'choga kogna skocj,
In seto use' dase boli,
Z kladenza vojettieh occji
Ryete od grofnieh rusaa prolj.

Ier svakako neka odkrie
Iesiku mudku, kajè mori,
Z sàrza usdah èruch podrie
Z sejaloono progovorj.

Prèmsèè htjèlko märtvoj memi
mjesto ovako gluho, i gušto
Da me trine jdrufci x' sjenni,
Kè prootira dubje gušto.

Gdidi o sunze moieh danosa
Vjerenie gdidi milli?

Omâ seegljò usdisane (gemere) (Sofjurarè)
U seivotu jock! jesilli?

Wieny se bojet ka lachy Morova nia nororel.
Od vrietoh o spasa ouhewica od. pefa

kolomina

aby moja lotawa dorosa buta trzeje karad bide.
A robyndys? najko' a jindyso? dajko' a orel-
nyndy'si? Cho' a jorouka de. Browary

~~Bere wonk i ty nene (c. l. l. m.)~~

~~Podrozij notorix kromada; jak Pan~~

~~Biti in ky u dacha sabla u paja a koraka
na jrauka.~~

~~Podaj tia Lerun tris (aby cis Lierun tryst)~~

~~Za syrotom Bih i kalytojn~~

~~Boh re dy ty ma j smichaty durnocho Lystayna.~~

~~Arate ha jop boty a ubo hoko i btytwa ne chouse.~~

~~Prydyt i jak kit fetojn~~

~~Phodyt jak kit rchoseny (krci ni jak kot ragozaty)~~

~~Chto is kwalu najas a mane ofkoma najata.~~

~~Czewonyj jak upyjt~~

~~brast fozje jip fozje~~

~~Bzija fekoda toka kwiib~~

~~Begora mltiu jomypka nabierie tem reufo traci~~

~~Nco chata bogata tem irada (Krahowiak)~~

~~Darowanemi korioni nie zagladaj w isly~~

~~Daty worchowy chliba i jaty~~

~~Daw jemu bobu zyjsty~~

~~Daw Boh dupnia k hrufin odaw by keni loby molo
Kodawata.~~

De dobre de dobre a w domu naj lewze.

Polkie

Jesire fis nie urodzi - a już ochrzona i już chodzi
Jesire fis ten nie urodziłoby kazdemu dogodził
Spred naszemi wrotami stonko rewita (S. Rys)

Zwisły Boże nie pomoże
Drańek zrobił Drańek zjadł.

Jadłby kotek ryby ale w wodę niechce (S. Rys)

Karat Pan zrobił ram

Łogtowa to cranika

Kasda lejka zwoj ogon chwali
Kiedy ma swoje mule cogo goryzie.

Z koni na osterech nogach a potyka fis

Kot nie łowny, Chłop nie mowny - obaj mało warci

Wybić klin klinem.

U Kobiety wstępy długie ale krótka sorum. (Bodta)

Dobre że Pan Bóg nie dał wini rogów boby i słytki

Zeby nie ta gabka bytaby stota chatycka

Kogo Bóg stworzył tego nie umozry.

Jak nie niedwiedzia mata gata z spadnie to ryzy

a jak wielka milizy

Kiedy trwooga todo Boga.

Kiedy bida todo ryda a po bied nie catur mie gories i y dzie

De derewo rubajut tam wisoky tetiet.

23

De kuma treba rouma.

De mylo tam ocy, de botyt tam ruky.

De si nepaty tam si ne kuryt.

De za frankow katy na tam wisnaja diwcyne.

Didkowyy ocy promywu

Did stipuyj za lisojn chodyt.

Dme si jak lechke na wodi

Do Boha apellajja.

Dobryj interes koty jest czeresz

Dobryj dity winei a zlyj konei

Do lasa mow Lachij imy kajut

Dowede jazyk do Kijewa

Do taritky napij mopia horitky

Do oruzia do

Dity do oruzia to do chliba to do nozia

Duren' pšowy ne pšuje

Durnewy. Bozja ne proty wyt

Duzra w tili a Josowaku wofy z zity

Jaka taxa pison'ka lizra jak swarka

Jak je horoch Kapušta, to chata ne pušta.

Kazdy Cyhan (Cowa) rozi dity chwatyjt

Koty wam z moim ne wtađ to ja z swoim nazad.

Kuda ihta tuda i ni tka

Polnie

Kiedyś grzyb to w kobiatce
na kim się umieło to umieło, a na tobie z kory
koniec chwali dziele 23
Gdy konia kują to i raba pod nogi nogg.
Wille z tego dwóch na jednego
Lepia w domu groch kępiła niż za domem kurka tła
Kochajmy się jak bracia, rachujmy się jak ryba
Dokorne ule dwie matki siole
Lysie ule i wotem tyje bzdzie
Co się tyjo urodzi to i tyro zginie
Bziada temu domowi gdzie dobodnie krowa wotem
Znam widzi za jedne nogg to wole za obydwie
Znam się jak groch przy drodze
Zagrody Polak po jakodnie
Zagrody jajka od kury Toz dumnie bo to i matki
Na jakim woziku jedzie tego niech się spie waz
Na kogo Bóg na tego i ludnie
Na kobylic jedzie a kobylicy funka
Lem mloda skorupka nawozem tem rajce troja
Na to kura grubie azeby cos miata
Na to kowal ma klejone by się nie popalit
Wlasnie idzie nauka
Na wilka oknyk a rajce kobylicy jadł
Na stodziecu bierka gorne
Dobry trunek na trafunek
Na jednym miejscu i kamien mchem obrośnie.

Na woje babka wiazyla
Sztet. waz. a. n. k. ...

24
Де тѣя просятъ не караюая, де не просятъ
не башај: ~~чужу чужу чужу, отъ оубу чужу~~

Погане къ ивѣ ... ЛЕХ!! 24

Кленуцъ етисе на бога, души и тѣло каки Про-
тивникъ еще не вврит, остаточникъ способѣн
сеи ~~лх~~ заклинае: „адыт сеи шриги злѣшнѣ
! на шо ты противникъ заразъ убвритъ тов-
лѣти: цито вше ти ввру не клени сеи бра-
шнѣ вврую —

Разъ в затупенѣхъ козацѣныхъ ввйшовъ тов-
нѣръ польскій до хати козацѣхой хлопцѣ
халый згачнувши го закрыло сеи ру-
чьохати мичко кличуци на хатѣро
„Неме закрыи ты очи ней сеи на прокле-
того лѣха не дивлю! ...

juryna
rety
haf
naciener
kaurycy
drylac
stela
bejot

злотавѣ ^{ti} ^{je} ^{jaryci} ^{cip} ^{de} ^{szhoam}
Idorow swotoary koly nichto necha
Idorow tam wupri ja i tam
zomrafkie do zaberajte swoi podufkie
po tataru idit
Kohut mouet kukuryku to znaery tataru idit
Wiwica be pytaje oie de a Pei kau kau
kure „len hen. — ^{Flor} ^{emil} ^{ba}
ranerak jak wialy dityna na spieru
Wetyrejse ja dit na refiti

Это год хитрости кобале, мой сам в ню
в падае.

Вне вас там не увидит быти попов.

И бредати такот свой саусати,

~~Барвен (суп) дурному товарамъ фелюде
дурному фелюде~~

Не бери мила на лоз ^{не вступидки}
_{полуп}

С леком говорю, а на него камень раз
пазухото дерши.

Он вьдав не було в Паший добра (ладу) там
не буде ^{жак} ^{калевайки} ^{тратыты} ^{то} ^{ко} ^{каку} ^{ури}

Мазури з Ви Румнаки ненавидити
Рисин зле Мазура Левиденник.

До ласа нов ляхи зыскают - бо воиско
леиское видечи нутду зараз Кричалю
до таса и вьтхали.

Devoze, Dovoze, ^{Lehim Polehim}
^{Вадат} ^{ти} ^{Рид} ^{траст}
Крывонос

Козак тийна врид в биди по сами миха.
Лорайка червен а дийка чернежа

Wuk Stephanowitsch Karadgitsch ymb 26 Oct 1787
zu Troshitch im fad ar Galintse
Supieni altzornus Smea. 25

Wuk's Stephanowitsch Serbeftu Gramatik von
Dmitst u mit mine Nommen von Jacob Gmin. Krbp
Lauerkung u ber die unerste Auferstuy langre
Hilfendendere die die Minde die verbiten Welt
u die Albrsicht die unerkundigsten jure dind
von Johan Severin Nator. Luzzig u Berlin
bei G. Strunns 1821 (o gl. 10)

In die Anmerkungen zu Pfandung von Gaben
D. Wuk Karadgitsch Troshitch Dmitst Smea
Witrbuch 1816.

Mouory noty pisma ne znojse 25
~~na to~~

~~Ani whyj ani whyj~~
~~Ani prapstytj ani prytataty~~
Wacuda harard de nas nema.
Z babynoko ryba : z babyroji doasty nyeroko
ne bude.

Z wetykoji chimary meoty dlofer
Frara ity toharu a jak tia zapromohly to i
ber weerery lahty
Dzyba ryba bow wodi sedyt
Kadryba
Kienim slowo ja k w matocynnu
Leyhe stoho ne lybyt
M Dill XXX 33

Даме гат. - поглед на срдце и на догъ
Priglasenie

Наши го змудни. побъвати
Ене житве, така и смерть
Де точно такъ си рве.

Чи такъ у васъ акъ у насъ
Ведоа поле рѣвне
Чи такъ у васъ екъ у насъ
Кодати си бѣвно и. П.

Говори хлѣне нашъ твоє не гинє
Не даи боже зъ алота Пана
На сло людѣ дуриши

До Уои рѣи три гѣди, а водъ Уои рѣи
водъ глатъ

Ла ситсе екъ хѣт на село.

Навгитъ бѣда ворожити, колѣ нѣтъ съ зого
тамъ жити.

Зобре текъ на вого жѣнку най вене бѣгов.

Болитъ горло спѣвати дорѣво.
Кожна тѣлицѣ знайде свога грѣциѣ
Неш! и томо здобрѣ.

У оправа велики очи
Колѣдуха понашѣмъ бреснѣ-каже радат до погъ

26
Вѣтъ рѣку и на сѣверѣ и на юга
Толѣ яхъ вѣтумъ вѣче жѣтѣ
Водѣтѣ вѣтумъ бѣсѣ

а просто стоит, как же дик кижэ, а за ложку берё-
щю ототто так же щю Пань катют гурекиланурэ
тототто нашоту цвогальство.

Годий теа в безвѣсти затесо
Бодаи - есв в безвѣсти тропав
(Бескиды Бесхеды) верметы = добры = дес-
вѣсти. —

Use to line
winokroftu

Ек хороший дак без грошии, як поганый
копну ногати.

Сиди и грибе дак теа што не здрѣле.

Не та в никит правды яко в богу таи во
тнѣ (в небѣ) трошкы.

(Горьлка) Перед обѣдом не вадит по
обѣдѣ заглядѣть.

Де хит де коровай

Де шту (не шту) за грош таи цвовати.

Ек сва свѣт зрѣт = увидѣт ..
свѣт (light)

Дар на коладку через пѣть видати
коли вак с тѣм невладѣ то я с тѣм
назад

Ек в хѣто так тѣ то

linda dudo chody nasa luda

Z tychajm znajdesz ne podity or sia.

Blaze Do gli nowis roja na hili.

Suro Boh dasz to wtorbu

Kuda kuchti po patyni.

De pyfno ate ratyfno

Kozda ptyci z wajde swoho kryci

Dey i toto z doobryj

Srokry dopieru ne la kajet sie

Sde jak woda po to kacki

Tym sia rohom czepry kotrym si mozna distaty.

Z dobroj roli karuz lude ory ptu hom aczlib

Widhaniaz z iabu wid botota kucka choerona tize

Koty jest to sielest

Mys / Blodi kame crest.

Blat-Ignatij

wroch wrocej
mawia recht
W nafii wrocy nema mury.

2008
~~Chliba woda zema holowa~~
ze wdy ~~po~~ boro bo bidu naj def
ze wdy po maty bo tebe biela naj ole
Przyson po chwyty wre myski pomylly
a przyson rano fure ze rhotowano
zyd wofka a pan'ka ni koty ne kine

~~Bozomy bore wid rydywskoi najasty wid
pan'fkoi re nawisty a w pozid'fkoi ne
nawisty~~

Lychij jak Roman

Chromada kiu

~~Boh ze patycer u danyt
zema ni pistta ni chifka
Boh ftanyj hospodar~~

Kotacz = knyfe

~~a ja na tui hnie ze worotu hlib~~

Нѣ Богу вѣка нѣ вѣдохви огарок. 28

Все вѣту тебе тугоу.

Горко заробю солодко зѣвн

Надѣвсѣ дѣнозна жѣд та без вечерей лег.

Не продрешь оги то продрешь кошечку

Не шходит бѣлово оку, мѣо не видит

Приготовои колодѣ, добро оюу класти.

Пьяный не засвѣтит свѣчу аки звалит.

Колько вѣта, только дива.

Великий вѣт а чѣта сѣ дѣна нѣт подѣти.

Великий татарский хан а дурный хав

Ходы Бог пастуха слылав тоби весь товар выводи

На кого Бог на того люди.

Свѣ сѣ верши в болота а сѣта в болотѣ лежит.

Шоды дри лихо ходи видетас

Голодно, голодно и до дову далеко. —

~~Варуга дитята вояду~~

Горн бѣше грошей вѣе а в болотѣ лежит.

Тѣи голоса не идут на небеса

Хона куют а жаба ногу наставле.

От бѣдѣ полу вѣтны а вѣкаи со вѣ

бѣтѣ пѣются ко ми барама нѣта

Не будѣв зайица хвоста таи, не будѣ.

Не будѣ с тѣа солонины

Не тѣа труба на головѣка зѣвн

Тило котѣда не може то и сурат, не може.

Надзи Наука не иде в лис.

Вирнуј его мр хрестује

зривна

Мудрагеџ куропатви зов казав цо се вод-

не втекае, тес от колага или от југа.

Тес на стербџ лешито и савт не ^{ту не дае} тето и друго.

Изјуду добре, дота најлпсе.

На злодџо шатка горито.

И Зогах Парасто коли се люди традлеют.

Не Такот Јиа Нгуцин на дурнуцин.

Казата дуртна озеро быта а не казата за озеро

Коритна зена коту мич розена.

Не да'все в ереду Темпа.

На потоко дрихотма.

Пруберу пен то буде чоросен

Стато на јурски а не стато на пет русџки.

За воовка промовака а воовк тут.

Ре од коту т'ја јавко вид јавтонк.

Плолуј розбоји не боит'ја.

Каоуи вразе јак пан казе.

Евоуј си убоуј т'је и и'јуре

Не казуј нос јуки не перескоујсџ.

Т'јавуј м'ја ноте бо розиди т'ја.

вид члџа а иба.
Дад т'је робака вџа јематка
брема мотокџ бо кота татокџ

29

Prapan batko z duvnymy synomy

Mo trite oho zygido Abumyrom

Egyeny galygysko daryojkie: pafarovoe, niepofarovoe.

u dsi novmooz 24

Novak z bily ne p/ace

~~Bozova dnygysko to ho no zabyvatsya~~

Kud a kuzki porachym.

|||

XI

||| w Bzare

w w

Pastuse pastysse
Lublin te do dusre
A foro mene boli
Skaru ty dowoli.

Brenedojku majesz
Piadit jej ne majesz
Tobie z nejz licha

Przemysok Frymynsk

Katol, utogkon.

Wendys, brosch

fabryk, pukskurtaie

wytrac awrenem 7X

XIX 7

Lublanow

Banu Banu

29

~~Beste vriende Kuyper'se oortrekkers~~

~~Beste vriende Kuyper'se oortrekkers~~

Beste vriende Kuyper'se oortrekkers

Beste vriende Kuyper'se oortrekkers
Beste vriende Kuyper'se oortrekkers
Beste vriende Kuyper'se oortrekkers
Beste vriende Kuyper'se oortrekkers
Beste vriende Kuyper'se oortrekkers
Beste vriende Kuyper'se oortrekkers
Beste vriende Kuyper'se oortrekkers
Beste vriende Kuyper'se oortrekkers
Beste vriende Kuyper'se oortrekkers
Beste vriende Kuyper'se oortrekkers

Beste vriende Kuyper'se oortrekkers

Bina tibi uol' koly tale kama uole.

-
1. Septe wafre joanorku stowo
 2. Lubim sia jak brati rariujmy sia jak ziydy
 3. Dobre dusyty, koly poyftypajet.
 4. Pijo w dzwin, a didko w kugato.
 5. Daj poka pouy, koly nemajefi moy
 6. Mlowery jazyzku, budefi jisty kaptku.
 7. Tsyrt sia jak zyd parhamy.
 8. Zde bahato gospodyni, tam chata ne zamitana.
 9. Dyzrow po mato, taj w peery pohato.
 10. Semu sia zabahaje, peyrenoko tedu.
 11. Wyjzrow na Yeklowa sukku.
 12. Des brefe, witer nede.
 13. Koro yi did'ko w swoji dudku braje
 14. Dzij kotinku, nej budet popom.
 15. Sereta a hubu maje jak worota.
 16. Panyer w faw bycz, nifrow polokaty, taj zahubyw karadaty
 17. Dimore holo kolincze.
 18. Koly jest to jretost.
 19. Budet dofir (steta) bo fia lachy wotocut
 20. Diamoyt (bida xia) pomyty koly nema sia oloko wchopyty.
 21. Jeste bofir, bo pyroky resut.
 22. Kolyt' mojom ne rad, to ja z fowim razad.
 23. Mowery koly pioma ne znajefi
 24. ~~Ami wbyj ani wty wlyj~~
 25. ~~Ami poyftyt, ani poyftataty~~
 26. Wfunda karard de nas nema
 27. Z babynoko ryga iz babynoji doerdy ny oloko ne bude
 28. Z wety koi chmory maty dofir.
 29. Z razu zily to haru a jak sia zaponohly to bez weerery lachly.
 30. Z zyba ryba bo w wodi redyt.
 31. Kienus stowo jak w mato crym
 32. Z yhe stodo ne lubyt.

na tobi Da nješto jezo meni nemjto
še pidez po dobroj woli, to pidez po newoli.
še chajstka na žwanka
drama nym w ni kom prawdy, ino se Bozi ta
w meni trošky.

Pokryja but wasytem to ja nosijiu hrospy kofy-
tem a jak mia wziaty klykaty pane wafyly
to moji sia hrospy poroztarjly.

Pysau, pysau hymnom zapewetowa u.

Pychy na istry ry jtychy a croot maje hriř.

Pan Bih dat kubcia a croot rozhudica.

lyty hotodnoho ne znaje.

Lil omařta, a mařto ino o křařa.

~~Čta lubyř swit toj lubyř i žerandic~~

~~Čta katuje toj oplama naruje a čto dwe~~
~~prořtaje toj w dorozii naruje~~

~~Prořt ne spyt bo den~~

Suro wis to inna piřn.

Suro znau to škarau.

Jak² ja ne diak defit raz homoryty ja škarin
raz uter harard.

Maloruskie przysłowia:

Koty ne pipi, ne mykajsia w rypu
~~Datka kucomu (chart) do zajca.~~
Za bytoho dwa nebytych dajut sa fzelej ne berut
Z razoho woza, choť posered katu
Ne to korzak szero zbergu a to szero wygwernuwsia.
Drominiam reminci na Tyezko
Dobiuwsia jak szwed pod Zoltawoju
Hde dwa biut sia tretij ne mis zajcia.
Znez dwoery palica ne utady
Zne spytawszy brodu, ne sunia w wodu
Znapered newoda ryboju ne chwatyś
Łodi skazesz choc jak wyskorysz.
Łutyj hotodnomu ne towarysz
Dwa tretioho ne idut
Lezaczoho ne biut.
~~Chto spytajcia ne študyt~~
Za sztolozu Boh i kat, toju
U starcia w torbi ne poznywysz sia
Koty ~~spytaj~~ ihumen za czarku to bratia za Nowozu
Jaki sami taki sami
Naszoho pola jahoda
Naszkoczyta kosa na kamen
Bohu matys a czorta ne hniury
~~Ca hojia w wodom, a kin z korom~~
Na pochylte desewo i koczy skaczut
Hde czort ne Imojie tuda babu noszty
Zla w tra i pole spalyt: sama zestyzne
Dokirtewe telatko dni matki we.
Woioka jak ni hoda, a win w lis dywystwia.
Szort bude kromadi to bude i babi
Ne tytko swita szero, w wokni
Z duzysym ne boryś a s bohatym ne rudyś
Chto spytat ludej smidyt

Jisz borszez z krogamy derzy jazys za zubami
Propow jak swed pid Poltawoju
Szyta w mijsku ne utaisz
Ie do porosiat swyni koty swynin smalat.
Flotom razboj ne strafen
Utik ne utik a pobihety wilno
~~Bahatcho i chwaclywym ne rozpoznajesz~~

Kuda ne kin to klyn
Sodnoko wota drouk fzur ne derut
~~Coz to tytubi koty rema niezoho w szkatel.~~
~~dra kafyj kofok i najdetia kutok~~
~~Bahatomu erost ditaj kotyja~~

Lańska tapka do poroha
Luha tozka rot dere
Korbatoho mohyta wysrawyt
Swynin za stit a ona i nohy na stit.
Ie bude Hala bude druhaja
Wyminiaw fytlo za swajku
Koty med to i tozkoju

~~Porozytaj oiaz fuzaj Kupowaty~~
Dobryj pan ni bje ni taje ta nicrim ine dbaje
Nichto ne wida chto jak obida
Obijzrowia mow Sachno w cerkwi.
Zmizawofia jak Omelkowa maty perez smertliu
Se kuzma! mama katennyxa pryweda ta neznajem jak wata
Z Moskadem druzij, a kamen za paruchoj derzy.
Durniw ne fijiut semij rodiat'ja.

Kde werba tam i woda
Znatymesz do nowych winkow
Ie byty kuma ne pusty pywa
Eynku luby jak dufzu a trufy jak kruszu
U zynok wotof dlowkij ta um korotkij
C'wo ne rezeto bahacko dirok ta nikudy wylyzty.
Kotyb chlib ta odesa to b'iw kozak leza.

Kozakowi jak dity, chot' bahato poidiat chot' trochy nadijat sia.
Jazyk dowodyt do kijewa i do kija.

32

Tri fito ni nato, daj babo lato.
~~Chot' hoty, ta w pid wiaskach~~
Lany jak durny szero chotiat le roblat'
Tri w sich ni w tych, mow sobaka w orozni
Kranij hory mosty ~~budyt city~~ ko budut city kofci

Howory orozta za popom
Ire pomazesz ne poidesz
Dopik maw horochom ob stinu.
Dofskutyw mow puhozi po wodi.

Zan horozuj, ta nema kofcej.
~~na Chliba~~ na Chliba i Boryja za chlib ne berysia.
Ot ze dafse po stufz nafse (z crafni Boga-Lanets)

Budemolachiu i rydow ryzaty
Znamo za kroyj myni ory nechaj ne dywulufia na toho nehidnoko dacha
Zorof kofskij craf podozdy (ruski miepiac)
Lecckaja Zydyufkaja i jobauraja wisa.
Ot czerita ot chrestyuf sia a ot Bofskala i ne otobjesz sia.
Mofkat ne wetyk, cietlowik, ta ba!

Wid Bofskala poty sryz ta wotkaj
I mofkalem druzij a kameni za pazuhozij derzy
Kto idet crot - dobre dorufika aby ne mofkat.
Mofkalemy hody jak triarci a wse byjom olgwyt sia.
Mofkale, wetyk.

~~Wolynfke~~
~~Wolynfke~~
~~Wolynfke~~
Cafyjska kin z koniom, wyl z watom, a ruznia z hyniozi
Wziawufy na uz ne kazij fiero ne duz

36

Swij nan pobje a pozatuje
Prasafaitykh do Boha czerca dobrykh ludzij do Baha.
Ludej fuchaj a swij rozum maj
Kum ne kum ne tyz w horoch
Boha bijoia a czerca ne bniwy
Zoy i toboji jak ryba z wodozi
Dannicaji ptafaka zubcy terebyt
Kotys ne ryp ne ubyralfia w ryzu.
Dere kora tozu sa wrook kory: a wrook muzyk a muzyka zyd
a zyda nan a pana jurysta a jurystu crot.

Ja se umijem razglati, omijati, a mene chozjut korotem obratu
Eie wiec iznaci jak razumom sobaci
Eie ptatyt bohattyj, ate wynowattyj
Bih Bohac a lude ludny

Jak lebe rowut? Mychajto. A robyty chozycz? Brechajno? A
bohacz? Ne chozu. A fyroha? chozby i dwa.

Za duzym borotylia smert re ptezamy.

Wetyxe dywo suro u Korola zinxa choroka

Za suij krys wofudy chorofz

Ko biilia czosta a tychoho czetowika

Sobaczka bresze a nan ide.

Da yn lubyt popa, druchy popadiu a tretyj popowu dozym

Zryfnyj kobyli chwist

Dan datexo a Bih wyfoko.

Przysita wojnia do Konia: Kazata: os bo: ja ramak - a kin ot.

Kazat: i nojenki korotekki i usienki klaponki ifana jak

wojnia.
matonysie

Polfaj mojt, lutekij mojt, tusec koje nabozenstwo to wse bta.

reństwo. (Podolra)

Polyz hranycy ne dozno stroit sigitnyj. (Czaromorcio)

Osne fozoka spitota a defiat na plot.

Kamenec winec krichom woda a w seredyni bida.

Dokota smotryoz który ponizej upada do Dniestru miefkanice

najwiec cz bini remeslnicy)

Na jarmarci: re torhu fero chazu tej roblew.

Sobaka i naswiatoho bresze

Jak przyrzekofia rozkwy tawfia.

Cur moje: sulbjant dopotowu)

Na wyjemu toku nototiat tomu i chleb woziat

1. Daj komu žiňku a sam nypozory w zminku (w žiwětu)
2. Darowanom konewy - nezahlidajut w zuby.
3. Dawbyr na noleben - a tem sam potreben.
4. De lahato gospodyň, tam chata nemetena.
5. De wrost nemore, tam babu pioste.
6. De chata nemetena, tam diwka nešetena.
7. De dwoh sim - tam dola wsim - ade jedna - i ti riwna.
8. De huwto, tam nepušto.
9. De koho neprosiat - to kijom nyprosiat.
10. De Kum, de korowaj.
11. De muz staruji, a žiňka motoda, tam ridkaja zhad.
12. De nema sam Boh ne wozme.
13. Den biwyt trydny Teryt.
14. De pide des' - to woiudy, w wes'
15. De pide Teri - to wse ni hjerda weceri.
16. Dere kora tozu, a chtop kora, a chtopa pan, a
Pana jurysta, a jurysta trysta.
17. De sia dwom waryt - tam sici tretiji porijwyt.
18. Des' nedaw hroza - tam ne pukah nosa.
19. Desiat raz mier a raz utny.
20. De tobi rady, tam ridko biwcy, ade neradyne zahlidaj.
21. De tan'ko, tam sia rwe.
22. De wetyka rada, tam ridki borsar
23. Didu seto horyt? ja pidu na druhe
24. Dla kompanii dawsia cyhan powisyt.
25. Dobre daryt, koly prystupaje.
26. Dobra gospodyni, jak powono w ridyni.
27. Dobre komoryt, a stoje tworyt.
28. Dobre samosia chwaty.
29. Dobre toho strawyt, chto sia boit.

30. Dobre to ludy powidajut.
31. ~~Pak~~ ~~lity~~ winec' - a tychi konec'
32. ~~Dobro~~ ~~now~~ miucha.
33. Dobro tyje, jak nyle.
34. Dobro use unity, a ne use robyty.
35. Doze kawsia krewi noj paski.
36. Dohadraje jak orygarowoy na zadku.
37. Do hotowoho chliba, znajolesia hmba.
38. Do krywoji diery, tra krywoho kusk'a.
39. De kuma treba rozuma.
40. Doma mene ne tyszy, i z roboju mene nebery.
41. Do moho bereha, niar ne pryptore tyklo triska alko
h ...
42. Domowoho stoda ja, nihto ne usterese wisul
43. Doputy ebang' wodu nasyt potkwa ucho ne uwe.
44. Dujes' i jak tekne w botorory.
45. Durnewij wice naja jamiat'
46. Duren nieryniti a neruryt, horywku pie i faykukuryt.
47. Durnia ni sijut ni orat' - samy sia rodiaat' Durne
48. Durnyji duse, rozumnyji bere.
49. Durnyji jak tusekhyji kin'.
50. Diwa khoty, owa dymi i dwi gospodyni nikoly si a oed.
hodiaat.
51. Dwoje rid kych tretij borsur
53. Dzirawoho miucha nihto ne na pehaje'.

E.

1. Et beda.

F.

1. Gum szero nemozna, a kizzeni porozna.

H.

1. Flata drata

2. Harardowoy nechoore, a bidi musyt tempity.

3. Dietta wnota, wis'ta wotata
4. Kluchyi nedocruje, to zmyslyt.
5. Hodyna pstatyt, hodyna tratyt.
6. Plotodni^{ny} kumi, ohlib na umi.
7. Plotowa ne do rady, zadok ne do kwieta.
8. Plotyzi rozboju neboit'cia.
9. Plora z horozu ne ryjdet'sia a cretowik z cre-
towikom, zauspe. 34
10. Plowoty do hory.
11. Plowoty Hryciiu z Bohorodyciiu.
12. Plowoty Klyme, naj' twoje nehyne.
13. Plowoty Petre z h. s. . . w. ^{sofom}
14. Ploworyta nebis zerenika dasamoj smerty (bofity)
15. Ploworyt ja k' na mu kach.
16. Ploworyt ja k' neboszka bzyt.
17. Ploworyzi do neho koly win kimec'.
18. Kraj abo krozi widdej.
19. Plromada wetykyi cretowik.
20. Plulaj dupa w tili - koly karty w eili
21. Pluman'skij duren', z cruroho wora bere a na
swij ktade.
22. Pluszora dityzi nerozhanaje.

I.

1. Jaka ~~hruška, taka j, sška.~~
2. Jaka taka pisen'ka, ludzka ja k' ptace.
3. Ja kby Pan Bōh pastucha stuchaw - toby wes'to s
war wyedychaw.
4. Jek chto chore, tak za swojom mamow ptace.
5. Jak rost wliro wo czeret, w kolbu chore duthu zehaje.

6. Jak dobra hodyna - znajdesi'a rodyna - a weli hodyni, niesz po rodynie.
7. Jak dudy nastrojaj, tak dudy hrajut.
8. ~~Ja ko pomahaj bab, ta ko chodaj z doros.~~
9. Jak krasaw, tak krasaw - zely furo dan
10. Jak my ludem, tak ludy nam.
11. Jak my o ludech - tak lude o nas howoriat.
12. Jak ne pridreca ovy, to pridrepe musjon ku.
13. Jak ne bude Juwana - to ne bude Pana.
14. Jak pide chupa po rukach to sia crotowyy distare.
15. Jak pryjeto, tak sia roz iseto.
16. Jak swit nastaw, to rak ne swystaw.
17. Jak tak, zely na moje stato.
18. Jakyj Datto, takyj Syn.
19. Jakyj Pan, takyj Kram
20. Jakyj siren, taka Jablon.
21. Jak se chto postelyt, tak sia i wyspyt.
22. Jak sia pogobrito, tak sia i zjilo
23. Jak umie, tak nije.
24. Jak zahrajut, tak tancuj.
25. Jaenghom ktepaj, a ruky pry sobi brymaj.
26. Jebata chyma z Jerusalyma - wiocka turkoze,
Chyma sia sechoze.
27. ~~Joy szwytko i tak bytko, iwy tycho i tak tycho.~~
28. Jebahato menesi je malo obij desi.
29. Jeden do lisa, a druhy do lisa.
30. Jeden kroszi ktadze, a druhy mipsak sryje.
31. Jeden kiu ptola neutrymaje.

- 32. Jeden dubyt popra, a druchy popradin
- 33. Jeden tymaje peereniu a druchy roien
- 34. Jedna bida uetowikowuy nedokhueryt.
- 35. Jednako ubohomu nicroho nematy
- 36. Jedna Taotliwka, nerobyt wesny.
- 37. Jedna soroka z ^{Wsta} lisa a desiat' w lid. (na ptom)
- 38. Jedna wiovia pafpynka - w fci oseredn zarazyt.
- 39. Jednomu fysta ho lat - a druhomu; brytwy nechotiat.
- 40. Jedno pefy, a drubhe tefy.
- 41. Jednym wotom nihtosia nedorobyt
- 42. Je toho ciwitu spocilim switu.
- 43. Jefure oia neidrodyt, a wie chodyt.
- 44. Jefure ne stapaw, a wie skube.
- 45. Jeszreacia toj ne naroduw - abym wrim dokodiyet.
- 46. I jedno oko tudy choce.
- 47. I pored naszymy worotamy kotys' sonce ziyjele.
- 48. Imy lude ne bobry, narzi малы ne synyia (gaturer i chowek)
- 49. I staromu robaci - drygajut ziytyw - ci.
- 50. I ot' nes nwa, koty nema barana.
- 51. I swiatyj Boze, nepomoze.
- 52. I wan zrobyt Iwan z jiw.
- 53. I wby kit rybu, ta w wodu nechoce.
- 54. I w don'ky, dier najes2 bidon'kiy
- 55. I w moje w konice - zaswityt sonce.
- 56. I u w tadyki - dwa jazyki.
- 57. I u syna tyrtia hodyna
- 58. I i fedku to chrim to redkow.

K.

- 1. Kamini na misce porastaje
- 2. Karau Pan, ta zrobyw sam.

3. ~~Kasze lenoka, stij swyne z datka ta pota kuj.~~
4. ~~Kasza cioka tadna, kotia zarucena.~~
5. ~~Kasza potowa naj rozum maje.~~
6. ~~Kasza tasyci, swij postyk chwalyt.~~
7. ~~Kaszyi neboszyryk dobry.~~
8. ~~Kasze dytyna ze jej byly, ale ne kasze zasior.~~
9. ~~Kis' na cety rok nochak ta sia potykaje.~~
10. ~~Kit' ne lowny, chlop ne mowny, oba ledaszio.~~
11. ~~Klyn, klynom wybywajut.~~
12. ~~Kobita dowhyi wotos, a krotkyi rozum maje.~~
13. ~~Koby chlib a ruby budut.~~
14. ~~Kobym Toma sobyd toby i w domu robotu maw.~~
15. ~~Koko Boh lubyt, toho nawidzaje.~~
16. ~~Koko Boh sotworyt, toho neumoryt.~~
17. ~~Koha ne pryprkaje, toj sia ne widrusaje.~~
18. ~~Koty beda, to i ptasz ne pornoze.~~
19. ~~Koty cwytyg lib, tohdy liarko o chlib, - a jak
malk, to ne tak.~~
20. ~~Koty potowa ne potomu - naj sia nohy majut
na ostronofly.~~
21. ~~Koty jst to szelot, - ja a jak skups, terud... -~~
22. ~~Koty moze ne wlad, to ja z swojem nazad.~~
23. ~~Koty na nedvedi mata halur wrade toburayt - a
jak wetyka to mowayt.~~
24. ~~Koty sia schore, to hirsze choroby.~~
25. ~~Koty nema na moloci - na sywatici ne bude.~~
26. ~~Koty's sia obraw hrybom, lis' w kassil.~~
27. ~~Koty redysz u riadu - dawaj koladu.~~
28. ~~Koty sia serota zemyt, tohda mir mata.~~
29. ~~Koty trewoha, tohdy do Boha - jak no trywozi, za
bude o Bozi.~~

- 30. Koly umre dlytyna, to mataja dotyna, - a jak umre zolama, to wety ka jama.
- 31. Komu na wik, - tomu na lik.
- 32. Komu wesela, a kurci smert'
- 33. Komar z pluba upade, to sporne.
- 34. Hormusia zmete, to bivia skrupyt.
- 35. Konec dity chwaty.
- 36. Konia kuyt, a zyba nohu nastawlaje.
- 37. Kozema rozumu uwyt
- 38. Kota w mifenu, ne kupujut
- 39. Kotra korowa bahato uwyt - to ja malo motoka
- 40. Kowal klypte, postki tepje. daje.
- 41. Kozela woka k' sobi kuywa.
- 42. Kazdy brat sobi rad, - a sestra sobi nesta.
- 43. Krasny ne taraty ne krajut.
- 44. Kuyt' tja jad dynia na morozii
- 45. Krow ne woda, roztywaly wstoda
- 46. Kuty ne kuty (werty) to tra w mesty.
- 47. Kuty jak zrenie skroju.
- 48. Kuda kowka, tuda nytka.
- 49. Kuda mach tuda mach - a vse bidu porubach
- 50. Kudy kumoway da korowaja.
- 51. Kuma ne byty, horiwki ne pyty
- 52. Kum ne kum neliz' w horoch.
- 53. Kupne, szcupne.
- 54. Kuyt, jak rosa odstupyt!

L.

- 1. Lasze ty bludy sz? jedna howo irdyty
- 2. Lipsza solomina zhoda, jak zolota zwada.
- 3. Lipoziji rozum przyrozheny, nizly nauzereny.

4. Lubingosia jak bratia, a rachnymosia jak ziydy.
5. Lude o ludech howorat
6. Lud yivra - rad, a swiy rozum maj.

L.

1. Ladna baba, bez jedwaba.
2. Lasthawe tela, dwi mani vse.
3. Lajka bajka, bytwa motylwa.
4. Lekko pryyseto, tekko piseto.
5. Le hore howosyty, nizeli robyty.
6. Ludzre dawaty - jak braty.
7. Ludzryi pipnycia, jak nedbatyca.
8. Ludzre swoje tyrko, jak kerwiyi rementi.
9. Ludzryi rozmyot, jak zamyst.
10. Lysocia tela urodyto - tyse i rhyne.

M.

1. ~~Maju wysity, za jednu nich woli za obi.~~
2. ~~Mata worona, a wetyku fituku miasa potkne.~~
3. ~~Maten'kyi, a warnen'kyi.~~
4. ~~Mato wkusocz, borsze potknefa.~~
5. ~~Majusia jak horoch pry dorozii~~
6. ~~Matu olity, matyi klopit - wetyki dity, wetykyi klopit.~~
7. ~~Mredwedowy olo medu uha - a wid medu jist ury-~~
waty.
8. ~~Moiniay owatu slipa, za nosatu.~~
9. ~~Moinba, jednaru nauje.~~
10. ~~Mowafia mowyt a chlib'ia jist.~~
11. ~~Moweraowa repuszyt - kolowon'ki nesuszyt.~~
12. ~~Mowery jazycahu - budesz jisty plotycahu.~~
13. ~~Mowery, ta potakuj~~
14. ~~Mowlew kyjs' - abo jak kyjs'~~

15. Wrowyta Fesia - siero obijderia.
16. Banocho howoryty - a nema wrocho suchaty.
17. Boly o ludet a ludy od nas howorat
18. Buidra ziona, koty maje mied pszona.
19. Buidryi Fiel koropaturu ziw, ta karaw ze sia
whrysta.
20. Buidryi Lach porzkodi.

N.

37

1. Bra budy tomu pid nis szero nosa nemaje.
2. Bra cwasim podwiru i trisly byit.
3. Bra cwasim nywi, tad nysza porzengoi.
4. Bra cwasim wozi jidesz, toho piden'ku wniwaj.
5. Bra daja w Bozi - koty towar w wozi.
6. Bra haday koci smert', to use bude - be.
7. Bra holi kotaly, nema szero hrysty.
8. Bra holowi Strij, a kolo zadku z lopatyja stiy.
9. Bra hmoio, kera petyj abliu.
10. Bra koho lude, na toho Boh.
11. Bra kony jete, i konia sta kaje.
12. Bra kpy, aby sia taki clywowaly ja kety.
13. Bra krute dreswo, krutoko potreba klyna.
14. Bra mytowani, nema wytowani.
15. Bra part na htadki dorozzi znajole.
16. Bra pered ne udawaj sia, z radu ne oslawaj sia.
17. Bra porhyte dreswo i kony odawrut.
18. Bra psa wroshi.
19. Bra podilu, eslib pokilu, a how basamy plet p'teteny.
20. Bra weto ludy dupety.
21. Bra wtabyi rywit i perohy zaszkodiut.
22. Na froto byk wryk - tym i zhyne (natoto nale kaje)

23. Nasuro dorowu hotowu pid Ewanheliuju Klasty.
24. Nate, synu raka, nabuchajsia, ta moloty.
25. Na toje kuska hrebe, aby furo wyhrebta.
26. Na toje kowal Kliczi derzyt abyhowruki nepekto.
27. Naucryt bida urozlyty, Koly nema furo whubuntoryty.
28. Naucryt bida popyty, Koly si nema ccho wechoryty.
29. Nauka ne ide na bukka.
30. Brawowska pomowka, a rajai Kobytu ziw.
31. Baidyposa spytka, mur tey zinka.
32. Baid' sia Kobytta iuryt, furo wetyku hotowu maje.
33. Baid' toho opanuje, chto swoho ne pelnuje.
34. Ba zlodiju sapka horyt.
35. Bebolyt wola hurycia, - jak sia rodyt tetycia.
36. Bebude w psiaho fosta - syta.
37. Be bud' rotokiji, botia ztyrut,
Be bud' kirkji, botia splujut.
38. Be budy tam de kad jat.
39. Be chotaty izdy jity mannu, najre zjidiat hiwno.
40. Be chwaty sia mudryi mudrostyju ni rybny sytoju.
41. Be dbay opyszno, aby raty rno.
42. Be dla jsa kowbasa.
43. Be dochoda babyni diwci.
44. Be dozil na stoli, peresil na chrebl'.
45. Be kraj kitka z peshom.
46. Be jiw zemliw, najiw sia rozboluw sia.
47. Be Kay sia rano wstaly, a molodo ozenyty.
48. Be kazdy spyt - chto chrapyt.
49. Be kijom ho to, patkow.
50. Be knuty bo posekuly sz.
51. Be kusay, ne strajy, ne tory.
52. Be knuty z dyknyty, bo dyknyta sam knep.

53. Nema kudy za hrioz tanciuwaty.
 54. Nema nikoho, bez ate.
 55. Nema ztoji dorohy, do swoji nebohly.
 56. Nema nad rybu tygnnu - jakohu stajisku, a siisku Matynu.
 57. Nema nad mene i Wilocin swyjniu.
 58. Nematu baba klopotu, kupytasie porosia.
 59. Nema smerty bez prycrijny.
 60. Nema ztoho, zehy ne wyszto na dobre. 38
 61. Nema prypowidki bez prawdy.
 62. Nema kista Kozaryci - moz brychaty i Wladyci.
 63. Nema ryby bez kasty - a cietowi ka bez zlosty.
 64. Nema in wouk crym s... y ta Tyhamy
 65. Ne mow hoi, ne pereskoerjusz.
 66. Ne moze pokonioch, to pohotoblach (Kozpaniuy.)
 67. Ne nawrytzig pes ptywaty do potimusia w
 ucha ne na lje.
 68. Ne pchay palciu w szpiru bo prytyzore.
 69. Ne perozysia, kotys ne perih.
 70. Ne pta kawby stynji dorohy, kob'ji wydwii.
 71. Ne radlach zehozabyty, ta fure nohamy drygaje.
 72. Ne rodysia krasny, ate szerasny.
 73. Ne szoden Welykden'
 74. Ne spuskajsia. Hryciu na durnyciu
 75. Ne takyi rost straszny, jak jeho malijnt.
 76. Ne tohdy konia sidaty, koty na nich sidaty.
 77. Ne tylko swita rano wikni.
 78. Ne tra staru klopotaty - stara znaje komu daty.
 79. Ne urojsia rozumu do starosty, ale do smerty.
 80. Ne umen do dwacijat, ne zomat do tryteiat, zle
 Bohat do sorok, kruhom durak.
 81. Ne umyrajat stary, ale szasowji
 82. Ne upade janku, dleteko wid jablin'ki, a chot upade
 to sia foslykom oberne.

85. Ne wetykie swiato ze Klymko w cerkwi.
 84. Ne widomost' hrichu neczynyt.
 85. Ne wdawaj sia z Apostotarny za stiw.
 86. Ne wir nikomu, ne radyt'cia nichto.
 87. Ne wir pisoway, bo tia wchasyt.
 88. Ne woio to prawda furo na wisili spiwajut.
 89. Ne woin jednakowo dano, jednemu sytle, druhomu rebite.
 90. Ne wse w seredu Petra.
 91. Ne wse stoto furo sia swityt.
 92. Ne wtno Pan'ko sytom borszeru.
 93. Ne wydaw Hryci nakawyci, to sia robysaje, to robysaje.
 94. Ne zalsia utopyty w crysti wodi
 95. Ne zarywaj zyda, bo bude ochyda.
 96. Ne zarykayria woioho robyty, ty mo fwoho uha skubyt
 97. Ne zatoto bylo, ie chodyta w ryto, ty more wdomu ne no-
 98. Ne zatrubyt tak pes jak wowl.
 99. Ne zenyw sia, nezurygossia, ozenywossia zarynyssia.
 100. Ne zwitka kaliska ne do smerty pan.
 101. Nim dytyna zapijata kohut uha spustytw.
 102. Nimcia ne perepyssesz, a zirku ne perelubysz.
 103. Nichto nerzaje, ty ko hit'cira Plromada.
 104. Nim pesohy budut, to Baba umre.
 105. Nim sonce z yjele, rosa ozy wyjst.
 106. Nim stwyttye zchudne, to chudzy zochne.
 107. Ni piosta ni osta.
 108. Ni piosta ni chiona.
 109. Ni pes ni baran.
 110. Ni od sonca, ni od misia cia.
 111. Ni silo, ni pato, dawaj babo sato.
 112. Ni rina ni roli, wygnossia do woli.
 113. Ni sero babi ps. jedwabi.

114. Zni wasz ni nasz.

115. Zni w kút ni w dweri

39

116. Nowa tyzka hubu dre.

117. Nowe rytko, na kitorokiu

118. Nastyt'ria jak bala zo stupicom.

O.

39

1. Obicianka durnomu radost'.
2. Obiciaw Pan hozuch, ta jeho stowo teple.
3. O bidu ne trudno.
4. Oszuby ity, a huba nechoze.
5. Od tychoho d'la dowinyka i jolowu bery.
6. Od swojeho Pana, myta i sana.
7. Od ztoho dauci bery i kapci.
8. Osivityw pip' nasoku, nestsjemo o fastku.
9. Ot napasty i polu wris, a wtkay.
10. Ot napasty, nepropasty.
11. Ottak pokozachie - brema chliba jisty placki.
12. Uwotku howoriat, a wotk' ide.
13. Dzienswia na sztyry wity a na piaty feum.

P.

1. Pan Poch ne detyna aby wluhand durnoho klyma
2. Pan D'obryi jak otec, wriaw horowu i s'ropet; a ja
ni jak maty, kaziata tela wriaty. (Klatatynna)
3. Pan Panom, a Jwan Jwanom.
4. Pan'skie a zyd'iwskie, to nigdy ne propade.
5. Pchajesia jak do swiczenoi wody.
6. Peremi hotuby, ne letiat do huby.
7. Pek o sena.
8. Pred newodom, ryby ne tapajut.
9. Pereruz'ria w sierchu.

10. Perozoho torhu trymajšia.
11. Perszyi Kotiata za plit.
12. Pej bresze^a wites nese.
13. Pes na kosty lezyt, ram neiost, i druhomu nedast.
14. Piany swierki nezawityt.
15. Pidn ja do arthwy, ale sia nebudu Bohu molity.
16. Pidn i do Krahowa, wsudybida jedna kowa.
17. Pidn i za Karpaty, to treba budowaty.
18. Pidn i za Pdeschidy, ne zbudysz sia budy.
19. Pie jak Wit, bie jak panskyi firman, a robyt jak
popryw nagmyt.
20. Pipjwoje a wort swoje, pip wdwin, a wort w klepato.
21. Pusta ni sicut, ni rubajut.
22. Piztabyty za mwe? ta by sia pizstlo; ma-
jesz ty fus? ta by sia znayslo; a robyta by ty.
rozhoworytysty sia.
23. Pipsta po syr, po maslo, a w pietu pohasto.
24. Pipsty durni na ryby, a win imaje zyby.
25. Pipsty durneho a za nym druhoho.
26. Pipow jak rak po dri zolri.
27. Pipow jak (ubohomu) bohatomu po smert.
28. Piznanu swij swoho.
29. Pfu na zemliu, zadiem sie ozeniu.
30. Poberim sia neboho, w tebe malo, w mene i toho.
31. Pohaczuje hrusky na werbi. (ne mako)
32. Potki wafypla, poty wesela.
33. Pohrasily nepohrasije, a poliposily more.
34. Pomahay Boh Hryciu? Kopaju Pane hlyni.
35. Po obicianku treba chud'koho konia.
36. Pa pari, po party, a na kincy dwa.
37. Popowy dzwoniat, a popadnu z syta honiat.
38. Porozna bozka huczyt, a powna mowczyt.

- 39. Porwaotia jak z motykoju na sonie.
- 40. Posun sia hrybe, nay kozar syde.
- 41. Po zhubleni sokieri, dobre i toporysko.
- 42. Prawda w oazy kote.
- 43. Prawdoju cilyi swit neresjdep, a neprawdoju za porih nemyjdesz.
- 44. Prohran jipi parafiju.
- 45. Propaw hriza brimcia.
- 47. Propaw kozak z dudamy.
- 48. Prozba mur probywaje.
- 49. Pryscirjpy kobylki fiost.
- 50. Pryhotowi kotodi dobre ohon' klasty.
- 51. Prypole kora do wora.
- 52. Pryjzrow ni rytu, ni resitu.
- 53. Prylipjyw jak kosbatoko do stiny.
- 54. Pry swoi nebozi, dobre i w dorozj.
- 55. Pylmy swoke ne kozruha moho.
- 56. Pusty psa jid stiw, a win ^{ru drapaje} wze na stiw.
- 57. Pytaty sia kuma, rozuma.

R.

- 1. Rachowani wiewci wowsk bese.
- 2. Rachowaty syr, maslo, ta perochuid ne isty.
- 3. Nadaby dupa do raju, ta jej krichi nepus kajut.
- 4. Rani ptapki, ruby t'rebiat, jid niji oury polyrajut.
- 5. Rodom kury, urubati.
- 6. Rody sabo dystym, a lobi sto lit.
- 7. Prosty posu trawa, koly moho konia nema.
- 8. Rozmowa jak z kobyltoju w bototi.
- 9. Rozumu lachato a hrowzji malo.
- 10. Rozumnijsci jaci, jak kury.
- 11. Rubaj koly rukka, t'ebe nar w ruk.
- 12. Ruka ruky myje, aby obi buty byli.

13. Ryba ryboju żyje, a lude ludmy.

14. Ryba w wodzi, a jisty jej hodi

S.

1. Sawoha w kuit, koly hosti sut.

2. Serbay, nedbay, chot' ridke - ale bahato.

3. Sereda piot' re tra kuby mastyly.

4. Sey swit, jak makowyyi cwiit.

5. Sim myl piszki, dla jednoj kieszki.

6. Siak tak, aby ne po ludz'ku.

7. Siu jak na ledn.

8. Skacaj w raze, jak Pan Kaze.

9. Skupyyi dwa razy tratyt.

10. Skupyyi nehtupyyi, pirooryi ne mudryi.

11. Skutyw'ia, jak pes'.

12. Skryptywe kotyso dowse jirdyt, jak nowe.

13. Skryw'ysia jak sereda na Pietnyciu.

14. Smachu jak w peorenim ratku.

15. Smaruj ktopa Tojom, a win smerdyt knojom.

16. Smet neperebyraje.

17. Smityyi zyd, i wszkoli spiwaje (6-7)

18. Snytsi 6 - s chorosi s - ty, treba wftawaty.

19. Sobbyciu koto ptota, jak ptota taka robota.

20. Solominy narubok, zolotu diwku bere.

21. Soroka hosti Kaze.

22. Spas'ia jak nedwid'.

23. Spitka dwoch hoduje.

24. Spodiwaw'sia did na mid, (na obid) lyh spaty neioszy.

25. Spokijny jak kobeli za worom.

26. Starszyi Kroyi, jak Daras'ka.

27. Stawyt'ia do ryby, jak okon z postom.

- 28. Sterezenoho Boh stesvie.
- 29. Strachy, na Lachy - i Durynam sia dostane.
- 30. Stupeno, holeno.
- 31. Stupaj z dorohy, bo jide bez nohy.
- 32. Sucha tyzka hubu dre.
- 33. Swiatyji spokoji harard' z tobaju.
- 34. Swij dim ne woroh.
- 35. Swidercytsia lyhan, swojiny dit'my.
- 36. Swynia mich dre, i sama rywe.
- 37. Swynny ne doporosiat, Koly jej smalat.
- 38. Swyzury tepew khizivku, Koly s' stratyju zivku.
- 39. Sydy trybe, nim tia chto zdybe.
- 40. Sydy ta nerypajsi, ptacz, ta new, terajsi.
- 41. Sydyt ja kh u Boha (ubohy), za dmermy.
- 42. Sydy w chati nerypajsi.
- 43. Sytowanym koniom, nihtoria nedorobyt.
- 44. Syt, pyt, na pomyslo, Koly wody nebulo.
- 45. Sytyji holodnoho nernaje.
- 46. Szamij horji mooty, budek maty cili kosty.
- 47. Szero Boh das't, to ne napas't.
- 48. Szero oserwone, to krasne, szero solodke, to dobre.
- 49. Szero dajut, to iz, a szero kazut to roby.
- 50. Szero durnyji robyt? wodu minje.
- 51. Szero da mowy porozumi.
- 52. Szero dwa to ne jeden.
- 53. Szero hotowa, to rozum.
- 54. Szero kromadi, to i babci.
- 55. Szero komu myto, chotby i z ohnyto.
- 56. Szero kin to ne swynia, serstyna natakka i noha tonka.
- 57. Szero maje wysity, to ne utone.

58. Szuo motodzie, to rotosze; Szuo staroje, to twerdeje.
 59. Szuo mieta, to i wiera.
 60. Szuo prawda to ne trich.
 61. Szuo robyty z budy? tra w hotowu zajty (??)
 62. Szuo tweredomu na umi, topianomu na jazyji.
 63. Szuo upalo, to propalo.
 64. Szuo z hotowy, to i zmyoty.
 65. Szuo znau, to i skazan.
 66. Szyto w miszku neutajitwa.

I.

1. Takta prawda jak woosz kasate.
2. Tak ja sobi za wisim najciat, jak chto bez dwach dnatat.
3. Tak krawei kraje, jak mu sukna staje.
4. Tak mama kasata.
5. Tak nejak, de uroda tam i w smak.
6. Tak pyse, jak matk rize, a pryde.
7. Tak roby jak popius najmyt, jak jist to sia roz-
lorne, jak robyt to koruch bere.
8. Tak sia ratelpanu jak igb.
9. Takymwia rohom ozesy, jakym dostanep.
10. Tam dobre de nas nema.
11. Tane mieso, psy jidiat.
12. Ten, ten, aby zbuty den.
13. Ternyna figi nerodyt.
14. Tikay hoty, obidratia (seto horyt)
15. Tanec' nerobota, chto neumije to sromata.
16. Tohdy tyka dry, kotyja drut, tohda diwka, day
koty berut.
17. Tohdytobi nedosoty, koly krajut na basoty.
18. To ne do srmyhu.
19. To ne gramatyerno.

20. Bone z Kryciom sprawa.
21. Trzyny stw-to sia nozyci odizwut.
22. Trafyt nosa na kamien.
23. Tra znaty pocremu Tokot!
24. Trydny chodu, do obid praznyku.
25. Trydny nezywysia, a Tadno dywysia.
26. Trymaje jak umertyci ruskow.
27. Trymajesia jak woje (ripiek Kozucha.)
28. Ty na nichu chlibom, a win na tebe kameniom.
29. Tycha woda, berehy lame.
30. Tyndy ryndy, za try hrossi.
31. Tynto prisno, ze kiselo.
32. Tylko sobi robyt, jak Kobytka Koly w bolole wy-^{wesne.}

U.

1. Ubery nen bude podoben.
 2. U Boha wocho mnoho.
 3. Urynywsia jak hrub seta.
 4. U hototy, ne ma joco moloty.
 5. Umer bohaty, chodim chowaty, umer ubohy, jekoda dorody.
 6. Umestomu i Kadytlo ne pomoze.
 7. Umer toho z hrobu newertajut.
 8. Upraw w hazard, jak slywka w h-o.
 9. Uprawies ziwaku, penowoy w ruocku.
 10. Uper tyi jak Rusyn
 11. U skupoho zawoze pio obidi.
 12. U stracha wetyki ozy.
 13. U wozozki, chliba troszki
 14. U Wasgly wisily, a kurii smest.
- W.
1. Wetykyi popiw Jwan, a durnye.

2. Welykoje swiato, ze Klymko w cetruri.
3. Wid waznyj Batka bje.
4. Wliosi bies, a drowid newydzid.
5. Wmnoho krahotanyi, niw' spasenya.
6. Wnapoho swata, wsim jedna chata.
7. Wnoory woi koty buri.
8. Wodu wary, woda bude.
9. Wolijesz swoj wusz byty, jak korwi horzi rakhob^{ty}.
10. Wota s-ka bolita, koty korowa tyła rodysta.
11. Wolom zajacia honyty.
12. Woroh, to ne ptach, jacro swoje hniздо Kalije.
13. Wowka nohy ziywiat.
14. Wowka natura do lisa tiahne.
15. Wowk'orerer posty (prosty) ne tyje.
16. Wowk i rakhowani wiwci bere.
17. Wowk teiazy ne tyje.
18. Wowk ryty i kora cita.
19. Woson wosonowyka newydzubaje.
20. Wse harard zinka ledajuro, ne swaryt ne spere
koty remaszo.
21. Wse mene, a hrich zistane.
22. Wse w s- ne na wercha.
23. Wsio bery a mene tessy.
24. Wsio kupysz tylko tata i mamyri --
25. Wsinda harard' a wdoma najlipoze.
26. Wstupy sia hnybe najkozat syde.
27. Wsinda harard' de nas nima.
28. Wwojej chaty, wilno i d - ci.
29. Wtanci dwa kin'i.
30. Wyberaje sia jak za more sy - ty.

31. Wykonawsia jak kora k' z maku.
 32. Wytetito jak mak, urzynity jak szpak.
 33. Wie kosto zaschto, kuda fero szto.
 34. K'ie nenadotizisz ubowajuczisz.

2.

1. Za swze tyako, daż swij remenei.
 2. Za jednogo wynnoho, sto newynnych tyne.
 3. Za moje izto, je fero mene byto.
 4. Za nichaw kowbasu w borszory.
 5. Za swij hrisz, kordzi chorisz.
 6. Za sydzini, nema jidzi ni.
 7. Za twoje dobro, kuduk tibi w rebro.
 8. Za wsi hotowy, i za zaratynowi dety.
 9. Z czuzoho konia, sereb bolota zsiday.
 10. Z dutniom ni znaydesz, ni podityz swia.
 11. Zeby bunt zyd z neba, wityty mu ne treba.
 12. Zeby nedity, ty fereby w koczmi sydzity.
 13. Zeby nehuba, butaby szuba.
 14. Zeby pes nes-u, toby zajaci zjimaw.
 15. Zeby pes robyw, toby w chodakach chodyw.
 16. Zeby swignia rohy mata, wsiby ludy kotota.
 17. Zony Syna koly choor: koly mozesz dawaj doce.
 18. Zhubysz szernet klobok nesmutywsia, znayszow nera-
 19. Z jakymkto przystaje - takym swia zistaje. owausia.
 20. Z jednogo derewa krost i topata
 21. Z koho swia nas mivajut, z tohs ludy buwajut.
 22. Styi rihowok najlipzoho poruje.
 23. Z matoji iskry wetykiji ohon.
 24. Z mytowaw rca, szok na raka, dau mu oery tam de s-ka.

25. Znajut'ria jak tyśi koni.
26. Znajesia na riorach, jak swynia na percy.
27. Znajdesz ne wesetyśia, zhubysz ne smutyśia.
28. Znajszow cerkowciu Boohu motytyśia.
29. Z najoho Zatharka, ni Boohu riewitki, ni czo-
towu uharuka.
30. Znajszow rothiru, za lawojw.
31. Znaty Pana po cholewach.
32. Zmutoj stocoty newytetyt chiba rowia.
33. Zwetyhoji chmary, matyri doszer.
34. Zwywajes'ia jak mucha w mazy.

Bod' aka ne tyoni, ukolet

44

De umen do dwadciat - ne zenat do trycjat - ne bo.

hat do cetyrydesiat - kruhom durak

De w cras daješz hliba hufto koty w hubi zubow pufto

woda wary, woda bude

De kusaj, ne stryzy, nie tyzy

Tak mama (maty) kazata

Kazaw starj seneka sij swyne z datelka

Serdyt a ne duiz

U Boha wseho mnoho

W tanci dwa kin'i

De hori pšenyca na dotyni profo - zatycaiw fia
wchoda nach, oženyw fia bošo.

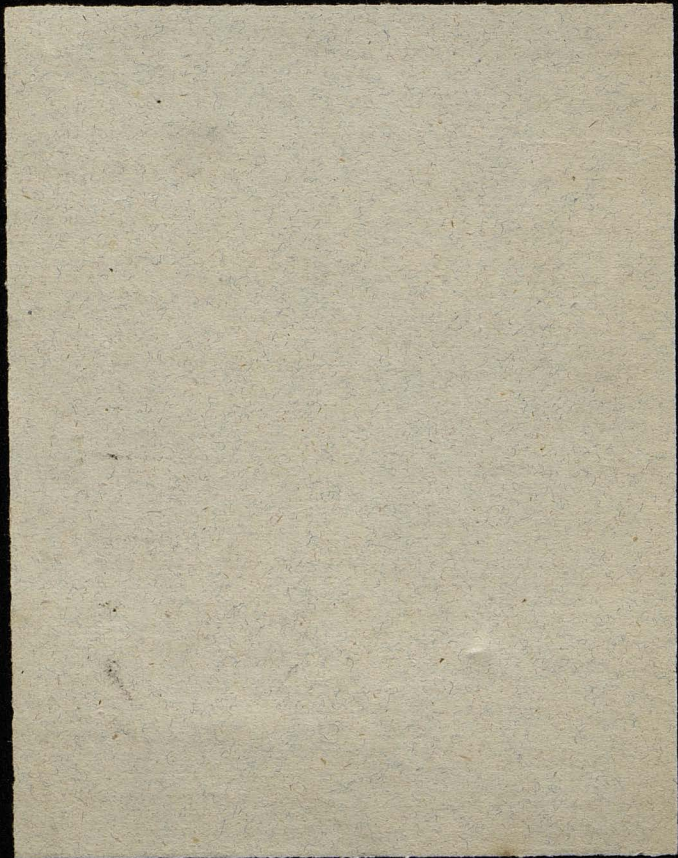
Kowor yta ne bizynka do lamoi besidy.

Tyndy ryndy za try profyi.

De ta profiat ne wizešz, raj, de ne profiat ne bu:

Pačec šarywišz kryzyt, ^{waj.} kuta kom moršefš, mouczyt

U moji notowi nech: wut trawu ji.

Z patkania p^{is}to mi na zawody
 Co w domu to komu a co u ludzi to nam
 Co gurka to pagorek co chatycka to dworek

Cygan Wajda

Umył Pięci masaża - sam głupi jak swinia
 Zidusię razar a paniszę piarkaj

Srob na tebe Diu przyjot

Lach: Sobaka - to wisa jednaka

Wiaśnie namy tnej neri Gonty którego
 imię i namię obłura oragiego rechowca
 To przyglowie irgla da jak Gontę Wlefr-
 no rarem Wjdra - pja - i poluka - a
 rautie dopisywano.

"Pop - Lach - i Sobaka"

"To wisa jednaka"

ze rodysia krasnym a rodysia szerszym.
Choc nie sieje nie orze, zywi lis jak moze
nim przyjdzie myto - proznie jetite.
maten'ka worona a wetyki pysox maje.

~~Duszej jehajje chrestywo~~

~~De Lonko tam sia ruc~~

~~Do Ily rij pry hili a wid Ily rij wid~~

~~Dobre tek na moja zinku naj hili mene bjut.~~

~~De Kum! de Korowaj!~~

~~De jema za hris z fencowaty~~

~~Darmo kotodku orerer pen' walyty.~~

~~Deojadeanik!~~

46

~~Do fisa mow djachy zmykajut.~~

~~Debos? — De Boha apellacyja.~~

~~De tia prosiat ne wraszeraj, de ne prosiat ne~~

~~buwaj~~

~~De dobre, de dobre a w dolna najtuesze~~

~~Did'koway osi pnomjaj~~

~~Dzika a baba to jedna ruda~~

~~Dobra zona hoty much poszta~~

~~Daj mene dyt'ko korowaj na wid lura Duszejowi na~~

~~niekory polak ro hiodnie (in Dylma)~~

~~posled.~~

~~Durnit se vijuť ne oruť sami si durni roďet.~~

~~Dobre vyzdity koty prysti paže~~

~~Dytym veselom ľubi a rukamy hnetij.~~

~~De didko ne posije tam si baba vrodyt.~~

~~Dytym ľubij jak duozu a trisy jak hruszu.~~

~~Diet' bel' vo krasu a vrasu.~~

~~Dobro sprava, ne potrebuje radu.~~

~~Dobre samo si chvatyt a toje potrebuje pochvaty.~~

~~De dobre pivo ne treba vichy.~~

~~Divom panom sturyt, a sorolci ne mase.~~

~~De idet tam si tyoni, de hroszi liouta ne pichajsi.~~

(ta) j' diet a de si bjut uti kaj.

~~De myla tam ozj do bolit tam ruky.~~

~~De bol' a kraso sturyt tam did'ko korozmu.~~

~~De holova bludyt, tam fist ridut.~~

~~Durnyj koty moworyt, to ne mudroha svijde.~~

~~Dij tobo to v' bilko mylyty, abys' o m'ie zabov.~~

~~Do dmytra, diška chytat.~~

~~Dobro koworyty koty ne bolit.~~

~~Pajkany v' v'osa a chany jak p'osa.~~

~~Dobre r'eli s potokami.~~

~~Daj starozu p'udu a l'eba naj poj idet.~~

De ljubet tam ne v'asty, a de ne ljubet tam ne chody.

47

~~Zlotowa kék w jazyčí cíp de jhooru sam
zmotoeriu.~~

~~Zlowoty plyné najtuže se byje~~

~~Hisko za obju solodko zjin.~~

~~Zlotodno, hlotodno i do domu dateko.~~

~~Zlotyj razbojn sa bajt'ia~~

~~Zlowoty do horq a hora tatyj darina.~~

~~Zlowoty do stowpa, a stowp stait~~

~~Zlotowa miš'č' s'ukaje~~

Zlowe si' toj eklib podiw, jera s'mo w caora

~~Hluchoho sprawy se do pytajewsi' zity.~~

~~Hlich tyorkom zaweraty a jid' tawku scho-~~

~~Zladu, hada a woost sune. (waty.)~~

~~Hlumenowy jak hlumenowy a orewowij zab'~~

~~Zlotubec h'akaje jak paryj s'ukaje (ne maje)~~

~~Hradu, tuocu uwij'row a zlych roth ne uwij'-
row.~~

~~Plotowca walyka a rozumu malo.~~

~~Plotwca dityj a rozhanije.~~

~~Plotodnoma chlib na h^Eaci~~

~~Plotodni kumi, chlib na umi~~

~~Plotodnych i muchu powadyt~~

~~Plotka za morem a smert' za ptecyfma.~~

~~Plotadnucrotowik a nesty ne moze, a bi-
du to terpit.~~

~~Plotuchy s roro ne woruje, to wyhadaje.~~

~~Plotowy Petre z Fostom.~~

~~Plotorku maje a ist' bes pamjaty~~

~~Plot' oke perszoho rototo - druhoho
sreblo - tretoho mid' a netwertoho do
domu id'.~~

48
~~3 brechavry majúť svoi stubaury.~~

~~Jak ovniju tak pija.~~

~~Jak sava svit wryt (uwidyť)~~

~~Jak horosy jedom ber horozij jak pohanyj
kopnu nohamy.~~

~~Jakie zyté tak i masť~~

~~3rt' nes psa koty barana nema.~~

~~Jedna soroka z ptota desiat na pilit.~~

~~Jeden do lisa a druhij do bisa.~~

~~Jeden za widim najit, a druhij ber dwoch dwaj-
cit'~~

~~Jedno pyry druhe tyry, jedno byraj druhe
dawaj.~~

~~Je de sioťy a nifreso isty.~~

~~3pered moimi woroty sonce zaswytaje~~

~~3nes piznaje swoho wotowika~~

~~Idoma mene ne tyozy i s sobojn ne berij.~~

~~Jakij Pomahajbik takij bawaj dorow.~~

~~Jakitto baje tak mije.~~

Jakij didko dymka taka i jego zinkaa

Jakij sorum taka i besida.

Jeika holowa taka i mowa.

Jakij chidko peurenyj takij i warenyj.

~~Jak letita worona do hory to Krakuta a jak na-
diw (dit) to i Kryta opytta.~~

~~Jakij pip take i jeho stanostowenstwo~~

~~Jak se crotowik harard mije to i susid buwajo~~

~~Jed' kobyta chat' miorokas ne ita.~~

~~Jak poidesz za dnoju wie nescid ne dumaj.~~

~~Jak zwaw, tak zwaw, aby feroz daw.~~

~~Jak robi postetyfz tak si wyspyfz.~~

~~Jabtko se nadeje dateko wid jabtkoni~~

~~Jak loajat tak skacaj~~

~~Jakij don takij kiam~~

~~Jak tia wyojat tak tia pyfcent~~

~~Jak chto choso taz za swojom mamom p'laure~~

~~Jak je choroch ta nepuffta to chata nepuffta.~~

~~Jak zbiru w oborozi to nadeja w Bozi.~~

~~Jak wyte taka smott.~~

~~Jak jak letum potelum.~~

~~Koty bida to i ptasa ne pomagiet.~~

~~Koty sino w stozie to zabuty o Bozi.~~

+ ~~Kocurta Fesic ze obrzydli.~~

~~Koty na medwed'e mata natur' spude to rew a jak wetyka to~~
~~maszryt.~~

~~Koty przyjedt widdawaty, ne ma feno braty.~~

+ ~~Kerodgi cyhan (sowa) swoi sloty chwa tyt.~~

+ ~~Koreca Sereta wid nekazatka.~~

~~Koty jest' to belost' koty skupno terpy d - o~~

~~Koty chto nehoure to hisze jak ne moze~~

~~xraty werty treba doktore smasty.~~

~~Kuda ihta tuda i nitka.~~

~~Krasotu ne krajut na tarali.~~

~~Kotym si dobre mau, to mene kazdyj znaw, a koty chu-~~
~~dyna to zabuta i rodyna.~~

~~Komu na lik to mu i na wch.~~

~~Kota w michu ne toshujut.~~

~~Kryusho derewa najbilsze w lesii~~

~~Katra korowa buchalo rewle to mato motoka daje.~~

~~Kupa itoh na jednoko.~~

~~Kowal schyozryw a stjusarja powirgity.~~

~~Kotomijiu kud'moty had (gan'my) a w kotomijiu budno.~~

~~Kit to wryj chtop mowryj woiuda si pozrywut.~~

dark-stone lady - Cor - chloym

~~Kuda na Tywajku tratyty to Korzaky rzyty.~~
~~Korol wetyky Pan a topatu cektou ne i.~~

+ ~~Korol~~ ~~maje~~ swoho mulja furo ho hryze.

57

+ ~~Korol~~ ~~swoje~~ znaje.

~~Koty tawsha to do Boha a poltworzi zabun o Bozi.~~

~~Koby ne ryzka ne dity toby w korzami sudyty~~

~~Koby ne saja hubka toby buta grubka.~~

~~Koty ne pip ne ubyravicia w hryzy.~~

57

~~Koty Boh hodit to i chon horyt.~~

~~Koho si neresyut bida i ranka to derzut sia
ar do poranka.~~

~~Kon' znaje jak ho sidlo dolchaje.~~

~~Komu si wede tomu si i kotut nese.~~

~~Koty bida to do ryda.~~

~~Koho si bida neresyut toho si trymaje rukamy
i nohamy.~~

~~Kozal koni kuje a zjaba nohy pidnosyt.~~

~~Kozu tozu hryze a kozu wouk, a wouka chtop
a chtopa arendax, arendara pan a pana
Jurysta a Jurysta trysta (didkio)~~

~~Krowcica na wodycia pyty i ne kodytsia.~~

~~Krou ne voda rozliwaly fukoda.~~

~~Konna ptycia znejole swooto krycia.~~

~~Krywonos~~

~~Kozak korucha wpat w bidu po sami ucha.~~

~~Koty nam z moim ne utad toja z swoim narad.~~

~~Krowdaw behan. Kama w rikie prau~~

~~Kolko mita to lko diwa.~~

~~Koby dih postucha Starhaw to by wes' towat
wyprychaw.~~

~~Konia klynta zaba nobu na stardliaje.~~

~~Da buta w zajaxija chysta taj ne bude
ne bude s pod statynym.~~

~~Na pflatuba na orot wika d'waris~~

~~+ Karata distyna furo byta a ne karata za furo.~~

~~Koby swynia schy mata toby wsi w~~

~~ny czeredu wykoto Ta.~~

L.

52
 rabit do brzy
 lipa rabit

Ljuby dytynu jak duszku a trisy jak
 ludzka krow ne wodyci ^{hruszku} protywatyne
 hodyt si.

~~Lipra wdoma horoch kapustta niz w cru-
 rym kurtka stustta.~~

Ljudyj si rad a swij rozum maj.
~~Lauh ryd sobaka wira jedna ka.~~

~~Lasycia jak kit na sato~~
Lysyj si urodyt ty se i rhyre
~~Lastivki wylitajut pohodu obwiporajut~~
~~Lajka bajka, bytwa motytwa.~~
Lysij meni hubu koty hirki a jak so-
todki to i sam obtyzu.
Lychotobi wote koty tia korowa kote.

Mudryj zaj jajci niz kurcy.

Mudryj Poljak po szkodi.

Mudryj Poljak po newcrapi koly nestalo w zapasi.

~~Bogacz w kotownu zejzta, nim w rerno najzsta.~~

~~Borowcy jaryztku budez w Kafoku.~~

~~Muz i zona to odna satona.~~

~~Mudryj ze lize pid stit.~~

~~Machane za byte ne rachujesi.~~

~~Mort ludu i nam bude.~~

~~Mylkost' o kotodi ne syta.~~

~~Motkuj wody si ne likeje~~

~~Borowa si mowyt a chlib si iot.~~

~~Mudrahel Kuronatu zju. Karaw furo sie wid
hryzta!~~

~~3 Mowlaw Lyhan: Nema w nikim prauody in o w Bō-
hu taj wo mni trofky.~~

~~3 Mowlaw Lyhan: Oj mišiacu, mišiacu fero svi-
tyz a ne hryjez darmo ty, u Bōha chlib isz.~~

Pro wotka riez a wotk na wotricz mato-rušk

54
~~Naj ho rtydni pribijut~~

~~ba dej Bore z oltora Pama~~

~~na seto lindy durylej~~

~~na bary ljuba na woz~~

~~Naj i toto zdobrije.~~

~~Znawcajt bida worozity koly nima z~~
~~roba zity.~~

~~na Bohu swierka ni did'nowi oharok.~~

~~Nadijawsj diw'na mid-ta berweerery leh.~~

~~Ne prodeross acay to prodeross mafrenku.~~

~~na se stodyt belmo aka Tjfurro ne wyjelyt~~

~~na koho B'ib na toho lindy~~

~~zawka na ide w lis~~

~~na staxaje pes od kotawca aljod Sjera.~~

~~na stodiju fjeptka hoit'~~

Ne takom sia Hrycejin na durajcin.

Ne reuise w seredu Petra.

+ na motoka dyshome
~~ca m u w w~~

~~majstet~~ Ne odkotyjt sia jabko wid
jablonki.

Ne kary choc poky ne perestkorujsz.

Ne ma motoka bohata to toka

Ne buto w rajacja chwofta tajne bude

Ne bude z psa solomynny

Ne pisa truba na crotowika win.

Zni tudy ni sudy

Ne w tajni dudku brujt.

Ne uwaraj pane brate serohatkow tanocnik
hodyt ono gudi repytaj sia ludy cry soroca
ku robyt.

~~Timei odmineci pfiawicara bratec Satara.~~

Wylada na...

~~kim sobie zjede roka swaj wyiat'~~
~~kie wetyka niez furo w chacie picz'.~~

55

~~kim stufy zhuone to chudogo did'ko wor'me.~~
~~bre z jednogo pica chleb iu.~~

~~ne pozryraj stuj obyraj jak widdaje to taje.~~

~~bre pylaty ni stypaty, chazut koralam akibraty.~~

~~bra cryjm uozu idefs to pitnju spiwaj.~~

~~bre pccalora utrom ba utro tobaj.~~

~~bre ma vytowanie na mytowanie.~~

~~bra oeto poro rum na miglo po haaszi~~

~~bre dwino mini furo kin zdoch, ate kto pcam daw znaty~~

~~bre mohty walyby kotarem a potoma no mohty wid by.~~

~~bre haj i kora waje koly sinitaje. ty i byerem.~~

~~bre kazy hoc poki pccalkazypz.~~

~~bre tohdy koreni wuofa koly win dlywyt sie dapsa~~

~~bre hajsi toho nerabakaje furo si hatus ne trymaj.~~

~~bre ma smerty bez pccalozny.~~

~~bre tilko futa furo wwikni, boloz i za oknom.~~

~~bre ma rodu bez wyrodu.~~

~~bre furo den Welixden~~

~~bre byty kama no pyty pypca~~

~~bre djawoi did na mid ta wody ne piw~~

~~bre djawoi did na perohy ta bofura ne iu.~~

~~bre hajsi pccal kere.~~

ne wyjadzaj przed swatę

ne ~~uwaszaj~~ pane obrate furo hotowka kradka ono
pudi zapytaj sia ludy cy umetena kradka.

~~de widita sowa solata jak wrzita az umlita.~~

~~ba toje kowal' klisusi trymaję aby ho w ruki ne perito
nechajti wapsz mele.~~

~~ne ma hieproko tyrana jak koty z chłopa z rob'et pama.~~

~~brapif, ^{propato}~~

~~ne taki wrost frapny jak ho mal'ijunt.~~

~~ne za wyprazysda, bo hotowa ohysda.~~

~~ne wowska pomowka a zajac' Kobytii ziw.~~

~~ne fetucha pofaty, koty jest furodaty.~~

~~ne fetuka daly koty jest z wit ki braty.~~

~~dryni panujez a zewta bid ujez~~

~~ne broj hada za puzubow, bo jak si rozchryje to utu.~~

~~ne ma nad rybu tyngym, nud mifz onyngym nad jakodu ^{syt.}~~

~~ne chiti ty zysy manny wab zid'et ditka. ^{sluwyngy}~~

~~ne pered ne wyrywajsi z ruda ne oflawajsi s redygni der.~~

~~ne fariatohu duki. ne ma chleba ni mufy ^{zy sia.}~~

~~ne semeona judy boit si kin' houdy.~~

~~ne frapunok dobryj tranok.~~

~~ne wetyka frerobyna! de umreta dityna tam ^{etyka jema}~~

~~brajde si kapei i na dirawoyj hornet.
de umet tato abo mama.~~

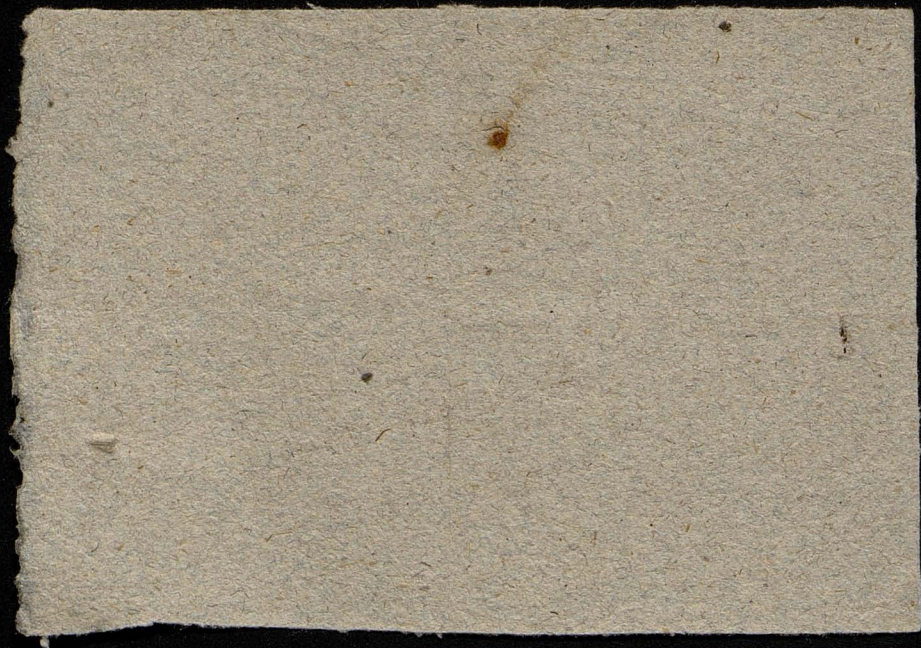
~~na: iz' durniju bo to z malkom~~
~~dra Jura Jwana, na raskman'kij wetyk den'~~
~~dre wir' kobyli w dorozi bo jered' to to te stine.~~
~~dra Jura jak' rak' swione.~~
~~dre mala baba ktopytu z kupyta si porosije.~~
~~dra maje ruky najpof' s' gida mukij.~~
~~dre k'ubyt' prawdy jak' pes myta.~~
~~dre ktady psowi palci w ruby bo ukusit.~~

95

mowory
 jazyer ku bidefz

~~na polje derewo kory fclaurut.~~
~~na jednim mytli i kamini mehom zarofte~~
~~na dwój baba worozyta.~~
~~na rawpze w oretweś Petra.~~
~~na rawpze tak nes ja k wouk.~~
~~na di ja w bozi koly chlib na wozi.~~
~~na stoji o Tofku koly nipi pos'wiatye paszku.~~
~~na rody si krasnyj a ta sziasnyj.~~
~~na nizdwo obijelloj abes paszky, a pno ma k bude i
tak; a bes alijn ne zimlju.~~
~~na wse zoloto pero si swityt.~~
~~na urodyt sama rokola, lytka, takie jakie sama~~
~~na swiaty horozki lipjat.~~
~~na koly ewer per katolu.~~
~~na stert mojej zinci nebah mone lipst~~
~~na oftry roze koly potys' barana ne stowyo.~~
~~na oronym sja chlib rodyt.~~
~~na Ne tohdy konja sid Taty, koly na neho sidaty.~~
~~na werbe knufzki sja ne rodyt.~~
~~na dobryj kamini pero naffjate to sja zmete.~~
~~na stady z dorowoj hotowyo pid ewantetyjn~~
~~na kocharuj puchawewi serkata, bo win znaje sam
ze krasnyj.~~
~~na ma ryby, ber ofty a orolowika ber stofty.~~
~~na wir nikomu niekto tja ne zradyt.~~
~~na i zjaba hotowia dojme to i car ne postawit.~~
~~na uka ne ide na bukta.~~
~~na stawito si worokowy w ruby.~~

Ot bidy potu wriz' a utihaj sobi
 Ocl s'wiatoho Spasa rukawica od pafa.
 Oj widau ne buto w Polozeri dobra (Todu) tajne
 Obydesi wetykden bez trezenoj pasky, bude.
 Obydesi uhan'ske wisile bez Marcipaniw.
 Obicjew Pan Kozuch a jlowa jeho tepte.
 Ohladajria zawje na zadni kotesa.
 Obicienka ne panke durnomu radist.
 Ostryt zuby jak kit na sato.

Pusty psa pod stw a win liie na stw.

58

Pidniaw-~~ja~~ jsia hrybom dzi' w kioz (Kozub.)

PotyrbanoK wodu nosyt, poky sja ucho ne uswe.

Pirnaty pana po cholewach.

Pirnaty mudroho po smichu.

Pizow bohacrewy po smert'

Piznaje i roza Koly poludne

Powetomu sia jak z Petrowoho dne

58

Pereptyw more a na bereri utunuw

Petfroho torhu ne pokydlajsia.

Promyj coto, czy ne dasť Szok roho.

Pes psa iot, jak mu sia iste chere.

Painske a rydiwske nikdy ne propede.

Pryjde Kora do woza

Poty jahnielocerka skacrut poky maty

Pip woje a crot swoje

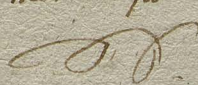
Pizow jak po smert'

Pizty durnia to sam durniom zistaneš

Prybud' wzeraš je rozum bude.

Pizow do hotowy po rozum,

Pidy nse ukwoy mere a potomu biduria neskaraska.

 jlsz (neshudesz.)

Pered obidom ze wadyt po obidi zahtadyt (Florytka)

Pohane mu imie djach.

^(albo perebery)
Prybery ten to bude charoszen' (albo podobn')

Pry hotowyj kotodi dobro ohon' klasty.

Pianyj ne zaswityt swieczku a ty zwatyt

Psi holosa ne idut na nebesa.

Panska taxka do poroha

Pohy Wasylje poty weöle.

Pes breore witer nese

Paxorre teletko dwi korowy ore, a hordaje ziadnoj

Pij w drwin a ödtko w ktepalo.

Pij tytko piane a wie pisne, a djak rewe a malo bere.

Pohy dida poty chliba

Po tem frasurku nagrijnosi trunku.

Pianyj swieczki ne postawyt, tytki trutyt.

Pan i Panom a Jwan i Jwan

Panstwo w holowi a wufajze komision.

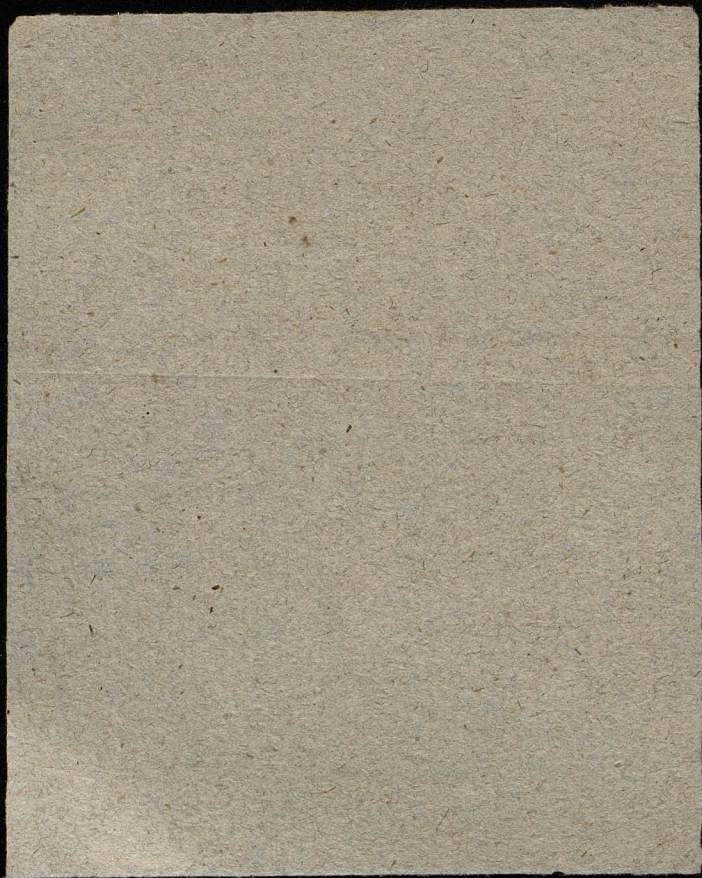
Pienajut chtopicie i w kalnyj soroczci

Pidy i durnoh na rakij a wintowyt zjaby

Prawdoja cilyj swit nijdesz a neprawdoja ani do poroha

Propaw jak pes w jarmarok

Proumna žena koly mič pšena.
 Rozpustyosi ja k cyhanskij batih.
 Rozvertij žmrok i did'ko ne napovnit.
 Ryba w wodi a isty ji hodi.
 Proumnyj žid stwo (stet) ne leze.
 Puxa ruku myje, aby buty bili
 Prokustyosi ja k cyhanskij batih
 Rozvertij žmrok i did'ko ne napovnit.
 Protyj pou trawa, koly moho ne ma konja.
 Prade duša do raju, ta hrichy ne puškajut.
 Timnajesi swynia do konja a sverst ne ta ka.
 Podom kurcy crabati
 Rechowawšy ryr maslo, perohiw ne isty.

Siuda duda chody mozy luda
Siydi hrybe zak tya chto ne zdyble.

Szajashom howory, a na neha kamin' ~~za~~ za parzu choju
Strachy na Szachy

Soroorka crowsena diaska werneja.

~~Szajashom~~ Szajashom koly kichto nebesu

deszy

60

Szobna tebe diu przyjou.

Skazy jak otrud na Kupato.

Stato na jufku a ne ftato na petruszku.

Skazy wraze jak Ben Kaze.

Smije si werszy z bolota a sama w boloti leryt.

Szoro bromada ne fKaze, to i lysar ne more.

Skutyty na Hamana

Sobana do smaty jemui tiepto szwizyk bohaty jemui dobro.

Sokisa motyka Szoporei - Szorka worona worobei

Szoro Boh daft to w torbu

Szuroci newrodzyw a wie po swite chodyw.

Szuro hotowa to rozum.

Szuro hotowa to kist

Szuro si lojne wrodzyw, szuro wsim dohodzyw.

Szuro wilno Panowij to ne wobno Szwanowij

Skupij dwa razy trzety

Szerastwa hodyna Koly zapust weceru dity na
Szero twereryj na umi to jianyj na jaryci.
Szero Pufyn to palycka, Szero — to nes
Szeromatyj pan ulipyt to wetykyj ne widojne.
Szerowin zahadaw, toby i na wotowyj skiri nes pifaw.
Szero wyoyt to neutone.
Szeroby ne chlop, ne win, ne buto bypaniw.
Szamuj hory, mogly, Koly chocefz maty
uili Kasty.
Sruskaje witsa w poli.
Swoje ne wydyt pid nosom a czure wydyt
pid lisom.
Swiatyj pokojn harard z to bojin
Sim lit matk ne wrodzyw a holodu ne werynyj.
Terdyt'ia sobaka wow Kowy Koryst.
Spomih si did na mid a baba na Kioil
Sturiba wilnist' stratyt
Stryje i hote bez myta.
Skrzywysy jak sereda na pjetnycin
Liakij takyj, aby baw aby chliba ne zabaw.
Lukm anka ne mamka Koly si isty choore.
Swit skure, swit ptare.
Sedyt jak w Boha za dweryma.

Swij chot ne zap'acze to si skrywit
Sim lit robot w chyni zymowaw a smaku ne racnowaw.
Spiercem ne Spiercem obys spierzym sercem
Sporowky ne maje, rymty si kaidaje
Striby kirka ne skakata toby nishky ne ztomata

Lohdy ~~ty~~ ^{dety} ty ko koly widstaje.

61

Sjepto jak w bani.

Sjepty medwedja do medu ta uswaty ucha, ljech.
ty medwedja wid medu, ta uswali fiost.

Tak holjubyt jak sit w oku.

Tak to prawda jak pny trawu idjat

Trafyła kosa na kamin

Tahdy pes si naweruyt ptywaty jak mu si
woda w ucha nalije.

Try dny chodu a den marnytku

Sjerko sijaty koly nifuro oraty

Sjerko dity hodowaty jak kamin tiodatny

Tak si maje jak horoch pny dorozu

Lohdy i susid dlobryj koly misok pownyj

Greba promyty ceto crynedast' Bih oroko.

Lohdy u syroti wetyk den', koly nowa ~~rosowka~~
rosowka.

Sycha woda berehy tomit a bystra tamuje
Krafszto si jak sliny kurci ~~do~~ bobowe zerns
i tym si udawyla.

Toho sruckaje izoho ne potozym
Tak si doobym jak rid na okropci
Tuda byj a tuda ne potece.
Sebe i swiatyj Petro nezabrije.
Tilko do Ili dobri roj.
Tak zarobym jak zablotokij na myli.

U nas seho dne Luthij ani chliba ani muky

62

U strach a wetyki ocy

Urodyoia ta wdajšič, ani to skapajšič

U neho natura jak u tura

U nas ta ke powidimka de parubok tam i diwka.

Uzre tobi ne winok aofyt
U swidka oery jak u didka
Utknuw Poch dufzu jak w hruku.
Umyj kozuch a ne pomocz.
Urodzowja ozengwoi fajumet.

Woytku si wrodzys

Wiw krybe a sam na sebe perot' (zemlja) meore

Wowka nohy hodujut.

Wowka natura do lysa tjehe

Wetykij rot u wota a howoryty ne moze.

Wstaw opeseraw^{si} i zo nim ubraw^{si}.

Worona chat mata a rot maje wetykij

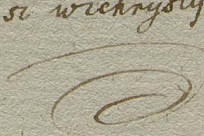
Wyszarygnys zuby jak cyhanski dity do misje'e.

(ni melkum'ingim)

Wrobotoch chodyt a bosiwli dy robyt.

Widloszky do doszky a w seredyni ani trosski.

Widid'ka ani si wickryotyty ani si odmolyty ne mozna.

 63

Wie was maty ne uwidyt byty popom.

Wetykaje sia hit na respite

Wetykuj to buw Pan Chmelnicki hetman

Wauyse bojat dalky moraza niz moroza.

Widchliba a ciba

Wsjudy dobre doma najljipore

Wse bery mene tyry.

Wetykuj swit a nema si de na nim podity.

Wetykuj Tatarskij kim a duornyj

Win znaje de raky zymujut.

Wyhlada jak Jadrwiga.

Wojna za rufu kosu.

Wodn waru, woda bude

Widurnije canju to si ne dquuju.

Wtiti i kawka praczka

Wgskowaj dlytym w dobru shodynu

Wubotoho wse po obidi

Wid napastny ne propastny.

Woty, korowu daju, a doli ne uhadaju

Wysoky porokhy na noszi nohy.

Zdorow zwolowal koly niktlo nechoere.

64

Zdorow tram wypijaja sam.

Z Bohom Parasie koly sia sidy trappajut.

Za wowska pnyrowka a wowsk tut. (sune)

Znajutai jak ty si komi

Zaweruha treba korucha

Znaje Boh z neba szero komu treba

Z koho si nasminwajut z toho ludy biwajut

Znaje si jak sy onyria na perstach (na percy)

Z jednego derewa chrest i Toprata

Znajut susidly szero ist' bokawo na obidi.

Za owie dobro wylize z rebo

Za moje izto pere mene bylo

64

Zachtitosi zaprihajte widchtitosi wyprahajte.

Za jednym prysidom wezera z obidom

Za czure tyorko daj mi j synyorki

Za kim boh za tym i ludy

Znaje pes seredu

Zahubiyw sernet klubok ne zasmutywsia majorow

ne wradowawsia.

Zydowy chot byz neba wiryty ne treba.

Znaje kit, wyje sato ziw.

Z ceuroj torby chleba ne zetrujst.
Z wety koj chmury matyj došpec
Z toi muky ne bude chleba.
Z draboho si nas'ominaje, a za sebe zabuwaje.
Zabuwosia ze ozerywsia.
Z psioho fošta ne bude syta.
Zatny w stit to se no žyči odrywut.
Znaje hospodyn chto oroko hodyn.
Za tim Bože chto koho peremoze
Zmylowaw'si Bih nad rakom dawnu w zadi ory.
Z dobroj stodoty i pot'jeta dobra a zo stoj'z i po.
t'jeta (ptapki) zli. —

1 Szereci nerodowy, a wze ju ^{switi} chodowy.

2 Szere wilno panowy
to ne wrolo. Jwanowy

3 Szcraftyawa hodyna
koty rapyt wezem dytyna.

4 Im lit mak nerodowy,
a hotoda newarynyu

5. Serdytaje sobaka wowlowoy kofyt, ^{aby z ~~serdyt~~ sercem}

6 Spomih si. Did na mid, a baba na kijal.

7 Szere matyi pan wliwyt,
to ~~w~~ wloty ^{dy} newidymie

8 Stusba wilnist bratyf.

9. Szere win zabudaw
toley ina wotowu skyni neppysaw

10. Styrze i hotyft bez myta.

11. Siakyi takryi, aby buw,
aby chliba rordobuw.

12. Suk munka ne munka
Kotyni ity chosse

13 Szukaje wtru wywlu.

14 Swojt skacze
swit ptare.

15 Swoj chot nezaptare, to si skry.
wyt.

16 Skim lit robak wehmimi zymo-
naw, a smaku ne zaznaw

17 Spieren ne spierem
aby z ~~serdyt~~ sercem

18 Srowcky ne maju
a zemyteia kadeje

19 Tak ho lubyt, iak silowoku

20 Trizko sijaty,
koty nizero oraty.

21 Trizko ditij hodowaty
iak karatn ht adaty

4. Takdy i usid Dobryi
koty mizrok jowny

5. Triztsi jak zyd jankowny

6 Tohdy nseroty wetykden,
koly nowa sorobka

7 Tycha woda berehy tomyst
a bystra tunnye

8 Trofytosi, jak shipi kury ^{lwowe} cerno,
i tym si wdawytta

9 Toho erukage eroho nepotozysu

10 Tebe i swiaty: Detno nezabnye

11 Tykki do ftyji -
Dobri rozi

12 Taksi dorobym jakel na uprozi

13 Tilko maje kudok, si
szew per stezik

1 U swioka, wry ja udiska

2 Umji kozuch, a nepomowaj

3 Urodysi, ozenywoi, say. unner.

4 Urodysi, ta wdajsi,
ani to skapselajsi

5 Uneko natura
jako u tura

6 U naf taka prowadnik
ode pambok tam, diwka

7 U naf seho dny shky
ani chlob ani muckaj

1 Wid durni craju
towi nedyrwaju

2 Wloto i, kawka pmarcka.

3 Wychowaj dytyum, wodobn hodymu

4 wid napasty ne propasty

5. Woly korowy daju
a doli ne w hndajku

6. Wysoki porohy
na ~~ny~~ nasij noty.

7. Wrytku urdy gusi

8. Wio krybe, i sam na sebe perot
merre

9. Wetykyi rot u wota
a howonyty ne moze

10. Wstaw opyrezawji
i co wsim ubrawsi

11. Worona chot mata a rot
maje wetykyi

12. W robotich chodyt,
a bosi shidy robyt.

13. Wid etoho oretowika ani si
wodchrysty ani oomolyty.

1. Zawerucha trebu Koziffra

2. Znaje Doh znebu
szko koma trebu

3. Znajut susidy
soro jist bokur na obid;

4. Za cruise Dobro
wylire Delu

5. Zachtosi; iuznikayte.
uchaditosi; uodpykayte.

6. Za wovtka promowka
awawki suna.

7. Za jedomym prysidom,
werrera zopidom

8. Za kym Doh,
zutyim lude

9. Zaaje jesi seredu

10. Znaje nit orije sato zjib

11. Z cruisei toby chlibu nezytujit

12. Zstoj nuky ne bude chliba

13. Druko ho si na ni waje —
a za sebe rabuwaje

14. Zabuw ze o ienywsi —

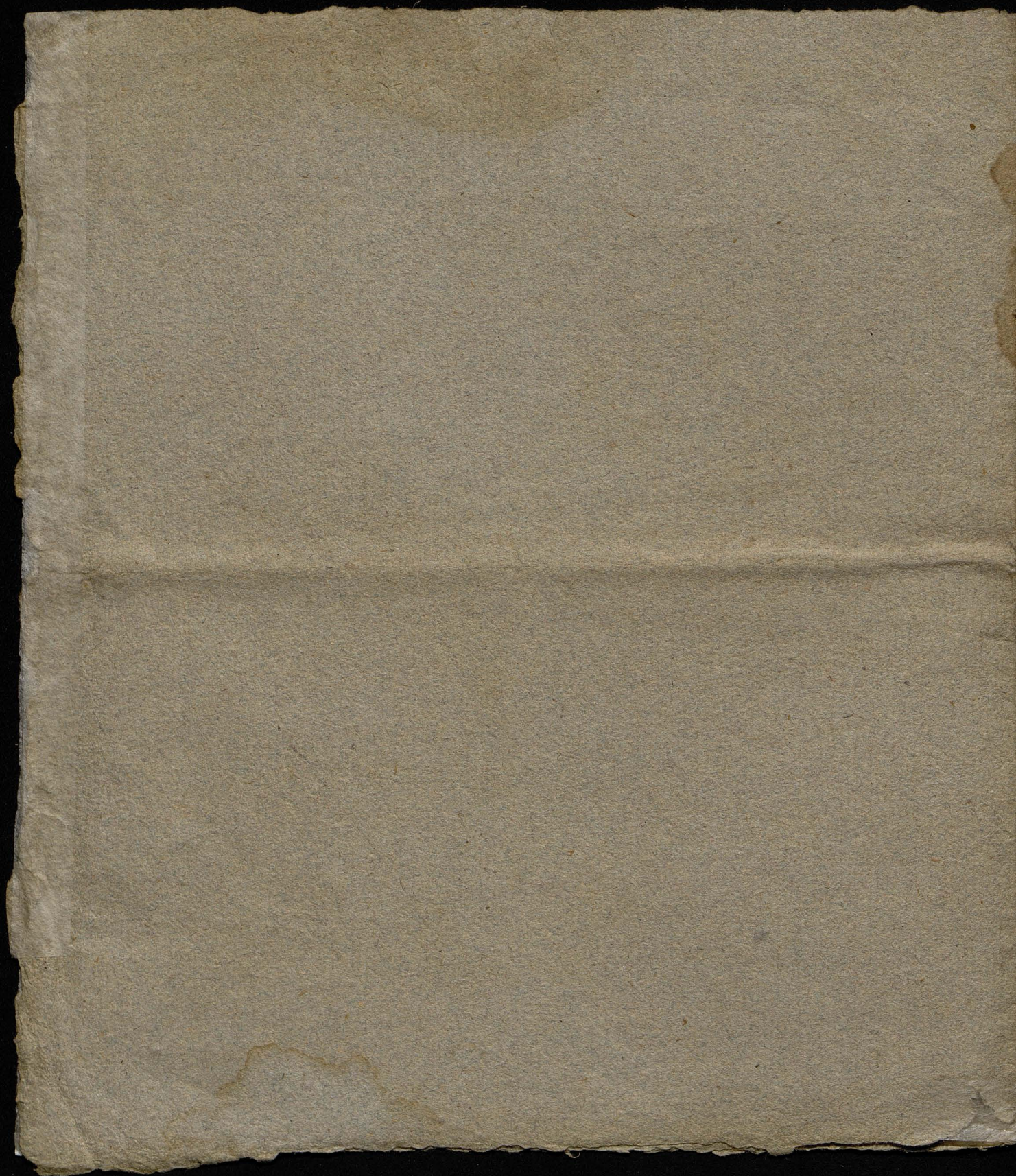
15. Z paroho gosta —
rebude syta.

16. Znaje hospodym,
cto roko hoden.

17. Zatym odie,
cto koto zeremoze

18. Zobroji stooty i
protjeta Wynal junyj dobrj
a ze ctoji i protjeta zli.

19. Zeby ne para ne wiu
rebutoby Barim. —

7. Ne po kuzny Bucharewy zerkata
bo win znaje sam, ze krajny

1. Ocienywsia na wtyjy wityjy
a na jiaty sum

2. Nay i zyba hotowa zdojme,
to i car nepostuoyt.

2. Obydesi wetykden, bez proeueniji
puski.

3. Vastawoyto si wowskowy wruby.

3. Obydesi lyhankojc wesile bez
maruypanow

4. Na jiz' dusniu, bo to zmaham.

4. Okaledaysi rawre na zadni
kotera.

4. Na Tura Iwana na rafa man'skiji
wetykden

5. Ostryt zuby jak kit na sato.

4. Ne wiv kobyt'i w doroz'i, bo serca
botota skyze.

4. Na Tura jak rak swyzne

4. Na moji ruky -
inuyda wsiuda mudly.

1. Banfku Tafka do poroka.

4. Ne lubyt zrawody
jak per nuyta.

2. Dips tykko jyzsne a wie tyone
a ojak rewre, a mato bere.

4. Ne ktady zrowy palui
w zuby bo tia w kuyt

3. Boky dida, jrotly chliba.

4. Datin prajunku na fujimosia
drunku

~~Pamyatki~~

5. Ban zbanom a Iwan z Iwanom

6 Canstwo wlotoni a wufyca 17 Birnyje i kora kety potadne.
kownitom.

7 Birnaju chtopi i wkatnyja soroci. 18 Dawyto mu si ja z Petro-
woho dnice.

8 Bidy zdurnion na raki a win 19 Derzetyw more a na berez
turyt zyby. utonow.

9 Brozaw jak pes wjarmurok 20 Bronyji coto, cymudast' Osh
— ucho.

10 Boty jaknietooku skawut
jokki manny.

11 Bisorow jak *zamora* po smest.

12 Borty durni, to sum durni, Korpuftywsi jak cyhan
ostanese. shyi Oshik

13 Bopy jak Kobrywy snyp. 2 Bordeny mirolli ditko
nerapownyat.

14 Bisorow do hotowy gworozum

15 Bidy me ukusy mene, a
jatonum bidy si neskaraska
per sinierbedien

16 Birnaty mudocho po imichu

1. Múdrýjsi páji jak kury.

2. Myz w хотону zúseta —

inim zerno nayseta —

3. Múdi i zóna to odna satóna.

4. Múdryi ne lize jid stw.

5. Múrt ludy, inam bude

6. Múrtost' o hotodi nesyta.

7. Múdryi ~~dobry~~ ^{dobry} ne ~~nelelye~~ ^{bojitsi}
a hoty ~~rozboj~~ ^{rozboju}

1. Newyditá sowa sokota, jak
urnita, az zembita —

2. Nechuyzi wasse mete.

3. Nema hirszato tyrana jak
koly z žiwana krobict' jana

4. Vapysay: propato.

5. Ne stuka jysaty,
koly jest sero daty.

6. Ne stuka Daly,
koly jest zúbdy braty.

7. Myri jannjess
a zúnta brúdjess

8. Ne krij hada zapasubow, Gopak
si rozynije, to ukúsyf.

9. Na swatoho sluky
nema chliba ni masy

10. Na simona Judy
bojit' si kin' múdy.

11. Na frusunole
dobryi Franokle

12. Najdesi kuzeci i na dierawy z Nema ruda,
hornec. bez wyrova.
13. Ne zjednoho zicea chleb pivo. 25. Nadijaw si did na rid, ta vody nepije
14. Ni puzaty ni ruzaty, 26. Nadijaw si did na gerohy ta borscan
chodut korolom obyraty. ne pivo.
15. Ne pjerat si utram, bo utro toboz. 27. Na dvojce tuba, worozta.
16. Na seto gorozum - 28. Ne stojemo o tashu, koty piji
na unfo go krosi. jowityje zasku.
17. Ne dywono myni srazo kin' 29. Ni orohowy swierka,
dloch, ale chto jnam daw ni orotowy oich - (Sposobnyje)
18. Ne wio jendyt, tytko ustowik 30. Na ruzwo obijdesi bez pufki,
nowonyt. a jwo mak bude, itak, aber
oliju neremliju -
19. Nemohly zwalyty kotalom 31. Ne switiji horsky bizijut
a gotonku nemohly widbyty byrom.
20. Nechay i kora zraje - 32. Na zlist' moji zini, nechay men
koty swytaje. bjut.
21. Ne tohdy konewy wiroza 33. Ne ostry nozi, pokys' barana nesto
koty usin dywytai do psa. myw.
22. Nechay si toho nerabupaje 34. Na oronimoi chleb rudyt.
23. sero si chaty ne trymaje. 35. Na werbi fruskijsi nevojjet
24. Ne bude zpsa sotomy na 36. Na dobry kamien srazo na py jle
to i smete.

Жаба хорати з хоры вадэю
Кей кей вадэю.

Тай надыбат диверы ну збанд урыцэю
кей —

Вамалкей кей як нуги мајес
кей —

Тай дай мени банд арку прю воеју брајес
кей —

А муря бандурка з фарою рота
кей

Ато воеју ратраје рече ку охота
кей

А муря бандурка з фарою арбу
кей

Ато воеју ратраје стреп ку фреба
кей

А муря бандурка з фарою нуди
кей

Ато воеју ратраје нерује биди.
кей кей биди!

„Ој ты мой татирка
Лай ты в убраниях
Лай ты в зелизничу
Тро ты не танцуйе
на мом веселичку.“

— „Ни ја в убраниях
Ни ја в зелизничу
Но моје седишко
Лата на каминичку.“

Осави

Посадиты жуаренка на Niedrowu Feapku
Шыдай з ребе давай з ребе соботеву вранку

„ „ „ бітым пісочку

„ „ „ то неш ку сорочку

Ойркіе отеніата знімайте пя злону
Вотодіе Конфедраты верніт'я до дому.

71
Hde Rym, hde Krym hde babinoka Korozma. Babin
wiesduja po Bu Kara w gubernii wołyńskiej stawna
zajazdem ezumackich wozow od Karczymy babiniskij
idzie gosimer jeden do Berdyżowa w lewo a
do Balty na Konstantynow nowy

Castelnau Gabriel margravia Escai sur l'histoire an-
cienne et moderne de la nouvelle Russie
Paris 1821 wysmiewa polskich aktorow
grajacych w Odessie 1814 (za Kamin'kiego?)

Faint, illegible handwriting on aged paper, possibly bleed-through from the reverse side. The text is mostly obscured by the paper's texture and fading.

Przygotowia rosyjskie:

72

jabłozko nedateko padajet ot swojej jabłoni
Kak wotka ni kormi, a on wsio k liścu gliadyt.
Gol mudrena (Mudra hel gotota)
Czto u treswago na umie to u pjanago na jazykie
Zhyj zlie i podybniet
Kak przyszło, ^{tak} i profelo
Kogda ty babujska worozyt' stata? Kogda chłeba ne stalo
Poolie wotka i kozły rty.
~~Wziakaja lys~~ Wziakaja tyfycia swoj chwość chwałyt.
Woron woronu gtar ne wyklujet
Odná parfyzwaja owca wse stada pereportyt
Zmieju za pazuchoj derzat'
Czto poriejesz to i późnesz
Diasja ne dielajet monachom
Gorozok kotlu smijet'ja a oba czery
Tychaja woda bereha podmywajet
U baby wotos dolog, da um korotok
Duma napsa za gorami, a smert za pteczami
Czetowiek predpotağajet a Bog razpolagağajet
Kto rano oftağajet tomu Bog podajet
Ire tarozu ne miaoszy ne budet katacz
Skolko golow stolko i umow
Diasza koza na kamen
Propad kak Sued pod Poltawoj
Powadyt'ja Kiuofuzn pa wodn chođit' tamjemu: gotowu stomyt'
Sobaka na wienie Terzjt, sama ne jeft: drugim ne dağet.
Trysia kon s korem
Wziakofuzn za huż ne gowory czto ne diuz.
Swoj gofnodyn pobjet i pomytajet.

Żmy o toboj jak ryba w wodzi
Rannicaja ptuczka z nosok proczyszczajet.
Boh swoje a czort swoje
Sudyt' rěadyt ne umiejn, a menia w rudy s'azajut
Ne ~~nie~~ wier zenie w wolie a koniu w polie
Boog Bogom a ludy ludny.
Tyt' podi motyt': zupna bolyt. Tyt' podi wyne pyt: daj
kawatannyzka uchw elyt (albo) Tyt' stupaj moloko
chtobat'! A gdzie moja bolnaja tozka,
S'ozylnym ne derys' a s' bogatym ne tjanyst'.
Ze swoj grofz wsiak chorok (ot ojd esz
Od czorta kreftom, a ot Tychago czetowicka niezjem ne)
Sobajzka tajet, Car jedet.
Odyn lubyt popa drugoj popadju, a treti; ponownu daczku.
Boh swoje a czort swoje
Przefrej kobylie chowost.
Bjut da i ptakat' ne weljat
Do Booga wyfoko a do caria datoko.
Dobraja zena dom obereżeta ptachaja swoim rukawkom raznejet.
Perwijn dozbery po otu i matery a wtornuju po seftrie
Zrawoda g'ara kotet.
Bocholotgo idet da bolno bjet
Obereżenago; Boh bereżet
Ne mynet' sja, odna prawda ottajet sja.
Stawny bubny za horamy a pyndut' kak tukofet.
Kto rano wstajet, tomu Boh podajet
Styd pod kabtuk a sam s'owiewot' pod podofzwu
Ciem bohaty, tiem i rady
Chlieb sol kufraj, a dobrych ludej stupraj
Bez Booga ni do poroga
Zia Booga nadziejra a sam ne ptofraj
Boog staroi czudotworet.

Czto na umie to i na jazykie

Czto gorod to norow

Czto deszczonia to obyrazaj

na rusznoj Korowaj rot ne razziewaj, a swoi ratiewaj (Korowaj
mawu tu iona cudoga: swadzi)

Ze wjezdaj popowym rebiatam Dinitryjewa rubbota

Luznoj ne bly miasta a mertwyj ne bly mohyly.

Bez woty Gospodnej: wotof ne wygadaj i gotowy

Ze wury bietago Lebedia ptawat a bojarstago ryza z Tatarami
(był w r. 1711. D. 1711.)

Niemieckoj post, czto Lytowkij moff.

Wynewatogo, Bog wyzszet

Bog widyt kto kogo obidyt.

Czyja była togo i wola.

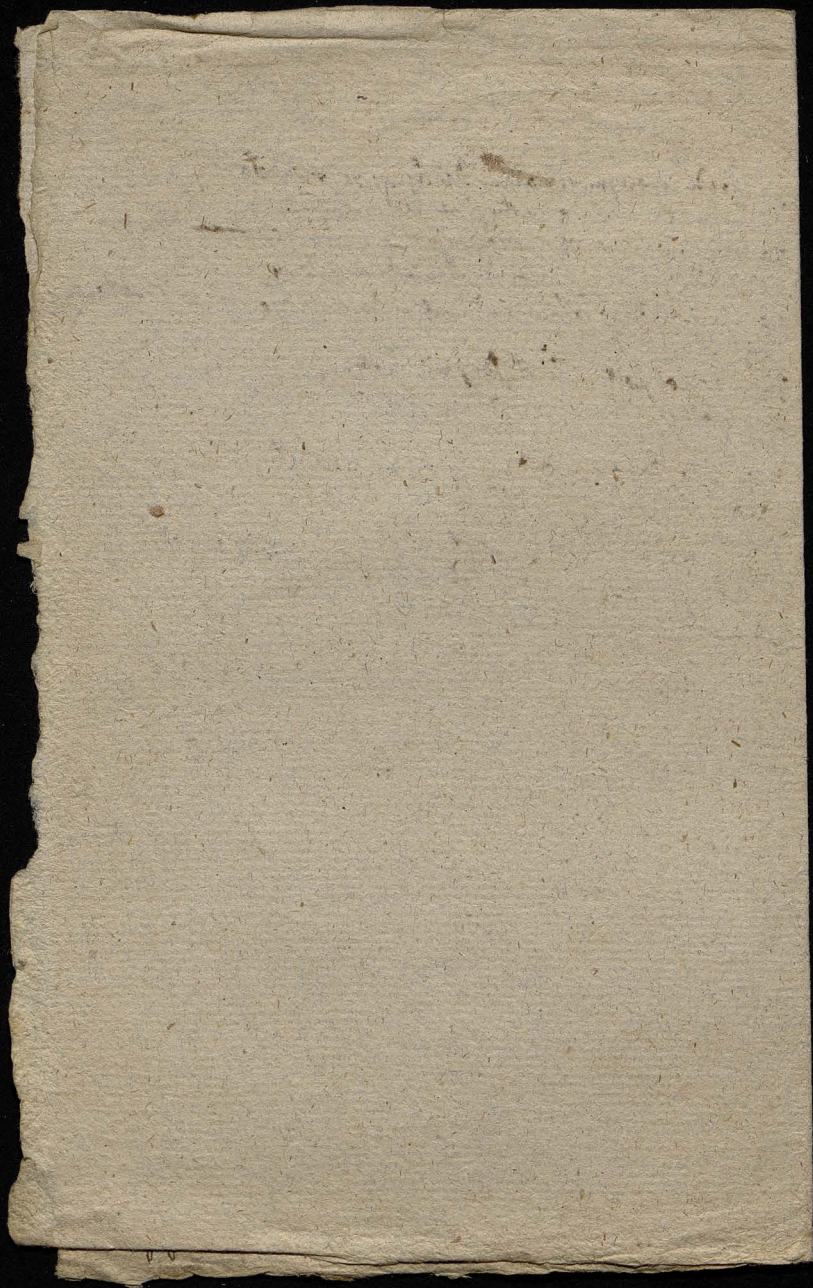
Wotka ni kormi a on wro k licom gladyt.

Sobaka i na wtadyku Tajet

Sobaka Tajet a witer nofyt.

Ne tot wor kto worujet a tot kto woram potakajet.

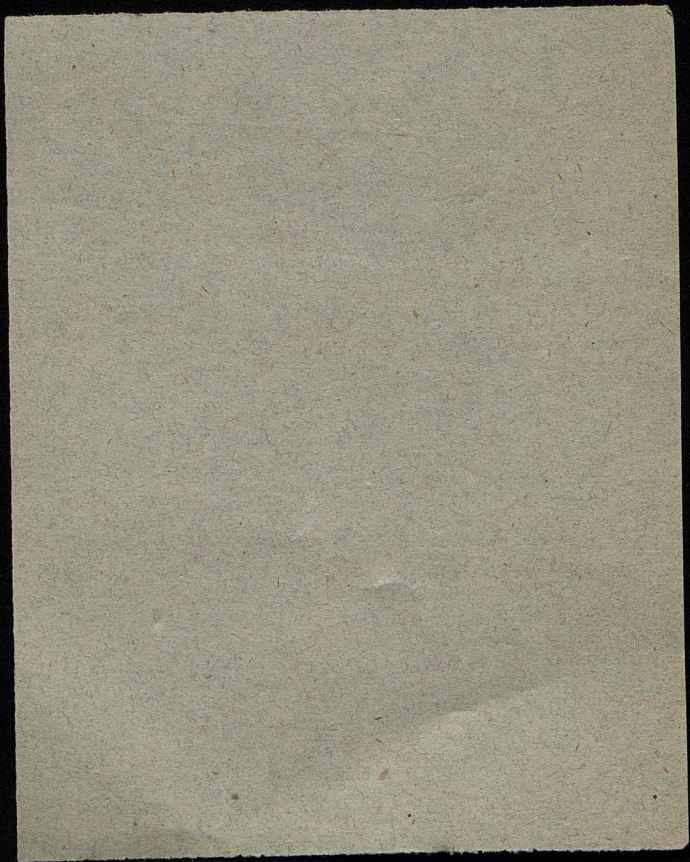
Cuz mo Crej duor togo: choromy

74
Sierdzista sobaka wotkom strawa

przygotowanie Chodkiewicza
o Turkach na wyprawie pod
Chocimem r. 1621.

Kazanie Fabiana Bizkowskiego
na śmierć Chodkiewicza 1627.

old

75

1- Okiej sobie rozowazuj 11 ~~10 gor~~ ~~10 gor~~

~~A ja roziat, ra orat. i~~

~~Dyfaq k leje potropuje 2~~

~~Djra fofnig ra wren hiecy~~

~~Ojft to fift, to a fi miastai 13~~

~~Ektoye k moai to jst igto 4~~

Dobry, nabo Kligdi pleban dobre kere

Liat Jospoda a igto 18

~~Samurij sine orait Bartofa 5.~~

~~A ra flauqa wofki ma ja 11~~

Sobnye M. K. Kazephians.

Paditra. Pevnyk's

Menoufki. Kozak

Amelnicis

Olton impertious

Peshko kirabina

↳ Jegerberzig

Embrages inst' amentach pry respniah fa'lice

76
zstorty infty. muryrnij g. Labawa
zbroja: koni byl zabawa

hysa
ztotoruchy

zwank idrowia
giardyn Heperyjski
wieniec wity na lubku fureerwote

Hermon

Yrawarte przybice gotowe do boji
mozi ni prawicy w bitwach Rozumem wyptoku. K
latowiem lubo widam podlega sferie
v wiele oprano una zone
krotoslowai
kedy fortuna ptury.
halerz faller.

J. K. Dachnowski. Psa' loone la 10 Jan
ska 1654

Pauz
Pauz

jej z tobu ne tycho
Bywat tu Didajko
mit sie choroszejko
Wotki sie bozatej
tredu mijaty
Da jroz nam czipity
Terpity, terpity
z Bodem sie ne bity

XLIII e.g.
Tunica N. p. p.
1657. 26 p

Hercules' Stow.
Kupra miapny
Dobromil 1612

Wyhluda jak jadwinga.
Did slepij ra lynn chodyt.
 Co Bakh da to w torbu.
Korol wetyky pan a Topatu ucthon ne i.
 Tieplo jak w bani.

Wojna za rüpi Kofu

АТНЦЕГХТЕРОВИДЪ

БРХДХИХВЗВХ

ЛЪЛЗШЕ РОБИТЪ

МАНСТЕРЪ

robít do

Bro (da) Shiwaku

byje robít maj. to

Resnica (Zweifeln) je nebeska rosa, de jo ochranez, ji
ozitlo posodu napravljaj (minne Gbuiso Brunithu.) 78
Kdor drugem jamo konje se sam vanjo pogrijeze
Kakor zlato we ognje tako se prave perjate we nesjeze
(niefsarscin) skuzajo.

Bog daj bjebam (nos cam) (Ludion?) pamet!
Kdor se z kvolkam najdaoze (ynfallt) je tuđe ze njim tuli-
te pernoran (Zmufsony jeft w wyciu pomagat
Kar swjet ima zdje skrito, bo enkrat wsem ozitlo; Kar se ne
stori, se ne swije

70
Dawica ozi Kolje.
Kakor perselo, tako preselo
Kar sjejez, boz zel
Kar iz serca ne pride se serca ne prime
Kakoršno žvljenje, tako smert
Kakoršna služba, tako placilo
Ne njeha beravzite komur se paleca we tokah ogrjeje.
Kdor jezek ima we tim ana
Obljuba dolg djela. (mitote)
Krevicno blago njema tječa (Zmuyntmwort. Gndt jet kinu Gland)
Iova serice glavana prave, swie prerywa
Kar se odlozi, se ne opusti

Poljore je derze ga, kot lowe ga; boljore je hranjeno
jajce kot (jak) snjeden vol.
Celowek obrave, Bog oberne.

Nje nesjeze (Zmuynt) boz (fyn) sjeze.

Črast (fyn) je czasti vjedna (wuntf.)
Darevanemu konju ne gljej na zobe.
Kdor mare (fynant) mu kaže (ynft d)

Dobra mivet pol zdravja
Kar mlade ne wjejo, jim stare pomjejo
Odkladke (Zmuynt) (Zmuynt) so od pluke (wifynfobnu)

Ptlica po pjerji poznas.

Per suhem panje (Zub) je lahko ožen grjetite.
Za grize (Zmyn) kersuzanotva se ukorenine, ine be-
vez vekar (Zmyn) te ne bo premexnit (wurken)
Wjeznost okole grenkega (billen) torla (Zmyn) pobožne.
mu desecz (Zmyn) wjenec upenja (Zmyn) ovija.
Solza pobožnemu ne pada na tla (Zmyn) se wjeznost pe-
kti (Zmyn)

Za razwalinuh novina oziwi.

Paog ze we ktore kore rep krate (rag odbije)
Lisastemu konju se lista ne zbrisze (zmyje)
Kjer zena klake nose, moz (moz) malo kdelj dobro kase.
Zene ro dolzech las (wtojan) na kratkech misel, kratke vere
Doklej prose, zlate nota nose, kedas vrazza, kerbet ob-
vazza.

Po hude tovarszii (Zmyn) rada glava boli.

Zvelo jabelko samo pade.

Zabruszen noz rad reze.

Kedas narbol igra ture, ji oberne hitra plezre (Zmyn)
Zmyn Zmyn Zmyn Zmyn

Kjer se zelo rote (Zmyn) resnice (Zmyn) ne

ako bi ljudje ne merle se konje ne dste, be zdavne
svet poderle. (Zmyn)

Kdor tepe (Zmyn) ga tepe.

Igade zavone igate, kar kropiva ima ostate; vslovek
kaze we mladoste, kaj hoore bite we staroste

Kdorne vega (wary) je brez blaga.

Smert ima kooi ne sekise.

Smert stare pokosi, mlade postiseli

Wlike skerbi (Zmyn) igade kase rbelejo wuznu Zmyn Zmyn

Od dobrih (sladkih) besedi se nehoze ne zredi (nimurum fitt)
Kdor pride prido pred melje

Česar (ozgo) je polno serce, rado iz ust gre. (flimst) 79

Z velikame gospode ne dobro ozresen (ozresen) zobate
Kdor za smolo prime, se osmoli.

Zenske jok, pa maarkene volze.

Tihe vode globoko derejo.

Kar je ^{ozogro} poszteno, nar dalje terzi (najdluziej trva)

Vsak we kje ga ozrevel (ozrevel) zule (afn. dän. ikt)

Zmajhne piskerce hitro kjepe Almin tiz pr yofm Bull ubor

Kobe nehoze ne sknivak, be nehoze ne kradel.

Kdor nema weglave, mora we petah imete.

Kdor vejodo leta, se nizko usede

Kedar ne maarkne doma, so misze dobre volje.

Kdor na zadnje pride, dobi kasti, kdor prepozno
pride, pa stoji.

Pz majhne vtrke velikrat ogen' vstane

Kar maarka xodi, rado misze lovi

Tabelko ne pade dalec od drevesa.

Pijanec se preoberne kedar se prekuone.

Gosta sluzba redka ruknja. (Brevka) gista)

Dobre volje mozaje kolje Guto imyo Comum buntul

Koder volnce tevre (vici) se kreh (lieb) pevze.

Sila kola lome.

Vasza gnada (milost) kruha strada.

Poterpjenje zelezne vsata prebije (Gnivi)

Kdor hoze ite na Dunaj, mora prutite trebeh zunaj

(non cui libet licet adire corinthum)

Vsak beracr (Mar) svojo mevho (Ruzza) hvale.

Les oznost velja (mestno strada)

Kropiva ne porobe (nie zepfuje ji.)
Zorarsektera Buker ke svojemu koncu (predcu) toporisz-
oze da!

Dva Kresivna Kamna (ognjena frimfimen) istie delata
Kdor se med strobe (strebny) metza, ga vrinje vnedo
Kdor zgode seje, zgode (predko) zanje.

Kar ne petre, ne pihaj; Kar ne gori ne gade.

Kakor se booz postlal (postlat) tako booz lezal.

Vase se tioteh mavrek, Ktere sprede lizejo, ine zade
prastkajo

Kdor veliko govori, veliko ve, ale veliko laze.

En Krevicren vinar (Krevicren Krevicren) deset pravicezneh
nje.

Kdor veliko pije, malo popije.

Empfangsbücher der Llorentzianischen Zynische in Königsberg
Hlyrien in in den bauerlichen Provinzen Russ Jan
Empfangsbücher in bism. Zynische in d. G. Abbe Dobrowsky
von Franz Franz Metelko. Laibach 1825

Porékadla (příjlová) Slovákův moravsko-
uherských Tebran, vydal svými útrátami
Frant. Franke učitel českoslovanský Cena: 12
Kr. št. Ve Bonně 1881 čtenami J. G. Trasslera
VIII. 46. 81

Ani tia nabijem, ani ti plakat' nědam.

Ani be ani me

Ani s tobou němožem žít, ani bez teba byt'.
Pěda těmudomovi, kde telia rozkasuje volovi.

Přez práha ničt' němoha.

Přez jednej laštolvičky budě liěto.

Přez práce ani koláče.

Přoh něnil náhliv, ale nemialliv.

Čim vechod vysoší, tím před nizaší.

Čistotnj ako hrách při cestě.

Čnosť sama sa chvalí.

Čo hláva to rozum.

Čo hluchij nědočujě, to si domyslí.

Čo oko něnavidí, to srdce něbolí.

Čo sa vleče, něentěče.

Daj volákomu práť, uchyti' sa za ruky.

Darovanému koňu nětreba do zub hliaděť.

Dlhihy si plat'mo a dobri přáteli bud'mo.

Dluziši košulia než kaftan.

Dluziša sobota než nedělia.

Dněška sa peniáže, a na zajtra darmo.

Dobrá psu mýchá, a chlapci repa.

Dobré víno i bez viechy vypijú.

Do Zároma dolať

D'o svätého ducha, ne puščaj sa kožuča, a pro
svätém Duchu, dobre chodiť v kožuču.

D'otad' so zbánom na vodu, dokad' siä ne rozbiže.

Hlada v paruše nosiť

Hněvou sa ne bojím o lašku ne stojím.

Blasť a ryba tretieho dňa smrdí

Chlieb ma rohy, ni za nohy.

Chlieb s voliu' so dobrou voliu'

I ciganiä svéj materi vracné.

I ve viedni ľudia biedni

I z čítaného olka bere.

I z malej iskry veľky oheň.

Také jablón' také jableko.

Taká matka, také katka (córka)

Také práca také pláca.

Také chovánie také skonánie.

Takona mukách pletě.

Taký mlynár taký mlyn, jaký otec, taký syn.

Taký pan, taký chrám

Taký pomáha jboh, taký boh dá zdravo.

Jedna lašovička jar ne robí.

Jesče olka nezabili, a už mu na kožu pili.

Xamen pohnutý často ne obroste mehom.

Každá liška svoj chvošť chváli.

Kazden najlapej vie kda ho boli, črevic tlači, kušea
vrbi.

82

Kezdy počiatex tu erdy.

xde sam čert nē stihne, staru bābu navtici.

xde tā nēprosia, nech tā čertia nēnosia!

xde vlāda tam prāda.

Keď prijdeš medzi vrāny musíš kvākat jaxo ony.

Keď soxal zahuben, bije ho vrāna.

Koho raiz popāli kaša, vsdy ju ducha

xol'ko hlāv, tol'ko smyol'v.

Kol'ko kolkom treba vybit'

Komu ľan boh nēda, novāc nē ukuje.

Katēl hrncu zāvidi.

Kral' veľkyj pān, a lopatou cukru nējēda.

Kreo' nenie voda.

K starej xrok, ko mladej xrok.

Xto do seba kamenēm ty do něho chlēbem.

Xlo s'a topi, ai slāny, bridry s'a ľāpi.

Ľepšā vlarstria' chudoba, než cudze bohatotvo.

Boaci'ka rāda ryby jēda, než do vody jej s'a nēpāci.

Ľnālych kminov vērāju, a veľkych juščāju.

Bo rcha ptoix, ktory do vrēho hnēda pluha vo.

Dva hody nēroanyj biva' u dverij čestovanyj.

Na svatēho Dindi, čo nēbylo nikdy.

Na svatēho Gregora idē ľad do mora.

Na svatēho Vida, čo nebudē nikda.

Na to trma novāc klešče, zēby sam nēpopāliť s'a.

Brēndy i xon' dobryj na čtyrech nohāch s'a potkne.

nemôžu všeccí pány biť
nenarôdiť s'a ten kloby s'a ľubil všem.
Nepredávajú medveďa kožu, prv než ho zabíj.
Nevyšokaj, nehozdaj, ešte s nepreskočil.
O ľásku nestojím, hneva s'a nebojím, jest mi jedno.
Opilecnu i Panbôh do so cesty vyhné.
Parom do teba.

Pravda oči kolé

Prijímať do neba nejde

Sloboda nede všetko.

Slinby s'a slinujú, blezni s'a radujú.

Suchy dravec, mokry dráň, budú humni ako háj.

Tichá voda breh podmýva, a strmá preetka kuje.

Už odišiel na koráb.

Viac elnov než kloba's.

Ver je chlap ako za tura'k bičák.

Vrana vrane ako nevykluje.

Žáden bez práce nejie koláčov.

j = g, ò = a, uo, u í = j, q = g, v₂ = v_u.

1. Bez soli bez chleba chudaja besieda
2. Bez donnoj kadki, wodaju ne napotnysz.
3. Beszrennomu ne dawaj noza w ruku
4. Bud' primietlyw, da ne bud' izwietlyw.
5. Chudyje wiadomosty vse wesetyje isprosty ty ^(umichaty)
6. Dawaj slowo, derzys, a ne dawaj kryps'
7. Gora s goraju ne sojdetria, a czetowien s czeto
8. Gni derewo ^{wiekom sojdetria} kak jezore Gnetria.
9. Gorozyk kostu nasomd wajetria.
10. Zajca kuticu yozat.
11. Kak pozrywesz, tak i prosty wesz
12. Kto na molotia ozechsia to i na wodni dajet.
13. Kak skoro iz ^(ozry) star, tak i iz pamiatu wor.
14. Kto komu byt w starosty, a mloty, licha objejawtajut.
15. Doratych worow woje rzajut a bolszych proforajut.
16. Dorwizk chto mjerzok, chto potoziat to i neset.
17. Koiszkaja molwa, kak morszkaja, wotna priljet i otoljet; a postojanstwo przewyjsze wotni i motwy.
18. Ne zato wotka bijut chto riet, a zato chto owec riet.
19. Dre ~~wotda~~ izwiedawosy brodu, ne stajria w wodu.
20. Dracylno myt ne bude sz
21. Dra yrozjatago dubyna.
22. Na jazyk med a pod jazykom led.
23. Do ptatju wotricrajut, a po umu prawozajut.
24. Dubozka blyzie k pteram cziem kattan.
25. To syje tak poterino jest' kak sljepomu zerkato

26. Skorjaje možno medwiedja gramie neuczyt' ostak ~~na~~
 pliasat'.
 27. Skorbnaja wepcer jest' niszereka. (ubostwo najnieznajšie)
 28. Tiem ludi ne igrajut, ot wražo umirajut.
 29. Tam dobro gdi chlieba dowolno.
 30. U druga pit' wodu tuorze neprija telwkego medu.
 31. W netoptennuju perz (neconomy) chlieby farzat.
 32. Horon woronu gleza ne wykluzejat.
 33. Znet' ~~farzi~~ fowu i po pole tu.
 34. Za kiem szrastije za tiem i ludi

Leuinokie.

35. Szetowiek przednotagajet a Bóg razpotagajet
 36. Wiernyj drug w nublida poznajet ria.
 37. Gtas naroda gtas Bzoi;
 38. Dentamimyj trud wle preodoliewajet
 39. Zototaja urda se dietajet toszedi Krasiwoji
 40. Briny perembriajut nrawy

Franaukie.

41. Kamei' kotoryj ne Terit na odnom miestie ne obrastajet mochoom.
 42. Diet' rozy bez szipow.
 43. Toszozij mir tuorze zirnój liazby
 44. I sprawanij rascrest dostawljajet dobrych druzej.
 45. Lubow i wotadyozestwo ne terniat kompanij.
 46. Pozdo bererz wino kogda bozka pušta.
 47. Pri tu kie nadobno imiet' ne odnu tetiru.
 48. Diet' takoj pre Krasnoj rozy, kotoraja by ne uwiata.
 49. Karidaj plitkie roze gniezdo chorozzo.
 50. Golod jest' tuozij powar.
 51. Obwarennaja koszka i choločnoj wody, boit ria.

52. Niet w swiecie prekrasných tysem, i niet bezobraz-
nych lubownic. 84

53. W czerstwie ślęnych i odnoglarzoi Korol.

54. Szari mnie s kým ty znakom; tak ja szari tebie
kto ty takow.

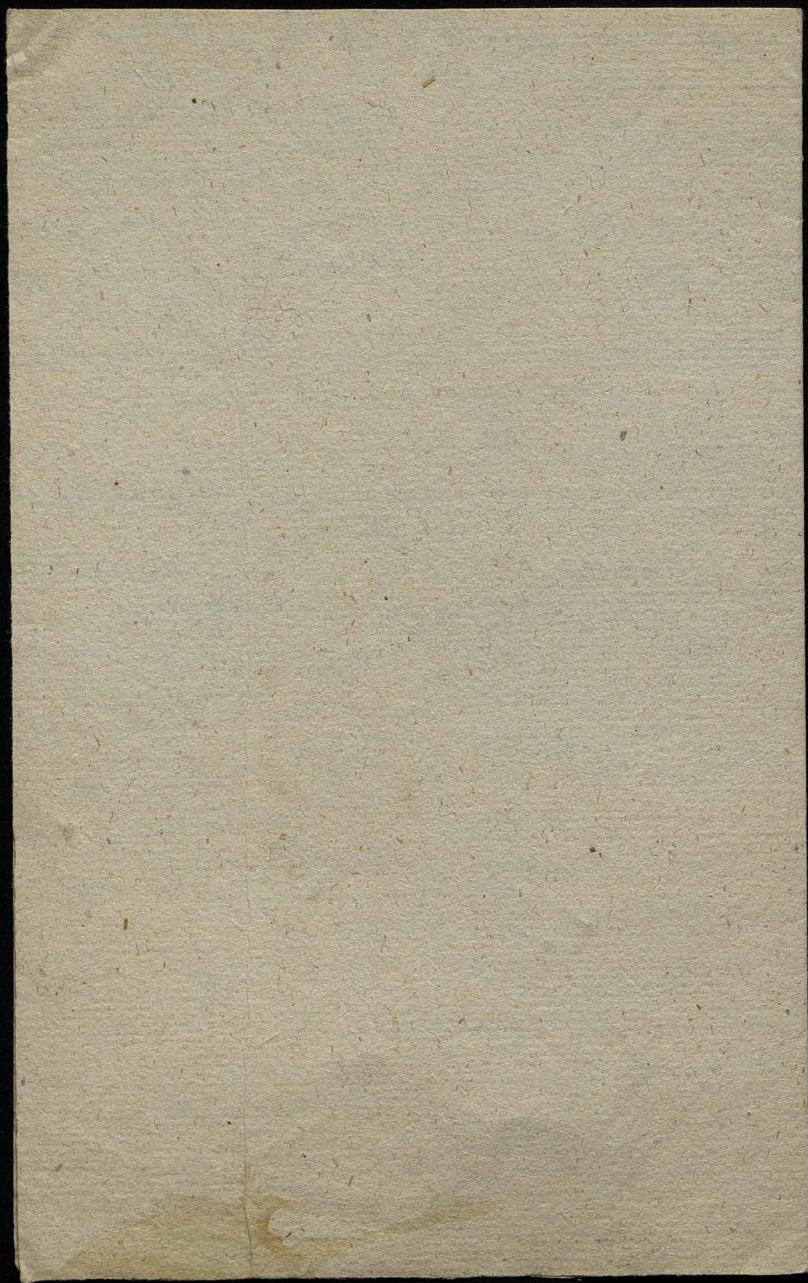
Diemięckie.

55. Czernoj melnik i bietoje kurnec oba bez chleba.

56. Wremia i terpienie dje tajut ntodo rodnoju i no-
wuju zemlu.

57. Kogda baran utonut; to nadobno pohryt' kotoder'.

58. Lys chotosz, kogda on ptaczet, wino ~~o~~ kogda
szumit, a chlieb, kogda on s glazami.

Przystawia ludu litewskiego rebrat i objaśnit Ks. Ludwik
Adam Jutewicz Wilno 1840. (12°) 44 przystaw. 85

Ejk su durnim wiezanty, — anc warles gauda.
Jdz z grupim po raki on iaby Towic' bedzie.

Laosylejda kajp ubaga wotagas
Porpusit si jak bicz zebraKa

Wysa is, tikaj nera priwertima
Jest wszystko przymusu tylko brakuje.

Čeršk. Opis Zmudi. Dyeceryj

Pl. 87.

Narodne srpske pripovedke Turbisljn
 volkstümliche Erzählungen Turb. u. Tur-
 men. von Ath. Nikolic I. Aufl. Belgrad
 1842. Karaburnikona.

Arabskie przysłowia: Tysiąc zgrawion w powietrzu nie tyle warte co wrobel w garści

Sciany mają uszy.

Gdzie oko nie widzi tam się serce nie smuci.

Kto się stomek robi tego zjadają krowy

Dława rękę nie wie co lewa czyni

87

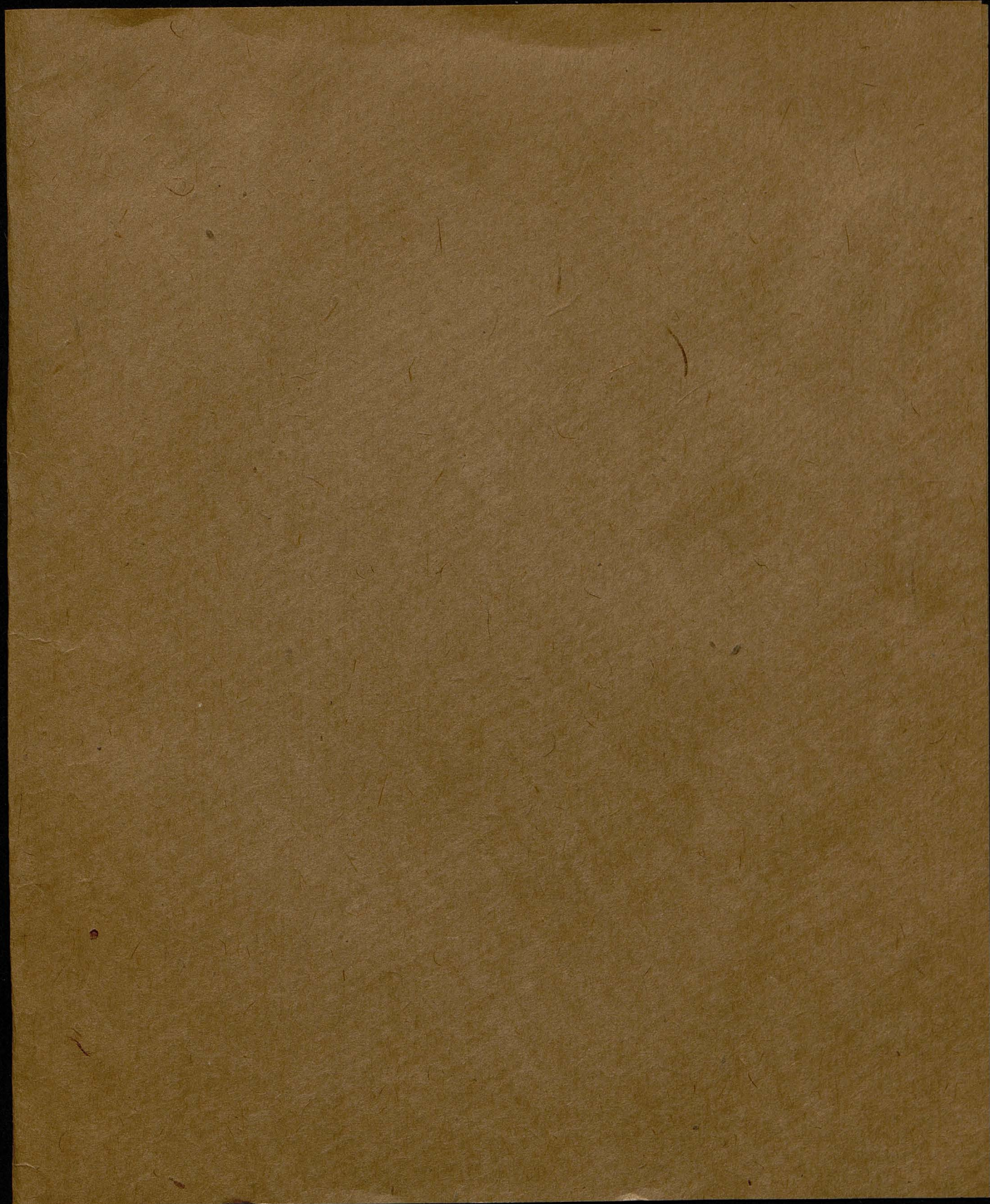

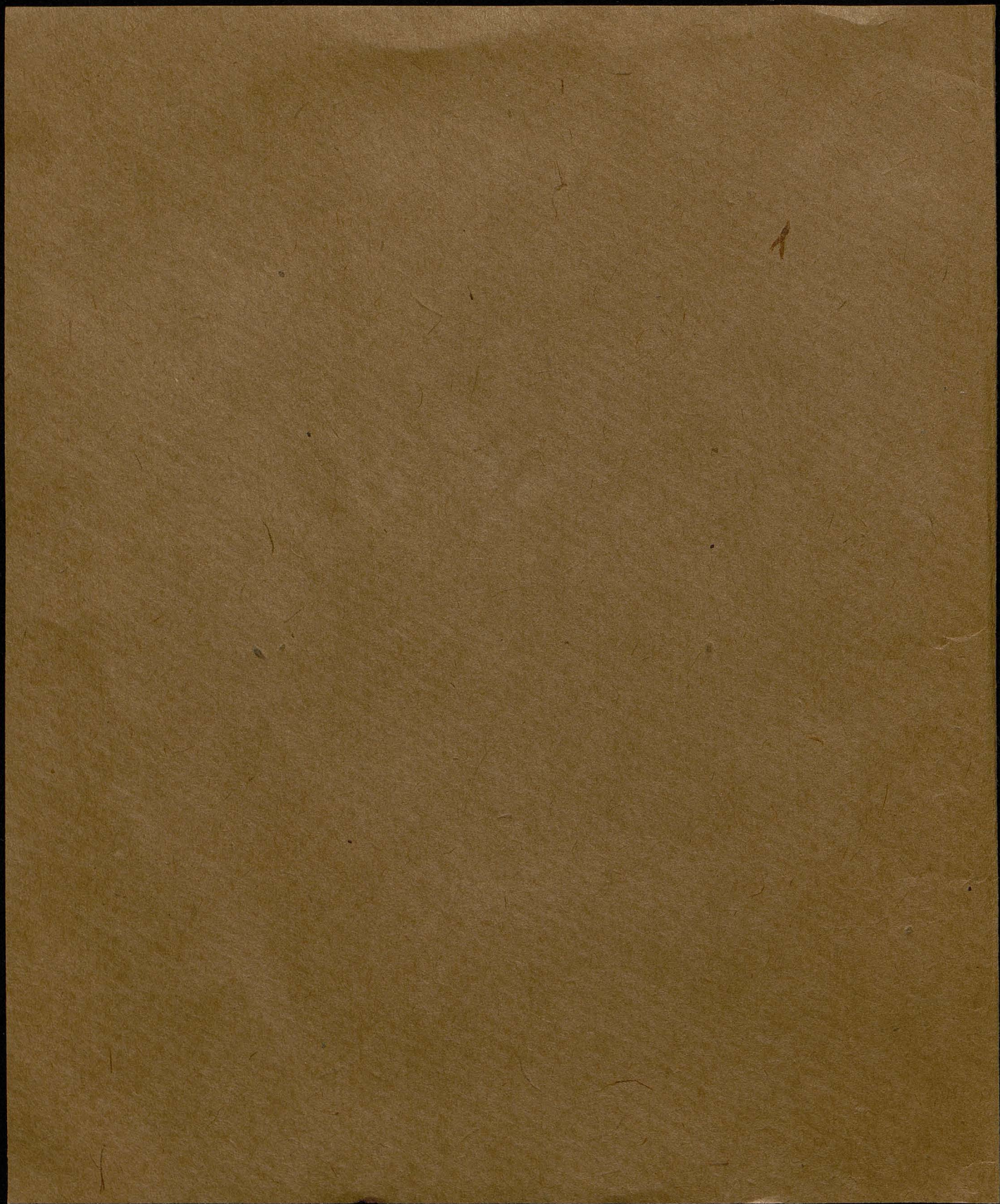
21. tubi. red nigro. acuit cacubellu/olles

88

~~11111111~~

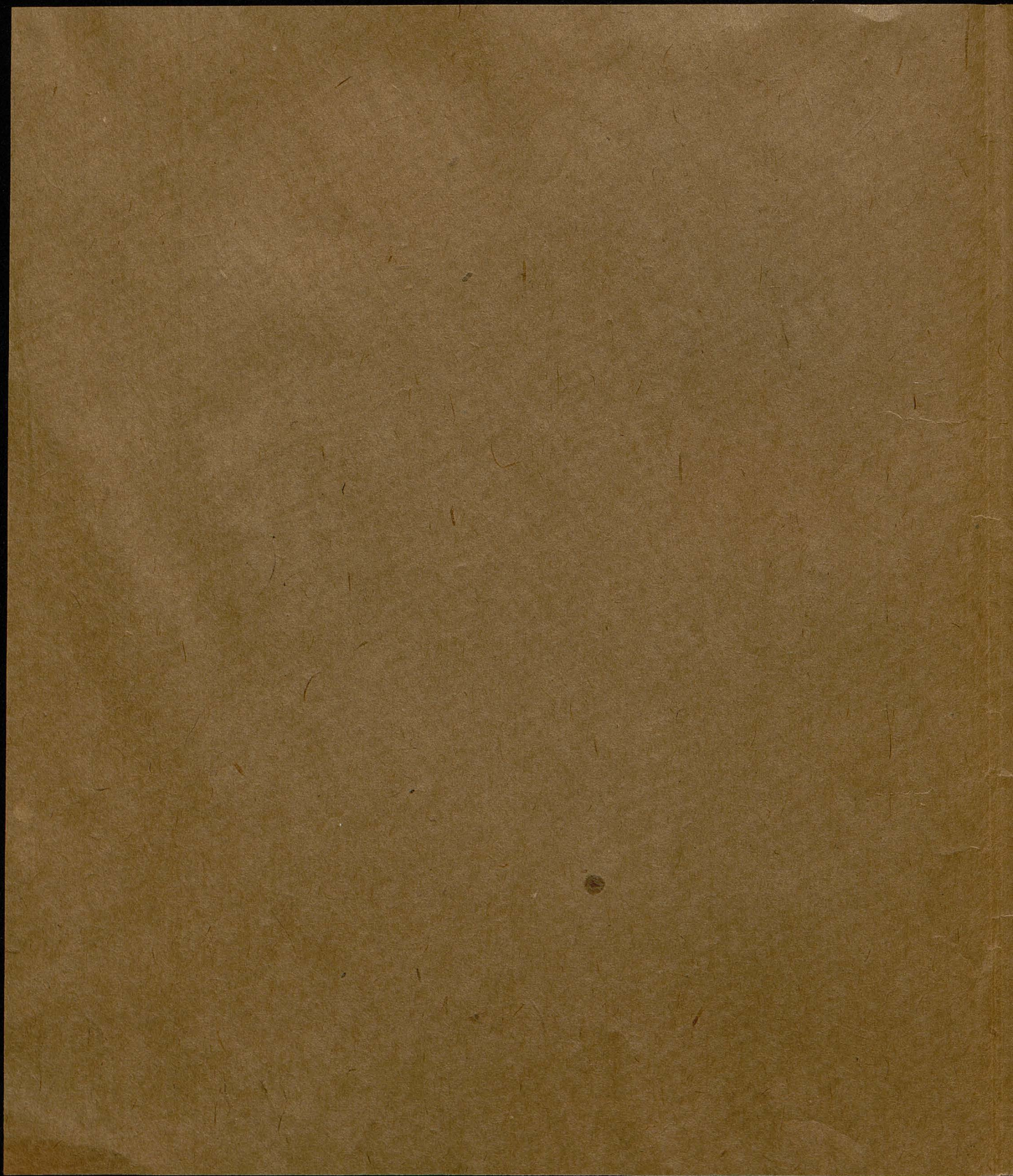

5390 t-2

2.

Materialy do historii Koracenyzy.

K. 89 - 152

Polki wspomina o Korakach w XV. Leśn. dręcażycy w historyi p. 154
 dręcaż w XVI w. W dawnych piśm. p. 154 Korak pod nazwą Korak
 i w samej Rzeczy mają i temie jednaki obywatel, prawa i religiję
 katechiz. Timosowicz powiada że Dniatorożycy i chegry ujęli jaoma
 Polskiego temie się roznieśli, Miller powiada że są r. 1541
 i Kropy i Łolki, Moldawij, Wołoch, Bulgarij. Takas roznieśli
 się mieli na 2 części: na zonalnych miejscach a z ich między Dniep-
 rem i Dniepem i nierzadkich na Choty i wsiach r. 1541
 Lica w tym mieście tam było wa rowne. Zie rzędy ich dowodzą
 w historyi był Ostafi Dąbkiwicz z Owruckiego w r. 1504
 1504 flury i w Kropi, potem udat się do Zygimunta. On r. 1541
 Koraki na 100 latnie i putki: udroit ich osiem i więcej Dalm
 Zygimunt w nagrodę Kanion Jumi pisane wywodzą. Słowo Korak od
 polskie Kosa że byli ubrojeni reem. Kiaseli: Kasknoch od podobie-
 nia wwinęsi do Kory Timosowicz od słowa Koraka omaręjącego
 w r. 1541 i udyi much. Jumi od tatarskiego Korak lekko ubrojo-
 ny czyli nie dnyk Karanf Tom Np. 91. Jan III Wapylewicz pisał do
 pisał do Chana Krymskiego Tenebki. Jeszere ne imija ny r. 1541
 ny władzy i buduary jedynstwenno Korakom, ty Jpiaznywat
 u menja najdesz ty ot dochrowenie w zemli mojej Miller r. 1541
 wa Dąbkiwicz na Hraczka i r. 1541 Wjeвода r. 1541
 1542 podług Stejżkowickiego była sławna bitwa u Łokala g. 1541
 du Jpisty w niewolę Konstanty Ostrogski. Late piśoy z r. 1541
 minaja o wodrach. Wencesław Chmelnicki. Ktory bitwa pod Łastan-
 wicem i Łatary i Łoży i o Landkoronickim. Leśn. dowodit 1565 Kfia-
 w. Zymki w Pismowicki on poruży Korak nurobit ty i hawo-
 w. Kfiaby je dla lekkoji p. 1570

zante kamienca podolskiego Lencyńskiego okowyany znie w dworze
prawytonnoli Lureckiego pofsta fusty. Ciato jego przechował do
wazy łowczyńszczyzny w wyprawie w monasterze kamieńskim.

1579 słowod ul ^{Amulet} Hapan Boroufk. wiadnyj i rufyja
Kieftut rakohed fi w Łotonga bitnie - Kaloarb kotmew
+ 1589 Demian był wtedy Kofnowy Zeposofki Deczaj. Kofinjk Lo-
tak Salachai z Podlasia 1593 u Haluzq byli latany

Unija 1588 zaftal metropolity kijowskim Jeremij Dzikat Ra-
horo. Xiryjt Tertecki biskup Łucki odkrył na łobore kijowskim
1594 myft potacyj fi Brynem ftand fi do tego biskupk spetij
Protokroni na Wywilefik 2 1595

Pociej z Włodumieria: Łotoki: Arubl: Hermogen; Chetmfki: bisk: Nie-
mowy Łobrujski; bisk: Pinski: Leontij: Le Tozi: Kij: i metropolita
Rahora tyeró bisk: Swow: Gedeon: Bataban: Lremyofki: biskup
Korypotenski; byli preuioni choiaz i pismo podpisali. Wyftany do
Krota Łowej: i Tertecki a ftad do Brynu do Papiera Alemefta VIII gien

23 Goudnia przedniego przypupneni byli ucałowawfy nogi pncyfntani
po rufki: i Taurie uole paftery i wykonali na to pnyffige na ramyfty
był bity medal z napisem: *Authentis receptis* 1695 w Pruffii dilerofkim
było to wiadomione ufyftkim 1596 na łobore.

1596 ^{paucet} ~~Łobur~~ Matywj do obrany adwojki podał proftie do Krota
bragajq tem caftem zbierato fi wojsko polskie w kretkafak: i białej
Łetkwi i ~~Łobur~~ pod ~~Łobur~~ twem ftangftawa Łokkiewfkiego
nalozaj ko okopat fi w kretkrynie
nad Łubimio. Wyft Matywj ko depzarar ~~Łobur~~ karat w kret-
rynie ku kłoremu Łolacy ruhowali do białej do zagwie i knyca

mi i napisem: *mis Christianifluru* a na reczynszczyka Boh: 2lt
Krest. Polacy wyftawili fubreucie na kłorych ciata dochuna, pa-

w Łotawskiej gubernii zwia się swaty których Łani młode do
 rodziców Łani młodej wysyła Starostami jeżeli rodzice Łani
 młodej świadczą się mając niechci starościami tych-
 wi Kabach (a niechci starościami podrywają ich). Jeżeli rodzice
 świadczą się przypuszczają dają Starostom ruznitski wyżywane dwa-
 ka a u bogatych bywają całkiem jedwabne. Starostowie przelwiefra
 ja przez prawe ramię a panu młodemu prawe rękę chytka i wracają Łani
 w jego dom. W dzień ślubu idzie Łani młody z bojarami, druzkami i cał-
 kowa rodzina w dom Łani m. gdzie także chleb biały korowaj przy-
 wozi. (Dla czużij korowaj, więcej nie porzucaj, da sobi dlagi - Lnyto-
 wie) Łani przewisruje druzki na kruzę ruznitskami i wadzi Łani
 młoda podle Łani młode. Koto Łani młode. druzki koto Łani m. swity
 ka*) młoda siąga Łani młody lub lepiej najbliższą krewną ruznits-
 młoda tażnia w brenichowskiej gubernii swityka młoda osoba polli-
 starżych druzki która podderzywająet winici Odojary i radstwen-
 ni sićiat protiw druzkow. W brenichowskiej gubernii otec blahostawiti
 poroha ikonozju douz swoju, a mat chlibom; w Łotawskiej
 sidja wozi ołota pąchrytaho kowtom. Otec deriut obrar
 ili dwa mat chlib i sol. Zenik - reiwsta pōdrary kōamajut sia
 do remli oten i materi cizujut obrara i ruki rodzitelej i idut w
 wcerkow winerastfia. Kogda kōamajetfia reiwsta naddelampōam
 odprawlejas wcerkow a firata pōfarerim batkowi i materi to douz
 ki pojut mōda: Da kōamajetfia n. swojemu batkowi ni'ko,
 odo k ferden'ku jeko ty blyzko
 a materi da kōamajetfia iszore ni'ore

Narwana isto fiotyka derrata najwineraniu w cerkwi sablu w przynie-
 ranuju kuzji wiszdeji. Sabla rā w perowyj den stojata w gromom
 sabbu hati na rokiti. Ridko teper upotrebkajetia w Łotawskiej gubernii

Boo x' serdenim jej izere blyzore.

Koľota prowadzą marytani Kmlode do rodrilowu nowobracu
Oni sztyrajut ich w druwi z obrarami, chlebem i zola. Wri sa-
diatfia re stot, molodaja sztoniw kotowu na kltob iznyjusz
figuru toľtako bubyka wwanij dyweni ibo w ta...
ona smoti it na ludej i owa rara ona opuzhajet jej
sadyfia priamo. Nowobracy mierocho na...
ich bywajut jwiarani w myśli krasno Tentojn. W krom G. J. J. J.
brat ra mloda rozplata jej doľ i maľet po wremenem sadytejn
w okruh kotowy jej. W. J. pojut
A Tataryn bratec Tataryn.

Prodaw sedytju za taler

A rusuju koľotku za sedytak (bo kopijek) w xado polowa talera
le bite tywenko ~~ta~~ pipto: tak.

Daja tedy pniemidre bratu aby od niej odredt. W Dufław G. brat
koly nie rozplata no stanowitlia w ubtu haty u druziakh z k.
jem w 15 kach na podobie butawy ze stomy zrobionym grozi
ubici mlodego ra to ie siostry jego bierze i pokazuje mińs
msiccala poki go Lan ml: pniemidmi nie ubtaza. Dwieje sif to pni
odjardem w dom mlodego wia lo: brat prodawet sedytu. W
starina mlodej sadyfia toľda ra to pad w Loťtanek. Gub).
zeworja nowobracznoj. Pokidaj batkowi i materijny notoy
(pnywyerkij) da beri moi dojedrat w okrag brary woi na kltorem
sedytata mloda maľet nad jej glowq pletnia (matachajim) do-
trohikawatfia inoh da tehonko do spiny (rudko to jui) za kmla
da pnyjardra do dani m. i dospalni sif udaje (i jwajpla rukowoccha
wujut ich posli d nia rardiwajet, ktad et mloduju w pny.
paf swajtku Jwri sif takie meratkojn od glotu merat: shtoro
perenofyt. Dnes na urad ten renoyeraj renfuryim mlodych it
mityju powotruju, ruz wuju.

murykanty podotrajut i grat w finiach. Druko i swafka ida do
domu L. mlodej u raka mi panienstwa. Zaerynaja tanciel, popojka
i urawel. Gofie w fuffy biata fiffie ra sece ~~sta~~ tanocz i spiewaja

Ta wredyusia iu rawel,

Ta do nasyuch konopel

Taki, taki iu rawel

Taki, taki cybatyj

Taki, taki nasytjyj.

92

Jereli L. mloda byta panna to
nowia re: prydatas, a woi hosti ren skako pota na rywajet
prydan kami. Oni napisoajut sia do toho chto ditajut sia berydy-
nymi w ti to dwi reniach swoich. (Hid pryflowie materaf.) Konia
w pozjku ne dawaj, a zynki w prydan ki ne puszkaj. Jereli
L. ml. nie Lanna to wdiew aja chomq to (zohnym) na matke za
ite wychowanie. Inohda iz uwarania k otcu ili materu za dob-
roja ik karestwa chotiat skryt chto motodaja ne prydatas
no pijanjja prydan ki swoimi pisniami, pryhowot kami i
titodwieniami obnarywajut istinu. W krajode neporo-
nosty dajut matce krapie croboty ona w nich tanuje prypis-
ja:

Dre bijoria malinko ze bijoria

Wenerwoony crobotki obujoria

Serob twoi pidkiwki brjaz crotaty

Serob twoi woosohy mow crotaty. Swadebnija kompanija

niskolno dnej chodit w soprowordenij murykantow w ti doma, ko-
torije usastwowawaly w onoj, oftanawtywajet sia w raznych mistach
plafiet crafsto zastawlajet prochorijch takie plafat' na uty i.
W kermih: G. rary toime polelane raz izrajut to hoda w powoz-
kach, iz koih kaidaja rapciariona Gwotami w krasnyymi
Tensrami - Poplana powese o weselu grotka krajka.

25 Godzin do południa chłopcy chodzą w słońcu. W niedzielę
31. Decembra drzewcy: chłopcy w słońcu chodzą przed rowat
Prrowadami: wfiaki nerwy, poniedziałek pości białych, prądym
n.p. pierwszy dzień Petrowa pości pości wietnych swiatok: jefure
poniedziałek nerwy wzięcia ubóstwianiem przy którym wiele pijsa
wódki. Sijani od tego prowadami nerwami cto tohda prowadami
jst nerwymi, ni ka kogoj roboty se zamiejut fia lyp ko kul
ja i pijsa. W Petrow dzień już ka z surna mandryki (tepetki) no
ne wodzi. Oni wywod: ctfia iz upotrzebienia i u prostoludni:
Kow. - Dawniej kto kotyki chus taje fi na kotyki chus
bit tego ber obz dlow chowali tamie. W nowy rok maleryki ma
je w re kawie lub miefku rone jemie: pfernie toz, pfermie
owiesyach popypowali mowiaja: Na fiera tje na w rowje na
nowoje lito, rody Dore izto pfernyim: wfiaku pfernyim
Oudte dorowi i nowym hodom i z Maryljem. Gofpiane
negradreja ich pirogami, chlebs, piecisidmi. W Cernibow
Kiej G. rowia to zawina a w Lultauki: popypat' liana
popypane zbieraja nicfaja do innego bosa i wywaja.

93

Descriptio musaei publici Odessani. Pars I continens
Bumophylacium Odessanum aut. N. Murzakie-
wicz. Odessa ex officina Urbis 1841. 4°

Mémoires de la Société Odessienne d'histoire et d'an-
tiquités. Odessa 1844. Tom I.

Règlement de la Société Odessienne d'histoire et
d'antiquités. Odessa. 1842. 8°

Murzakiewicz: Усторія генуэзскихъ поселеніи
въ Краю Одесса 1837. 8° ff. 91.

A. Kalkowski: Первое тридцатилетіе исторіи
города Одессы 1793, - 1823. Одесса 1837. 8° 296 ff.

- - Хронологическое обозрѣніе исторіи ново-
російскаго края 1730 - 1823 Часть I Одесса
1836 ff. 288 - Часть II 1838 ff. 349.

- - Усторія Новой Сечи или послѣдняго
Хана Запорожскаго извлечена изъ собст-
веннаго запорожскаго Архива А. Калъ-
ковскимъ Часть I. II. III. Одесса 1841. 8° ff. 437.

Hetmani kozessy obci Gregorow podlug spisu Rubana.

1506 Przetaw Lanckoroński - 1517 Icie Dymitr Wspaniowiecki

- Icie Ostafi Rozuński - Wzryk (Wastaw Chmielnicki) -

1574 Jan Swigowski - 1576 Jakub Bohdancko - 1577

Jakob Siegniaha w Podkowa - Izach - Skatuzub - Teodor

Kosinski - 1596-1597 Pawel Palowajko

1606 Piotr Konarszewicz Sahajdauczny - 1621 Samuel Kuszka

1622 Prodawka zadyty - 1628 Taras (Trojask) - 1632 Semen

Derewiazka - Pawluk - Stefan Ostanica - 1639 Karpo Pol-

tora Kozucha - 1640 Biluk - 1647 Zenowij Bohdan Chmiel-

nicki - 1657 Jerzy Chmielnicki - 1658 Jan Myhowski -
1659 Jan Beszpaty - Samko (?) - 1668 Paweł Tetera
- Jan Berzuchowiecki - Opasa - Piotr Dorofzenko -
Dęcyk - Tuchowy - 1669 Michał Kłanenko - 1670-1671
Damian Mnokohryszny - 1672 Jan Samyłowicz -
1676 Eustach Gogol półkownik podolski - 1679 Janenko
- 1684 Kunicki - 1685 Miłuta Ł. Łrech byli Preter:
denci - Drahiniuz - 1687 Jan Stefanowicz Mazy-
pa - 1708 Jan Bliuz, Skoropadski - 1727
Daniel Pawłowicz Aroftot - 1750-1765 Kłabia
Karnid Grigorjewicz Razumowski.

Ładzieta: Panowanie Henryka Walerjusza i Stefana Batorego, Królów polskich. Wyjście z 44 ko-
pisnow Alberta Andego przez Zegotę Braczewicza Samow II Wierpawa 1823 r.:
kiem Zawadzkiego i Węckiego (4 f 30 s. em)

94

R. 1574 podczas sejmu koronacyjnego przybył posel od Jwońskiego hosp.
Wolos. z prośbą do króla i stanów o posyłki przeciw Turkom z którymi woj-
nę toczyć zamyslał z tego powodu; iż gdy Petryło brat Wójew. Multan'skiego
za wielką kwotę pieniędzy wyjednał sobie u Sultana Selima hospodarst-
wo w Wołosz, Selim obiecał utrzymać Jwońskiego jeżeli mu taką kwotę wy-
płaci. Jwoński zaś naradziwszy się z swoimi wołat ożrem niż przekupst-
wem zoffec przy państwie. Zadał więc od Polki posyłek albo pozwolenie
przynajmniej werbowania na żołd ochotników. Odpowiedziano iż pacts z Turka-
mi już od stu lat zakazuje dostarczenia posyłek i czynienia zaciągów w krajach
koronnych. Jwoński namówił tajemnie Kozaków Polscy poddanych Kłorzy w liczbie
12000 bez wiedzy Rzeczypospolitej przybyli pod wodzami Polakami. Wielkich rzeczy
dokonywali: porazili Wójew. Multan'skiego i znaczne tureckie wojska zdobyli wiele
miejsz obronnych. Ale gdy Hieronim Starosta Płocimski Jwońskiego zdradził, waleczny
ten hospodar i Kozacy od Turków pobici zostali. Do Kładny opis tej wojny przez
Lenarta Góreckiego można znaleźć w III tom zbioru Piśmoryusza. Turcy podług
niektórych mściąc się na Polakach namówili r. 1575 Tatarów do napadu którzy pła-
jemnie ziemią Wołoską ciągnąc 8 Września przez Dniepr się przeprawili Kozowisko pod
Sieniewą zatoryli i pustosząc całe Łodole zabrali do 55 tysięcy w niewolę ludzi 15000 koni
i klacz oprócz bydła i innych łupów. We Wołoszech uszyli podziat zdobywszy której część
Wojewódzie Wołoskiemu za pozwolenia przejścia przez jego kraje kraje, przypada.

R. 1577 był między Zaporozkimi Kozakami Iwan dla Tamania podków Łodkowską
zwany podług niektórych brat ubitego hospodara Jwońca przyrodni; tego Wołoszowie
nikontenci z Wójewody Piotra i Turków potajemnie na gospodarstwo wlewali. Pod-
kowa starał się o wsparcie u Polaków lecz z przedniejszych panów nikt się do tego nie kło-
nił, tylko między niższego stanu osobami znalazł się taki co mu Kilkaset Kozaków
wyjednał z którymi tenże wpadł do ziemi Wołoskiej. Piotr wojewoda zaniósł o to sprawę
do króla polskiego groząc iż przez to przyjdzie do zerwania przymięra z Turkami.

Petryło

Król myślał wtedy o wojnie Smoskiewskiej przestraszony tą groźbą
kazał Podkowie sięgać i tapaci. Lecz ci którym to polecono przed niedbalostą
dali się wzmocnić Podkowie, który nabierałszy wiele ludzi u Kozak-
ków poraził Wołochów i Turków którzy na pomoc Piotrowi przysięgli
stanęli w Jaskach i rządy państwa objął. Piotr zebrałszy wojsko
na nowo porażony został, ale Podkowa usłyszawszy że Król z Sied-
miogrodzkiej ziemi na niego ku pomocy Piotrowi znowu posłanki
wysłał ruszył z Jaski powracając nazad do Kozaczyzny. Gdy już
był koło Siemierowa Janusz Sze Zbarazki Wojewod. Bractawski zapro-
sził Kozackich nawrętników do siebie i przedstawiając im jak nie-
bezpieczne dla Polski ~~to~~ z Turczyzną dziać się rozpoczęli, ra-
dziłaby Podkowa przeprosić Króla tufając go nadzieją takowego
przyjęcia u Króla. Uwiedziony tym Podkowa pojechał z ~~wojowodem~~
wojowodem do ~~wojowoda~~ hetmana, który go do Króla odesłał. Król ba-
jąc w Podkowie ostowieka w tych czasach dla Królestwa i Turków
niebezpiecznego, kazał go okuć w kajdany i w seistym więzieniu
trzymać.

R. 1578. Posel turecki który wraz z Tatarskim poselstwem do
Lwowa przybył od cesarza Tureckiego żądał wydania Podkowsy. Król
z przestrochu jako dogadzając żądzy Turków kazał Podkows sięgać
we Lwowie. Lecz Kozaki po uwiezieniu Podkowsy nie byli spokojni
ale z Alexandrem młodszym Podkowsy bratem na nowo do Wołoch
wtargnęli i Piotra hospodara znowu do ucieczki przymusili. Ale
nie powiedto się tym razem Kozakom albowiem Turcy niemato ich zab-
rawszy odesłali do Carogrodu a dostawszy żywcem Aleksandra na
pal go wbili. —

Wojewoda
Janusz Sze

— Mikol. Sie.
ni wofkiego

R. 1582 w Sierpniu od Polaków schwytany Jan Kuta Wojewoda
Włoski. Urodzony niższego stanu z Sasow Siedmiogrodzkich
udał się za potomka gospodarów Włoskich i za pomocą Lehmeta
Basszy dostał się do gospodarstwa. Zaraz z powrotem dał dowody nieprzy-
jazni ku Polsce bo nie wysłał swych posłów do Króla podług zwy-
czaju swych poprzedników, wielu zbrodni przeciw Królowi i jego
ludziom się dopuścił, listy Królewskie do cesarza Turckiego pisane
przejął, odpięczętował i odpięczętowane odesłał, wieś Królewską w pob-
liżu swych granic leżącą zżarł i popalił, a ludzi Królewskich którzy
w sądu włoskiego swych własności się dopominali więził. Król ządał
od Sultana aby go z gospodarstwa oddał, gdyż inaczej własnych by
do tego musiał wziąć środki. Przewlekło się to czas niejaki, ale gdy
pod tę porę Jan Kutę do Carogrodu wezwano i następcę mu odysnarono
Jan Kutę zrabowałszy kraj i zabrałszy ludzi postanowił ujechać do
Węgier należących wtedy Cesarzowi Rzymskiemu. Ale iż się bał jechać
przez ziemie Siedmiogrodzkie ~~przez~~ obrócił drogę na Łokucie. Dorem Mi-
kótaj Jartowiecki Starosta Sniatyński i inni wiadomieni poszli
za nim w pogoń i schwytanego do Lwowa przynieśli. Król pisał do Mi-
kótaja Siencioskiego przetożnego nad pograniczem na Ruś wojskiem
i do Mikótaja Herburt Starosty Lwowskiego aby Jan Kutę śmiertnie
ukarali, i majątek jego na szkarb zabrali, dla którego objęcia wystany
był Jacek Młodziejowski Podskarbi nadworny.

Dzieje panowania Zygmunta III Króla polskiego przez J. U. Niem-
cewicza Tomów III W Warszawie 1819. (20/10)

R. 1592 Kozacy zamysłali wynieść na gospodarstwo włoskie niejakiego
Iwonis mianującego się być krewnym tegoż imienia Wojewody Włoskiego

Król przewidując w tym niebezpieczeństwo dla Poloki polecił tę sprawę Jar-
 Łowieckiemu Staroście Sniatyniowskiemu. Ten namówił Kozaków że Jwoń
 wydali którego Król jako oszusta na wieczne więzienie w Kwidzynie
 (zisi Marienwerder w Prusiech) s Karat.

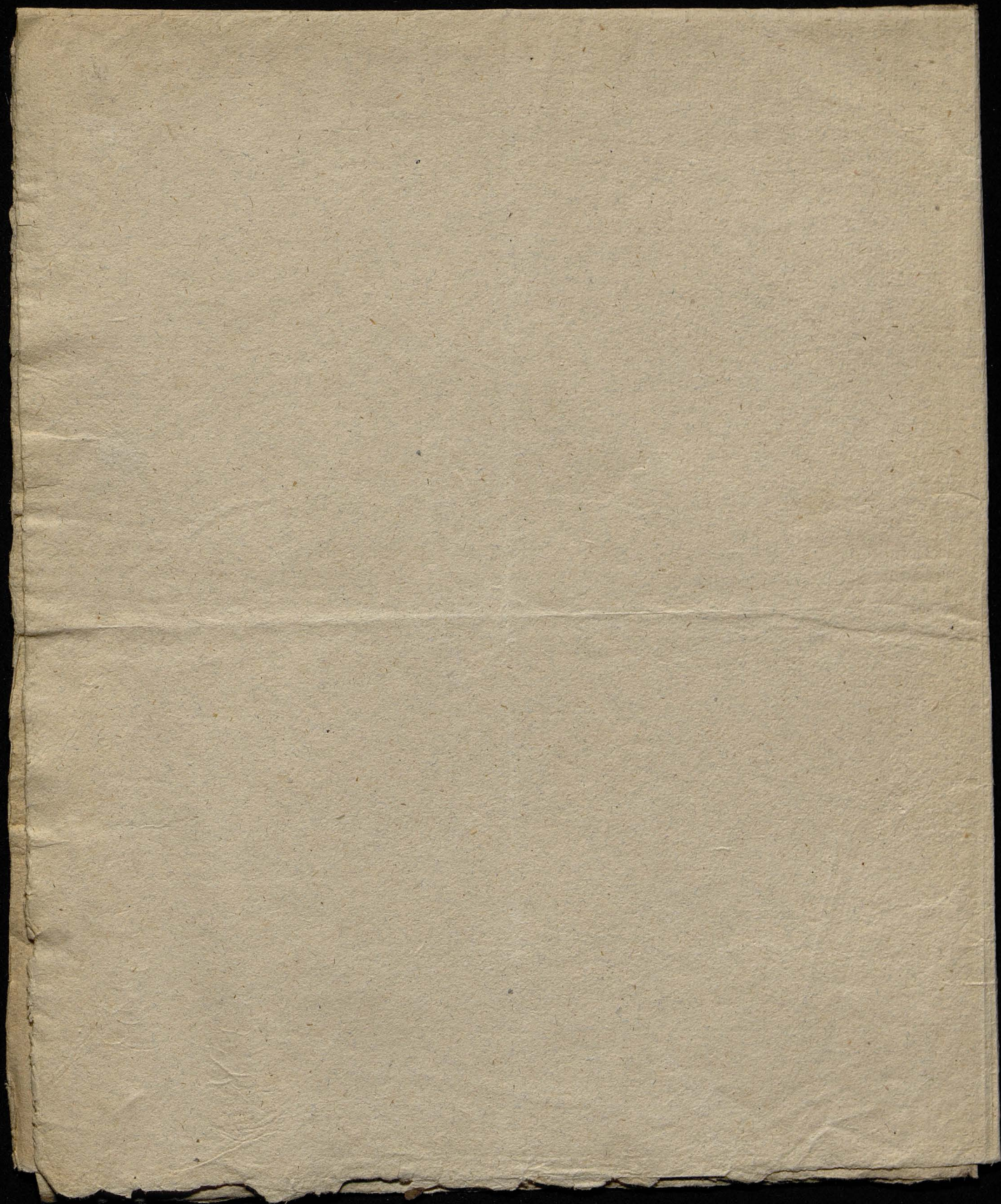
R. 1595.

Wojakotaj Jarłowiecki Starost. Sniatynski postanowił opanować
 Krym i zniszczyć zupełnie potęgę Tatarów. Komuleus najbardziej ut-
 wierdza w tym Jarłowieckiego i namawia Siedmiogrodzianów i Wołoszów
 do współdziałania. Jarłowiecki rachuje najwięcej na Kozaków, lecz uza-
 miał ciągnąc do Krymu chciwi Turcy wpadają na Wołoszów i mieczą
 i ogniem pustoszą, a ~~on~~ gospodar ^{Adron} przymuszony od nich do ucieczki.

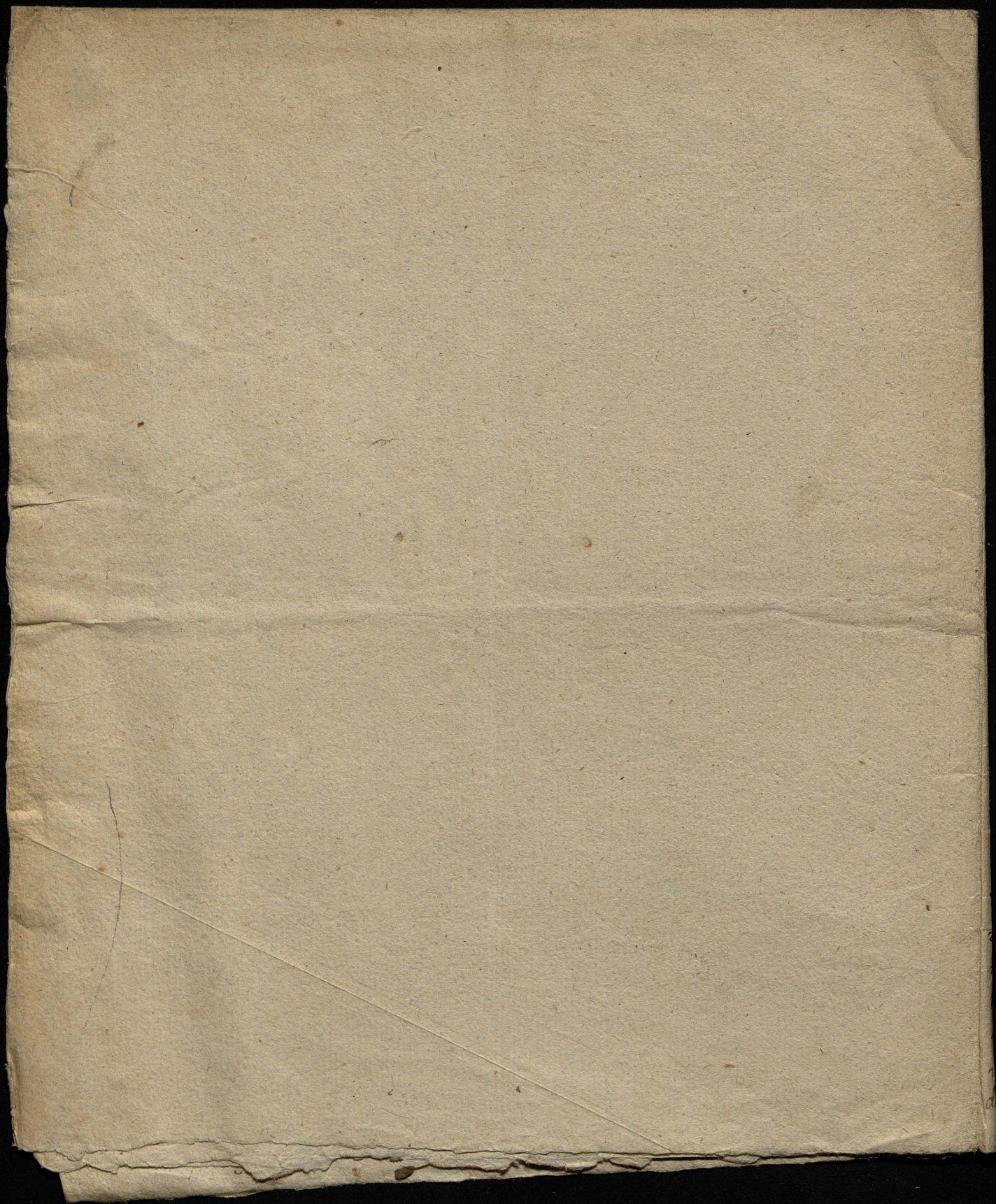
Ludź Łoboda
 z 12000

96

97

- 1596 nakwajki zniszony od St. Żółkiewskiego (Liasiecki f. 172)
- 1637 Pawluka zniszony pod Kumejkami i Borowica od Mik. Potockiego
 hetm. pol. kor. (Liasiecki f. 598)
- 1648 Bogdana Chmielnickiego przyrem Łolaicy kłęski doznali pod Żółtymi wodami,
 pod Litawcami Korfuniem (Kochowski, Rudawski, Zastorufz, Grondski)
- 1667 Piotra Doroszenka zniszony pod Podhajcami od Jana Sobieskiego mar-
 szalka i hetmana w. kor.
- 1669 Piotr Doroszenki pod królem Michałem za to że mu król nie dał butawy
 Kozackiej bez ^{innemu} ~~Michałowi Harenkowi~~, podał się Turkom stąd urosła wojna
 w której Łolaicy bużackim traktatem Kamieniec stracili, który to traktat
 Jan III zawarł z negodą zniszony Ob: list Harenka cosacorum Colonnella
~~którym mu donosi o pod~~ do komendanta białocerkiewskiego w którym mu
 dorosi o podaniu się Turkom Doroszenka (datum Umari 27 Augusti 1669) i
 list furta do Doroszenki 1669 w swadzie Tawńskiej Danczkowicza Of-
 trowskiego I. II p. 48-51.
- 1678 Jerzego Chmielnickiego młodsze go syna Bohdana który wstąpił wyjechał z
 klasztoru uspokojony przez Jana III.
- 1704 Palija; car Piotr wielki obiecał traktatem Działyńskiego r. 1704 znieść
 ten bunt. Trwał aż do r. 1717 jednak pojedyncze wypadki zaporożce na
 rabunek do Łolski. Stanisław Leszczyński profito pomocy Kozaków zaporoskich zosta-
 jących pod opieką polską. Ci dostawiając do tego od Jana Tatarskiego rozkazy poddali
 się Annie Carowej rosyjskiej i rabowali Łolskę aż do r. 1736.
- Za Augusta III chłopcy z Ukrainy polskiej poszli do Lizyriby na
 kłótnie i stąd ciągłe rabunki
- 1765 Charko żołnik zaborczyński uśmierzony przez Augusta ~~II~~ Czarłoryjskiego
 rabity r. 1766 w maju w Zaborczynie w Hajni na rozkaz rejmentarza.
 a podług drugich w Zawożycy, lub w Morozowie.
- 1768 Żelizniak, Gonta

na uśmierzenie buntu Gonty wystąpił Franciszek Daw. Branicki Towarz. W. Kor. Generał
Artylerji W. X. Lit i Komendant najwyższej Milicji Jego Król. Mui stajownie do rozkazu
Króla i Komisji wojennej z 13 milicją i regimentem konnym gwardji litewskiej przybył
na Ukrainie bawił najdłużej w polu przez całe lato aż do jesieni z wojskiem, sam
zapuścił się na Ukrainę, podkomendnych zaś w różne strony jako podjazdy wystawił jako to:
Stepkowskiego obozowego Koronnego, generała Grabowskiego szefa regimentu konnej
gwardji litewskiej, Byszewskiego, Chojeckiego i Koryckiego pułkowników.

następnego roku 1769 gdy powołany został do Króla Branicki, oddał komendę
Stepkowskemu wtedy znowu Hajdamacy w trzech kupach wtargnęli
w Polskę Ukrainę 1) Turba Zaporoziec z 600 ludźmi zafikł się w lesie pod Ol-
chowcem atakował do Stepkowskiego gdzie 276 hajdamaków zginęło 130 dostał się
w niewolę reszta uciekła. 2) Panczenko we wsi Letniowie między Zwinożródka i
Lisianka leżącej w zamczysku opalili jadowanym zamknął się z 191 ludźmi i wszyscy
do nogi wyrznięci 3) Tymenko Zaporoziec w lesie pod Zwinożródka w 200 ludźmi
przebiegł zafikł się las polity i rozproszony. Dzielnie się odznaczyli jako podjazdy:
Podkomendni Dziemek, Dubowiecki, Szulerycki, Drohojewski, Dederkat, Lomowski
Józef, Miewierowski, Rusiecki - Kozak Szeleft żołnik rad kozakami bohus-
Tawskimi za to że się nie dał wzięci Hajdamakom mianowany pułkownikiem od
Króla otrzymał pensyjon.

1769 po ~~zakończeniu~~ zniweczeniu ostatnich zamachów Hajdamackich Stepkows-
ki ogłosił z woli Króla darowanie winy tym którzyby ~~przebiegli~~ Ukrainę
niektórzy przed karą do domów swoich powrócili i od tego spokojna Ukraina.

Dziśto Komisji granicznej między Ukrainą polską i Nowo Rosyją przez
J. W. M. Karła Skarbka Maluzewskiego generała majora wojsk kor. partyja ukraińska i po-
dofka aktualnie komenderującego i Józefa de Witte szefa regimentu granadzkiego ~~z~~ od
J. X. Mui ~~z~~ i Prezydenta polskiej oraz J. W. M. Michata Patemkina generała majora
wojsk rosyjskich i Jakuba Butrakowa korpularza departamentu spraw cudzoziemskich od Staj. Jmpe-
ratorowej Jmpe całej Rosji wyznaczonych pełnomocnych Komisarzów d. 15 lipca 1780 w Kryłowie
miasteczku rosyjskim rozporządzenie a 17 lutego 1781 w miasteczku polskim Turcji zakończone przez
Ignacego Jhnatowskiego czerwonogrodzkiego sekretarza tej Komisji zebrane. W Warszawie
w drukarni J. K. Mui 1781 fol. (Był kawalerem orderu S. Stanisława)

Devletes Chiereius qui novissime apud Tartaros im-
peritarat plures ^{duodecim} ~~liberos~~ ^{post dunt} ~~reliquit~~ (2a wojny 3 Stefana
Batorego; umart q. mat synow Mahomet & Chiere-
jus i. Adlej Chierejus, Mali Chierejus.

[Faint, illegible handwriting on aged paper]

17

Zaporożcami zwano z początku uchyżskich wychodźców
 matorufskich obywateli ze Dnieproufskimi progami. Tona-
 ci odzielali się od chotołtych rozprzestrzelił się potem na
 rozdzielenie progów, podnieśli oni z naprzeciw gniebi-
 cielom przelawali kraj za wiars i ożeryns i zruili
 psta natorzone im przez cudzych. Główniejsia ze Dniep-
 rowemi progami chotołtyje poseteny wiódi zirn zo
 uchyżskim rozliczono od oddzielno od zionatyeh. Utwier-
 dzone miasto oż to od nich zmiéniane i zwane podime-
 niem siry byto ich siedliskiem. Oni nie zabotyliś pro-
 dobro doiatorożyjskim kozakom i chyty i z rud ino
 wirnaho naroda zemla Ruskuju, potomu isto zemla
 ria roditetas' czurdajiu dla serdec ożestocennnych kra-
 bezami i ubijstwami. Imohli li przyjelecy softawlawie-
 nih bratstwo ludzi rozliwnych jeryxa roinego i wygnania
 rospuscie i gnusności oddanych miei jaxa milek ku stronie
 w kotoryj proowitato blakocestie z oddatennych wremeni. Chotoł-
 taja prazdenaja i bespeernaja zirn pijanstwo i wyurdana
 wolnośe byty najznacniejke ryby grubego; bujnogo naro-
 du. Chodowanie byda to polowanie i rybołowstwo, kradzie
 rozboj byty główniejke ich zatrudnienia. Tyłko zaporożcy
 z uchyżskimi porokami swoimi oznaczali się chabraci

Straszyli nieśaz Turkow, Latas, Polakow i Rosyjan - Wra-
żę przytoczenia się Ukrainy 1654 do Rosyji na ranę ianie do-
jar i roślow Chmielnickiego czemaby jęhuc Zaporożcy na wieś-
nośe nie przyjęli odpowiedzeli My ludzie mało znaczący i dła-
to nasze nie nie stanowi. Stąd widzi iż ich nie mnago by-
to. Sądnie nalezy iż się przez nętyju Latas, Turkow, Rosyjan,
Polakow, Niemcow, Francuzow, Włochow powie Ksyfeli ząd-
na bowcem kobieta niesmiata ryc w Siury byli bezrenni.
Uwodzili także chłopców i małorokęj; Polski Krasz nętyli
ihna Kozakow kradli żony; córki Jariadow; Kęymali
je blisko Siury. Synowie rośawali jedynie przy ojczach cór-
ki zaś przy matce. Tak to byli Zaporożcy furrowi; nieprę-
dzili w bitwach życia. Tu lubił naród ten diki wyjęcy
mędry fitowiem i progami niewinne zabawy. Zaporożec
grał na bandurce i spiewał pieśni ale nie miłofie leu wo-
jenne.

Sur głowne ich miasto w którym żyli Kozacy Zaporoż: było wy-
stawiane z Jamy dębianych słupkow i mureklow Błę.
nie nie niemnym wałem na kłórem gdzie niedrze byli roz-
stawione ruszki. Tęte miasto było pod wólone na 38 kurzeni
od Kuny Kuryty. = Kureni" był storony i doma jednego wielkiego
i kilka innych mniejszych wane albo od dowodcy albo też i od
stron z których byli wojownicy 1) Lewyński 2) Płastuński
3) Diczowski 4) Boruchowicki 5) Widmedewski 6) Płytynowski
7) Pafkowskii 8) Kufurowski 9) Kisliukowski 10) Iwanowski 11)
Konetewski 12) Sergiejewski 13) Don'ski 14) Kryłowski 15) Kaniow-
ski 16) Baturynski 17) Lopowicewski 18) Wasin rymski 19) Dere-

- manowski 20) Frankowski 21) Serebinowski 22) Tatarski 23)
- Sukrenski 24) Kureniewski 25) Kokoński 26) Korfunski 27) Kani
- belofski 28) Humanski 29) Derewiankowski 30) Stobylowski wujek
- 31) Stobylowski nierzwy 32) Seratowski 33) Perejastawski 34) Pot-
- stawski 35) Doryfostowski 36) Doinowski 37) Symofiejowski 38)

Wetyrkowski = nad Kadem Kureniem był przelożony lta-
 man zwany Kurennym wujek zaftalił od dowództwem Ko-
 szowego ltaamana (od kocz tatarx = rosz: ftan) Kofrewi lta-
 manowi i Kurenni wiódl jednakie życie równie ^{jak w wojnie} ~~teżko~~ w wojnie
 im byli posłuszniemi. Kofrewy obierany z obzeczako fohla-
 fia a Kurennym od Kurenienia. Prosztych mieli jak: mało
 roszyjsy Kureny: Wojkowskiego Sędzia, Wojk: Pijarsza, i Woj-
 aszawuta także Podpisarsza: pod Afrawuta. Artyleryja do-
 wodził Pufkar do urzdników w Zeporozi naleriat procto
 go: Dobył cygli Łytaworszyk który w czas fobranij da-
 wał powiśtku narodu. Takie schodbyfura wane Arada-
mi bywali zaruweraj posli obida = 1 stycznia podług dawne-
 go wyucyja był wybor nowego Kofrowego i Starfyn jereli
 i in deone nie podobaty; rozdzielano wtenraf Kademu
 Kuzienin: rzeki; rzeczki; jeroza od ujścia Samary do ujścia
 Dniepra i Bugu na rybotowstwo. Kech Słodo Dobił po przyka-
 zeniu Kofrowego i Starfyn narzynał był w fbor Afrawut wygnosił
 pochodnoje z namia i ftawit onoje na ptofrzenci. potem zbie-
 rali fte Koracy ze wójotkub Kureni i po przytyj jefure z rary
 w Łytawory jawit fte na koniec Kofrowy z paliejn ze nim
 Sędzia z wojkowa pierzcia i pijarsz z Kataraziem. Wpys-

cy oni w miſti z Aſawitem derzawnym iest ſtawali bez ora-
pek w środku kregu i kłaniali ſi na 4 ſtrony. Doubył z nowu
uderzył w tyławy na czele przybywſzych oſob potem Kofro-
wy mowit głoſno: Digni dobrojje młodci naſtat nowyj hod.
nadobno po drewnem obyeraju rardytył nec kurzeni:
riki, riezki i ozera dla rybnój to wty. Tohda metaty izubij,
kotorij ripat, cym kaidyj kuren' dotren byt wstadit cilyj
hod. Kofrowy znowu obracał ſi do narodn: cto Lanowe
młodci ne zekajete ty w neurali ſeho nowaho hoda
izbrat' ta kze nowych ſtarſyn? Jereli ſobie jeſure Kora-
cy dawnych zycyli to mowili: wy dobrojje Lany, i moiete
jeſure dolije nad nami parowat', odchodili potem do
domow; w precidnem razie rozkazywali Koracy Kofrowemu
meci ſi z urzede wtedy on kładł netycin na ſraku poklo-
nit ſi citemu narodowi i odchodit do ſwego kurzenia.
Ter ſamo robili ſedric piſarz i Aſawit przy zrze czenin.
Obior Kofrowego = Spozatku napitſy ſi Koracy do pijanego
ſwarzgli ſtoregoły kurzenia i Kogo za Kenydata ob-
rai potom poſli prodotrytetnaho ſuma ſoklaſratyſ' me-
dy ſobow. 12 albo wiſćych tygih Zaporozcow ſi do kurzenia
nowoobra nego i objawiali mu wole narodn. On zecuruzraj od-
wymawiat ſi od ſtłotrudnoj dotynofky ne rootwit ſlowo waw-
ſrej jcho matym ſpofobnoſtiam i nechiat' je z poſtami wtyraj
dwoich ~~braci~~ braci go pod rze a z lub z to kaly ſzady
ponofia samymy ruketelnymy ſlowamy. Wtakom to zed-
twennom widi jawlatſia budufurij Predwojtel Zaporozcow

wśród najważniejszego i mnogiego zebrania. ¹⁰² Starofunnyj oficer raz py-
tał naród: byłty etomu koraakun kofrewym. Jeżeli wofyfyj
potwierdili jeden z nich podnosił nowemu kofrowemu patycin
od której po dawnemu obyczaju takie dotien on był z rusa
otkazawetria. Potem niektórzy starzy koraacy brali po gar-
si ziami inokda hriaznoj i fypeli na głows nowego kofrowe-
go. Tak to obierali i sędnie tylko dawali pierse, Piferrowi
Kestamarsz a Afrawutowi zest. = Inne fwieta przy których
obierali narelnikow, radili o wyprawach i. t. p. były: So-ja-
na Chreziela i Loxrowa H. L. Maryj która Cerkiem w Liczy
micata. Jeżeli koraacy nie chcieli wtedy zmieniac narelnikow to
tedy nie było zgromadzenia chyba tylko niektórych niekonten-
tnych i to się działo nawet w powhednie dni. Wtedy niekontenci
radili męsdryfob i jeżeli było 10 kurzeni to byli przy umyśle
te. Pręsto obftawali kurzenie za ftanypnami wftecaf to fiod uro-
wis z bot fupymy dubynami nie tylko się fwarzylgi ale i bili i za-
bijali. Starfynny wtedy oceniwali konca rortetki i ftali ko-
to Cerkiem alcy się tam w potrzebie ukryci. Jeżeli memae pro-
cisomych głofow przemogła ktad narelnik znek fwoj na urop-
ce ~~rad~~ ktaniał się narodowi i odchodził fpielno cztowit
dla przyerfu na miejscu obrania lub na drodze narelnubijano.
Stem wofyftkiem ucili koraacy ^{dawne} starfynny bardziej niż proftzob
koraakow doftepowali im niejka przez cały uag życia. = Leporofky
nie mieli pifanych praw Wojtkowy sędnia sędnie i rowym rortet-
kiem i dawnemi obyczajami a w trudnych ftprawach radit się kofro-
wegai innych dowodcow. Głowne pnestpftwo były: kradzież, nie-
ptacenie dlugow, prelubodijanie i sabojftwo. Wrogli pnestjer-

dziających okradac lub fałszerów, którzy jeżeli zapowiadali się służyć
 to weryfikacji wymówili ukrywać lub sprzedawać u niego kradzione
 w ten sposób chcieli się niegodnie wycisnąć na przykroć go na ptożenie
 dostępu a on musiał od siebie przechodzić wrogie i pobożne
 znośnię. Po do przykroć leżąc pletnia rozwinął i jeżeli mu
 przeciwnik w przeciągu trzech dni nie odpuszczał to rabjali go na
 miejscu jeżeli otrzymawszy odpuszczenie podругi raz dopuścił się
 kradzieży trzecim razem na wystrzeli. Niektórzy tego drugiego
 przykroć na ptożenie do

- czernomorskie zapowiedzia,
- na cel podkowicza,
- Przebiegi magierowicza,
- niebieska wstępczka,
- Dełtarna kaszubska,
- Jedna kochaneczka

puszki pota reymodawcy
 nie imię da nego zetaje.
 mało wdane stworzenia.
 Przelubodij dopuszczony
 się tego przestępstwa wśród
 sicy jedna kradzież odbięli
 który z złościami umie
 rając pod pletnią. Kawa
 na rabaj by ta najwiskła

raboję wmucało w mogile ubitego kradli na niego tłumy
 z ciałem rabitego: redyprowali ich. Jedną tylko młotkę ku nie
 mu roztoczyć i bokami i kłose jego dzieci mogli raboję od tej
 który wybacili lecz to się rzadko trafiało. Wśród przysiędali ich
 kłose z Konstantynopola potem raz i kijofregiego merykofregiego
 kłepkora i feromonachy i i dyakonny. Jeżeli urząd dobre sprawo
 wali to wracali z wielkimi danami. Po woskresnym i prard-
 nym dniem bywały u nich kutarnyje boi przy którym i do
 ziemci niektórym przychodziło lecz za to nie było kary.

Pierwszy ^{wódz} ~~hetman~~ Eustafij Dąbkowicz 1506. Kozak.

103
patriarce przeciw jakimi ma tyś swój chłopka wozie
przyjdzie nań z pereparnica pod tytki: wiekac musi
chleba już nie ma, borofna innego o male
Boraha, korylica, miód wod y nacystwod i piwifore z d rordca mi delicye ukrajin'skie
koraiy gdy masherowal: grali w solonejke w bebnij byli nad put Kowon'kiem Duneruk proponu
biały, dwa ogony zamoczone pod szefelizenem i rewiefion a czarna magis ka.

KK.Kreis Apotheke des
FKKS a Iomonin Lemberg.

Ex ord. G. G. Hennig.
a die 8 Januar 1829

Lief mit einem Packen zu nehmen.

Українські народні пісні ¹⁰⁴ изда-
ніи Михаиломъ Максимовичемъ. Часть
первая - (Книга I Украинскіи Душѣ. Кни-
га II Пѣсни Козацкіи быльскіи. Книга III.
Пѣсни Козацкіи бытовскіи.) Москва. Въ

Университетской Типографіи 1834. (Цена
5 руб. - Предмова **(VII ст)** До збіора свого вибрав
з збіорки кнѣзя П. П. Сербелева вуйтованя, а старуни
Н. П. Годола новега историка знатеј Рогоуј е аутора
Везгори на ауморѣ близъ Дуканьки - Т. 3.

Козацького Запорозького Стану 1833

А. Г. Скурилоського флотала Wallenroda: Українс-
кіи Almanach 1831. 3. W. Крамаренка, А. М. Бодіанска
го і Л. Я. Чодаковського кторого збіор бардо обфатъ
в піснї обрядове мianowicie в піснї веселнє.

в II часї бєдѣ піснї Зеніскіи III р. пири исттѣу-
я. IV часї обрядове піснї, обіємѣ выдач проїз кєго
граматѣкѣ; фловник Маторуски Голоса Украинс-
кіи пісен Із рефѣт замєсаїацѣ 25 піснї на гтос і

на фортепјан выфед јанєз А. А. **В. В. Алабєва** - Р. W.
Кинѣевскі зєбрал рускіи піснї вїсєј нїз 1500.

О Ортографіи і wymawianiu (VIII - XI) (р. 187.)

Козга I Украинскіи Душѣ. Душѣ спїєванє фѣваїї рѣн
Бандурѣстѣн; рѣпма фѣне фѣпїєснї спїєрнѣм шарак
фрєп і рѣрєснї фѣрєм фѣрєп нѣм мет ум) - Бандурѣстѣн

і спїєваїа піснї о Даркїєвїрї а в Запорозькїєй Станѣ
нє јєст дѣта о даракѣ ваторєго; фмєрї вѣзданкѣ а
дрѣга о рѣходїє фєрїаїаї Кнѣга I Oddział I піснї о сѣл-
сак до унїатскїи Коракѣва. 1. Зєдѣ вѣзданѣ 2. Унїатскіи збєдѣ

3 Crannon. burza. Księga I ^{Oddział II} ^{Przemyś} o czerfach Koractwa od powstania
 naprzeciw Unii do śmierci Bogdanka. 4 Powstanie Nalwaicki
 5 Pochodni Polaki. — 6 Chmielnicki. Dasabaja. 7. Chmielnicki
 na Wołoszys — 8 Śmierć Chmielnicki. Oddział III Dumy o
 czerfach Koractwa po Bogdanie. 9. Jwan Korowoeni Ko.
 10. Marepa: Palij — Dodatek 11. Ojard Koraka „Wnieśli raru.
 12. Iz Głostoy po bracie „Ne siza rowidh.

Księga II Pieśni Korackie Bytewyja. Oddział I
 o czerfach Koractwa doumiaskich — Iwirgowski 4 z rapor.
 Staryn. Mororenko 5. 6 O Bogdanku 7. Lespiaga 8. 9.
 Ochustawet 10. Otrywox moreby z czałow kencestawa
 Chmielnickiego O; pouhaw kencestawa. Oddział II Bytewy.
 ja pieśni o czerfach Koractwa od powstania naprzeciw Unii aż
 do śmierci Bogdana. Nalewojko 11. 12. Loboda. 13.
 Sawo 14 Czuraj 15 Chmielnicki u zółtych wodach 16. Kencaj 17
 18. Uto mki. Perbij noj. 19. 20. 21. 22. ^{suman} 23. 24. 25. Berero
 Oddział III Pieśni o czerfach po Bogdanie aż do końca
 Hetmanstwa. 26 Dorofienko 27 Dajda 28 Zarynytas
 Ukraina 29 Czejka 30 Kordijani Ko 31 Marepa 32 Palij
 33 Wyhodna linij 34 Palij 35 Kadrenko 36 Piniński
 Dodatek 36 O; na mori, mori — 37 O; meta wodowa syna
 — Utomek o Muraji. Oddział IV Bytewyja po hetmanstwie
 A) Zadniepowskie z zbioru Chodakowskiego w liub 10: jeppure
 ten utomek.

B) Czej ot Wyfty ta do Kijewa przybyli flachy
 Jewstadity naprowadzwo krajem nasy Łachy.

38 Charko 39 Zalcerniak. 40 Kotowisz 41. Gonta. B)
 Zaporozkie 42 Dauffan Charku 43 Iz za hony C)
 44 Katka 45 Puhauz 46 Sanfki roh 47 Serbin. 28?
 D) Synan utomek C) Matorofy (King) Borakowska bitwa D)
 Chernomorskie 50. Utomek: ^{generał} po samyłow obrany
 51. Matorofy zony 16. 7. 2. onasepu 1687.

Int to my budemo ryby i rybu towyty,
Swarioko ta Cerkiesa po krusam konity.

Ksija III Piefni Korackija Dytowysja. A Durtactwo
zarobkowanie niezemiatego niemajcego domu: burtakowaty
Crumaltwo ci Crumawy co z wotami: wozami za ryba i folo
w tym: na Don chodza. Idac crumakowaci wdriewaja Kofu.
q: jarawary wdrieguin nepsjone aby uh podlug podania
Cruma nie imata. Stowo Crumak pochodzi z tatarskiego
crumayli czym - Kowf Wotek.

A u Merdzi na Tawonci sydyt Crumba Zarabut.
Wzoho hulka nachulka, a tyntuin' porochuin.

A Wojkawe B. Hajdamackie C) Durtackie D) Crumackie.

51. Dobutfia jak Swed pod Littawoju
de pyn Littawfkoj wody

Obmanuz jak Luhowfki; Moskwa.

B Kocubejn: jfane: Zniawfny hotownu po woto fiam ne
ptarut!

Kozacy podziagneli pod Niategrod fialili pned
miefia i zbili Turkow ze fia juz Littan o pan -
stwo obawiet lez 11 Czerwca przekupiony od Tur.
Kow Wolcki Bojar Jeremi Czar niewiuz majacy
pod soba 12000 pozwozil przez Dunaj Turkom
prejst i sando nich pzedst 11 Czerwca 1574
pnegrat Juwonia. poddal fu majace lytko 250.
Kozakow i 20000 wotochow Kozacy bronili fia
ze 16 zostato od wied wieni wraz z twiergockim do
Konstantynopolu potem za Okupca rufpieren
byli to fleichta polska Starowolcki Sarmat Boeller
Ciedro chwali

Jan Swierchowski Swiergowski dzielny Glachie
 z Lubelskiego msiat wifnowieckiego na Turkow; Motdaw
 iacub 1568 napad Satarow koto Bere kowa gonit
 ich do morza wriat wielka dobycz, ale ze konie
 mied stare i nadrat Satarow nazed odebrali - R.
 1568 Karuz fii Sultan w lifie danym Satarowskie
 mu na starostk Cerkaskiego (mize swiezy) re Kaza.
 kom dozwolit wrabowac kupcow Turckich gdy
 powracali z Moskwy gdy Turcy zwonie na pod
 zegania hospodara wotofskiego Alexandra który bra-
 ta swego petryta na ten urad wyniesc chciat
 z hospod. multaiskiego znowit chueli pisat do
 Swiergowskiego i Kozakow o pomoc (Leonk Ly-
 recii descript belli Joonis in Rebus Saom.
 Tom III p. 467. 1584 Franc) 1200 Kozakow
 of Fredro Henryk) wradto do Motdawii dowo-
 dril ~~_____~~ merni Swiergowi 200 Dersan 200
 Koztow ~~_____~~ 200 Staefu 200 Janczy 100
 10 Kotowski 100 Doraitowozkow 200 dn. 20
 marca przybyli przyjat ich najlepiej i pienig
 dre dawat les oni braci nie chcieli mowiac redla
^{stawoy robie}
 z Kozakami i 6000 Wolochami ruszist pod
 Doraitowem Turkow zdobył obcy i Doraitow
 miasto nowynatlox Turkow 16000 idacy w pomoc
 inowu zbit Lorei raz Turkow i ~~_____~~
 pod Schemia zbit jednak nie zdobył Doraitow
 rumku w ~~_____~~ Petryto fedriat

Leodzyi Sofonowicz dramiejskik kijewo Peraltko Bohojawlen
kako monestyr a pisat. 1634 Chronikę w 3 Księgach zawię
rajacę Panowanie 12^{ty} Wolyjskich aż do 1290 jest ta Księga
w rękopisnie w bibliotece Kr. Tolstojca

Epifanij Stawinecki + 1676 zerononach kijewo
penerstni prektadat z greckiege.

Inocenty Gyzel archimantryta kijewo penerstki
+ 1684 Prucypijwaja mu Synopsys kijewski drukowany
pierszym raz w Saufel kijewski + 1674.

Adam Terrikow czyli Cerrikow mnich kijewski rodem
z Pruski pisat po Tawnie.

Taras Wasanowicz arcyepiskop Berrikowski + 1693
pisat wieshem

Jan Maksymowicz + 1718 w Tobolskii pisat zycia swi
tych wieshem

Dymitry Metropolita Rostowski Trupialo + 1709 zwi
mowat sie pnes 20 lat pisaniem zycia swietych: Bresti zwi
rejami 1670 zeprowadiono fikoty scatoy przystly
z polski do rusi ze drogite w poskim jazyku dyalogi potom
w Stawianjskich podczas Wkacacii byly dawane Staw:
Dyalogi robot Dymitry

Widzimy Rus' w niewiastkowych czasach równie zamiesz-
kana lecz los jej mieszkanców nierówny. Do gdy miesz-
kanie potropłej Rusi w grodach jejich niezmałonego
pokoju wzywają mieszkańce południowej Rusi napad-
tywani i grabieni ciągłemi napadami Tatarów, Węgrów, Tur-
ków, Mongołów tutajse i niepewne muszą życie prowadzić.
Półowce, Ziczurugi, Czerkiesi, Kalmycy, Litwa grozili im raz-
nie. Szczęśliwie niewoźnego zamieszkania po obu stronach Dniepru
nie porościlate nauykli do tegoż życia tutajskiego i tużostwa a po-
woli z jednej strony Dniepru powiękrony był napływem umy-
kających Bryjeryków strony Tuwoży. Koractwo doniskie z
drugiej strony wbiegami i Polski. Multan, to jest Koractwo
satorufkie - Tatarów, Litwa, Rus', Polska zaczęte ludy wry-
wac jako naszdria obrony lub zemsty. w **XV** wieku widzimy
już Brydniskich Kozaków (od hord tatarskich tak zwani) r.
1444 Dżaranskich - Lisowicyków, w końcu XV. Kozacy
Arzowscy w porzątku XVI doniskcy ze szeregów doniskich pod
dowództwem Dżeraja wzrastają jaiki czyli Uralscy a
pod dowództwem Jermaka Syberyjscy, pod dowództwem to-
warujskiego Andrzeja Grebeniszy - z wychodźców doniskich
i Stobodskich powstałi: Czuhujowscy, a od samych doniskich
Wolzyscy, Aftachanskcy, Tefscy, Dujscy, Worodonscy i Linicowi
czyli Kubanskcy, których potomkowie dotąd na linii Kaukaskiej
żyją. Cate Koractwo wryc morza podzieliłi na I) Północnie czyli
Donskie przy dolnym Donie mieszkanine Rusi, Tatarów, Czerkiesów
Kalmyksów II) Ukrainscy czyli: Matorufscy przy dolnym Dnieprze
czyli: Łachodnie z Rusi, Półowców, Żurków, Berendegów, Matoruf-
Półaków ditwinów. Reprezentacją ukraińskiej było Zaporożcy
czyli Sura dżiel, ca sija na 38 kureni najpłod na wyspie Choty-
cy, aże potem góra indyjskie noshone.

Махмудовіс мѣснѣ. 1834 в Москвіе
удане. 51

1629. Inytał się koncepcyjki co myśli o kładaku Chmielnicki
na co on: co ręce ludzkie zrobiło i zbunuje potrafia za co
go ubliżyć ^{potrafił}
Mogila Łoty odkryt w Dejiatnoji cerkwi, 629 grob św. Włod-
dimirski: Zony Anny Chmielnicki poruczył 1648 wojny
z wifimowieckim kbyworojowi i bity odteyo pod Konstant-
ty nowem kbyworoj wpleciony w kolo i bity pod Litaw
grobari Andanjski 22 Lotkowicki Peraj we
Lwowie 1648 dali Chmielnickiem 100000 talarow
z 5 prostawow sukna

Lactarius bellum sustulit coracillum

Zywoły J. Rufno znyu Ławiscedwii Hebeluńskiego Mmo
1787

Летописецъ Малой Россіи, помѣщеннѣй
въ Россійскомъ Магазинѣ Оеодорова Шу-
манскаго катмъ 2 и 8 пегам. в. 1. Петерб-
урге у Шнора 1793 года в 8. (азедо 1789
Лига)

Краткая Летописъ Малой Россіи, съ
1506 по 1776 годъ издавшая В. П. О. Шу-
мановъ пер. вкл. Петербурге у Клена
1777 года в 12 доли

R. 1617 Turcy pod dowództwem Skinder-baszy wraz
 wojskiem Tureckim i Tatarskim za to iż Kozacy wychodzili
 na morze Czarne, zapuścili się aż pod Carograd rabując i
 paląc, tak iż okna sultanańskiego dymy widac było gdyż
 r. 1616 Kozacy na 80 igitnach wybrali się i spalili dwa porty
 blisko Konstantynopola między Susewona i Archioke, tak bawiąc
 tam blisko na myśliwostwie ^{utrzas} przodział pożar z okna swego. Wyostał
 przeciw nim armatę i galary tureckie które Kozacy kolo ujścia
 Dunaju obfokozyli i samego wodza rannego pojмали, galery
 zaś pod Byakow zaprowadziwszy spalili. R. 1616 wyprowadzi
 Turcy przeciw Kozakom Ali-basza bezgo Kozacy w ziemie nin
 porazili, kilkanaście galari i do 100 igitnow wzieli i Kaffe
 spalili, chcieli oni do Azji na morze do Sumpony pojsi wleka
 wiatr ich uniosł do Sines, jzli więc brzegiem do Trapezuntu
 potem pojмали kilka okrętow, w tym zastąpił im Imbraim Basza
 mebito się tych to 2000 Kozaków pieśo do domu. To było przy:
 czyną ze Skinderbasza z 30000 Turkow 12000 uęrowi kilkanaś:
 cie tyrozcy Wotokow i 20000 Tatarow przeciw Polsce ku
 Dniepru wyruszył. Polakom dowodził Stanisław Lotkiewski.
 hetm. W. kor. jednak nie przyszło do bitwy bo Polacy przy
 miasteczku Jaruzse d. 23 Septembra, z Turkami pokoz
 zawarli obciawszy Kozaków pokromić. Wyszedł Lotkiewski
 przeciw Kozakom na Rzekę Rofia d. 30 Octobra 1618 na
 uroczyszczeniu nazwanym Stara Olszanka podpisał Piotr
 Kumanajewicz hetman Kozacki ngodę Komissyjną moca której
 zobowiązał się iż przeciw Turkom nie będzie na Czarne morze
 chodzil, iż Kozaków zaporoskich tylko 1000 będzie z których
 każdy co roku pobierać ma 10000 r. i postaw Karazyjej.

R. 1619 znów między Polakami a Kozakami były nieporozu-
mienia przetoż wyprawiony został od Króla Tomasz zamojski
wojew. kijowski z wojskiem, który w obozie nad Raftawicą z
Liotrem Kunahewiczem starzym Kozakiem d. 17 października znów
staro zatwierdził ugodę. — R. 1625 wyprawiony Stanisław
koniecpolski hetman polny kor. przeciw Kozakom za to że
chodzili na Turki, ze wtaśki. metropolity podług swej woli
należącej, główna zaś przyczyna było że wojt kijowski przyto-
wał cerkwie dyzunickie i staro powstał rozruch. Kozaków
było 20000 pod hetmanem Zmaito d. 31 października okopali się
Kozacy nad Biedzwiedzimi tożami czyli jeziorem Kurukowem
i reyskom Cybelnikiem rozgromieni musieli przystać na
kondyccje im podane które 6 listopada podpisali. Dano
im za hetmana z ramienia Królewskiego Michała
Doroszenka (równie jad Bryżkowskiego przed Konecpaw-
nem od Króla ~~był~~ postanowioną) Kozaków miało na dal od
Korony płatnych tylko 6000 pozostać.

Zbiór pamiętników historycznych o dawnej Polsce
z rękopismów Tom VI. Lwów 1853.

~~z rękopismów~~

Szerególniej r. 1583 przewodniczył Kora Kom Nizowcom
wtaignat przybrau sy do tego kilku szlachty do Turc
czyrny spustofuofy pogranicze Wotofkie z buzryli
Jacholik Turcki drewniany ramex i szelili: Sekin
po turcku ~~szlachta~~ Bender zwane i zrabowali
to bogate miasto. Czyn ten poicagnat w Turcyi za zbra
zamordowanie Zastawskiego Komisarza Krolowkiego
wyftanego dla kupienia koni. Krol rozkazal chwytac
Kora Kom u ktoraych jakoz uih w Kofuniu wiele rta i
pano i w kajdany skuto. Wyftano oraz Stanistawa
Wtod Kado Cara Turckiego aby sultana preprosit
Symonem iz Krol pomogat w mianowaniu na unsoy
Zborowfki i Zamojskiego preferowal wfurta fi u
Zborowfki i Zamojskiego na Krola i receyto traktowal
z Jora Klymilianem Rakuskim oraz zrobiono spisek na zy
cie Krola w ktore i Samuel uchodit. Szerególniej pisat
Kryftof Zborowfki do Kora Kom listy okolne aby fli za
rada Samuela. Listy te jeden z pokojowych Samuela
i chlopcow cyfli bandunysty najist ~~do Krola~~ lub tez
wykrad i do Krola cyto pnie zemfle na Zana cy tez w
celu nagrody zaniost. Samuel postanowit gwałtem na Zamojskiego
najwifkiego niemyjucela ratregi w tym celu r.
1584 udal fi do Kroatowa i Zamojski
wrefnie s tem ostrozony ubrawfu ~~z Kroatowa~~
mata Kupce Samuela wifpodzianie we wfi Pecarna Koto Pro.
Krowie wdy tenze fuz siostrenies wdowcy Wtod Krowa odwiedrat
onadti u krytego idw ~~z Kroatowa~~ i pojmat i do Kroatowa
wfykrofu ~~z Kroatowa~~ przywiod w niebytnosci
pod stras postarofuemu wrawie Krowa gduego na ramku
Krowa ~~z Kroatowa~~ oddat

Zaporozjczycy obrali r. 1595 hetmanem Generalnego oboźnego Piotra Konasewicza
widząc Polacy że się wpyśli Koracy na Rusi do nich garo no śmierci
Nalewajki obrali na Rusi Hetmanem Damiana Kufki a po jego
Śmierci Orzodawka ale Konasewicz zrobił koniec swemu hetmanstwu
pojmając Orzodawkę i karał rozstrzelać odświadczał w Kijowie Sofiję
cerkiew Konasewicz i bracki Monaster w nowit Akademij Kijowską
przyjął śmierć jej majątek zapisał Semen Perewiafska gdy się dowiedział
że przyja Lachom w t q onogo do wzięcia i którego za pomocą Lejbor-
wiera ryła ufrat na jego miejsce obrano za Hetmana Pawluka Generalnego
Chorągiew tego zrobił podkumiejkami Konielpolski reżita Korakow i
Pawlukiem fchronitą się do Orzowicy gdzie obłążeni kapitulowali pod
warunkiem że Pawluk uftajni a Perewiafska hetmanic będzie ale led-
wiewpředt z obowu miafle fchwyłali go Polacy z obornymy Greniadem
Ofrawutą Pobidafrem, Letackę, i Kusajem i Putytkę zaprowadono
ich do warszawy ale obrato z nich fchorę i wiele ich głowy na Ukrainie
na pale porabijano. (R. 1638 wybrany Hetmanem po Nalewajku na
Rusi Ostrenia Nirenifki Putkownik napęd na rudozi Polnie i wyje-
rzt je wraz z Polkiami Panami. Hetman kor. Lanckorowifki ftoczył z nim
nad nekę Sturycę Krowacę walkę wist raffeńnie w niewole Ofranię
i ftroit z 37 Towaryfiami. Potem utoczyli się Koracy z Zaporozcami i
obrali putkowego Ofrawutę Karna Putkora koczka za hetmana lecz
dla przeważniejszej fity 3 lata z wojfkem tutaj się po ftępach fturigt
Krymskiem Hlarowi pniecis Tatarom z Chin nowo przybyłym i
potłaczonym z Kalmukami. (Mencuwin) panowanie Władyst. II
Uciezka z Browa R. 1637 Koracy Donifcy ofiedli przy granicach
moftkiewfkich napadli nępodriane na twierdzę drof zatogi wycie-
miafle zrabowali: w nim się ramknęli Sultan ~~z~~ wyprawił fłobę
lecz rozuchy Tatarów pniefkodity temu nęftę pnie upomniat się
Hetman z r. Moftkury o zrabowanie (Amurat IV) Koracy z 14 dni
Kijami napadli Brow twierdzę było 4000 Turków
Nalewajko Symon syn Kufnieta z Ostroga wiekł do Kora-
kowi pomagał z 1000 ludu Mazymilianowi wiodącemu wojnę z
Turkami w Śiedmiogrodzkiej nęmi poroziufcy grafował na
Litwie: Wotynis fwałit mohilow: immeramki napadają Tur-
cycy z broni orakow Soboda tym crafem nęfturyst Kijowfz.

czyż w której został Lawuś do dółki wystawny w Lutym 1596
roczkaż ich pokroć Krol Dobuś go Łokiewski tylną głaz
jego konną ~~w~~ ^{nie} ~~nie~~ ^{nie} pod Kaluniem i wyjął potem gmit za
Halewajkę na Łodole. Łoboda dowiedziawszy się o tem niekac
porwał, Halewajkę się z nim stary Łamant się Dietroynski
w Opatkowiu obległ go Halewajkę ~~Łoboda~~ porzyniwszy
siłody leży dół Łokiewski nadsięgnął z 2000 wojaka oto
czyją się ~~Łoboda~~ i doznali Kozaków przy łagnie Ostry
Kamień górnie z ~~2000~~ ²⁰⁰⁰ rągsto Kozaków z polką. Strony ras 54
towarysów Nalew ujeżdż do Perejastawia Łok wystawny
przy niejaki rąg oborem w Opatkowiu dla wylknienia pro-
prawit się przy Dniepr i stanął w Kijowie Kozacy ubiełki sięgali ich
oddział Łobockiego starosty Kamiennickiego i okopali się w stubry
nadsięgnęły polski. Col Kiewskiemu tak Kozacy Łobodę o porożu
mienię się z Helmasem ofkanonego rabili i Krywskiego na jego
miejsce obrali Kozacy 14 dni oblegali byli profili o poddanie
a Łok. Wapenowy tyko Halewajkę z innemi do Warszawy
od estal go we go ¹⁵⁹⁷ ~~Łoboda~~ mowi ~~Łoboda~~ ~~Łoboda~~ ~~Łoboda~~
ie Halewajkę i Łobodę ~~Łoboda~~ w wole ulany (Annales de
le petite Russie) co Enryel potwierdza leży nie o tym nafi-
nie się. W Lubnianach rabrano wiele Junstow na Turken
wobytych chorogwie łobę butawę trąby Kottę grebone dane
Kozakom od cesarza Rudolfa: Maxymiliana: Mdrat
wsieli Łobay ^{Łoboda} Halewajki: Damian Protopor Mleński ok-
ropny naprzyjauel unij rekazywał dysumtom gnedac się przy
orkwiach aby dachy ciat mienitom odebrałszy cerkwie nie
wymicali

Larafa

R. 1625 Książ Konstanty Ostrogiński Wojew Kijowski ^{zarząd}
 wystawia się do Senatu za Kozakami co - ojca popierał Wła-
 dysław II Tym osmałeni ~~polak~~ Kozacy sami obrali 1624
 Larafa Trojaka Potkownika Korpusznego za Hetmana jednak
 go zezgad hetman Koronny Koniecpolski bra Odoze ciato napadł
 Laras na popitych Polakow i zabral ich - Kozacy ^{osadzi} rozpuścili
 się po Auzi i osadzili je od Żydów: Polakow którzy się bronili
 bardzo nie mogli być byli zatrudnieni z Szwecją i Moskwa
Dawluk

R. 1634 obrano po śmierci Larafa Semena Perewiaszko leca wladca
 no go do więzienia albowiem Szymon Polakom Semen uwięził
 więzienia za pomocą Żyda Lejbowira obrano za Hetmana Daw-
 luka generalnego Chorążego. Hetman Kor. Koniecpolski napadł
 na niego pod wsią Kulejki gdzie go rozprószył - Kronikę ^{osadzi} Dawluk
 z refektu Kozaków do miasta Borowicz dokąd i Koniecpolski przyjechał zawi-
 to ugody że się Dawluk ustąpi na swe dobra a Perewiaszko hetmanem będzie
 skoro Dawluk wycedł z miasta pojmano go z Obornym Gremiaczem
 Apsawntem Lobidarem, Lietacką, Szkurajem i Pudytką. Zaprowadzo
 no ich do Warszawy gdzie im głowę ucięli i ze skóry odarto takowe
 rozsyłając podziwi
Dozwoltek Unii i Białejajko

R. 1592 Zygm III wezwał do Borefia Duchowieństwo Ruskie i Kasat podpi-
 sanci Unii podpisał je i biskupow jednakże kilka Duchownych pomiędzy Kto-
 remi stawony Snocenty Bystaloki. Był Specjowialo się temu a Kozactwo
 niechęcią uznać Unijackie Duchowieństwo Jezuit hetman Kosiński do Krola
 prosił za Kozakami leca Duchowieństwo Jezuit aepsy go przesłał swi-
 jania ^{osadzi} wianę schizmatycką obywatel Kasat go zywem zamurować Kozacy
 dowiedzawszy się o tem porzucali wojsko i cignęli pod Borefc chcąc uwol-
 nić Kosińskiego pod Białą zwalizyli oni wojsko polskie i skroczyli do
 Borefia leca niezwykłego Kosińskiego załtali. Szymon hetman Koron-
 ny oładził z wojskiem polskiem na Auzi a zato żywoję głowę Kwestere
 w Bzecz Kasach oszedł lud do Buzynki. Katolickiego wysznania. Kozacy zebra-
 ni w Bzecznicowce i obruli sobie za hetmana generalnego Apsawnta
 Pawła Białejajki ten niechęc się specjowialo Krolowi wysłał do
 niego w poselstwie Pudkowniku Loboda któryby uciążliwość narodu

Kozackiego przystawit korowit pomiedzy innymi Loboda do Krola (po 297)
ze, jedza z piekta krzywo patrzaco na jednosc i zgodę Duskiego i polskiego
narodu zgubna mysla natelnęta duchowienstwo do wniekszenia się
w świeckie sprawy za którego to nastawaniem powstata jakas tam
Unija ta naruszajac sumienie Rusinow i spokojnosc ich busząc
Hetmana Kozackiego meze tyle ojtawnie i monarze zastulzonego
o chaniebną smierc przysprawita: ze Jezuiti urzywszy za narzadzie
do intryg swoich Polskich Magnatow przez nich przysprawdzaja do zgady
Kozackow; ktorzy pomimo swego prześladowania, ^{oarni, oicowia} trwajac w postawien-
stwie ku Krolowi Bzcu i Panu swojemu Najmilsosciw szemu, jego pier-
ory poruczajac siebie i nowo wybranego solbie Hetmana ufajac taace mo-
narzej i pewnemi będąc ze naruszone ich prawa w calosci zacho-
wane im beda. - Krol objawit przywatnie ze nic niewie i ze wistomimo
jego woli dzieje, i obiecal to odwrocic. nalewajko zaszat reary ~~reary~~
do dawnego kratatlu przysprawdzac ale bylo bardzo trudno bo ducho-
wienstwa Uniatfkiemu w Dorefeiu litewjskim nadano po 15 poddanych
ktory wpaod wolnemi byli przez tego F - Zralewajko potem zale
prekladawat Uniatow ktorzy się w Waronniach Boonili. R. 1597 podług
wyzwazy wybrat się na sejm do Warszawy tu ^{pojmany} z towarzyszami
Palkownikem Loboda Jozia Najzaktownym Maszpa i Setnikiem Tujonow-
kiem Jakób Kirim jako prekladawca wiary Chrystusowej stracony
zostal. Sejm potem zkasat na chłopotstwo caly lud ruski i zankasat
na sejm wyzytat Deputatow. Wtedy to jak owa niedola w piecni
zgora zaszta się znnowu na Rusi(*) - Wtedy obrano na Zapo-
rozu hetmanem Konaszewira a polacy widzac ze wiele ludzi się
do nich z Rusi garnie obrali hetmanem na Rusi Damiana
Kuszkę a po jego smierci Borodawkę ktorego Kozincki Zapac i
rozstrzelac kasat. Konaszewir zostal potem przez Polakow het-
manem obrany i obstawat za narodem leia po jego smierci Jezuiti
niedowyc ze już Uniję mieli ftarali się naprowadzic ich na wyznanie
Rzymskie dla tego tez podmawiali Panow do nowych uciskow(**)

cf Zatkiewskiego premissnik - Heidenstein - Lia-
sek - Swardofki - Limorowicz - Kachowski
Engel Damiel Was 1828 - Zydofkie Loh.

113
R. 1629 Kozacy zeglowali z Zaporozia do cesarstwa ~~Kipackiego~~
tureckiego dla tego między innymi był kozak Andrzej
Hulek Łachuta; była wtedy burza. (p. 223)

1633 hetman Sulima z Kupa Zaporozców dobywał Azowa
Kalnofojski Tetratourgima. p. 271.

Wojtko polskie r. 1638 ztoczyło się nad Słepordem za Lubrami z
 wojskiem kwarcianem przešli potem za Dniepr. Czwór Kozaków
 pod dowództwem Sikiereckiego ~~cała~~ blisko półtora tyścia okopata
 się wlepię koto Lukowink, ~~z dwadzieścia~~ w wodzie, — Pod Zolwinem
 napadło wojsko polskie samego Ostrozina z Kozakami do którego
 walono 3 armatek zbito jedną czeri, druga okopata się w tozach
 nad wodą nejprzód. 2 polaków były tam chorągwie Xcia Wifniowiec.
 Kiego i Xcia Ostrozkiego Koniubzego Koronnego. Przyzna wojny
 była ta że wzięto Ostrozina z domu przywieziono do Lerejaś.
 Tawia i za wykupem 200 czew. zł. pułszono

cf. List. Choinkiego potkownika chorogwi Xcia Ostrozkiego Koniubze-
 go Koronnego pisany 17 czerwca 1638 w Ambr. Grabowskiego
 Starożytnościach I. 248. cf. Kuratkowskiego dzieje
 Narodu polskiego za Władystawa II p. 185.

Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly obscured by the paper's texture and fading.

Koziest: bojar i 7 pułkowi zginęło. Jedną Kowoi Kozacy
pnieśli pułk umowę Kadriacką Która ich za wolny naród
ogłosiła zabili Niemierzyca Kanclerza ruskiego i wyspudrili
Wychowskiego i now na floz Moskwy przesli: 115

Sierko Jęzere przed wyprawą moskiewską wystąpił Kozół
Teteraby Tagodit nepółstwo lez Jetera pomówiony o za-
bojstwo Wychowskiego gdzie uciekł do Biełhryna gdzie był
oblgany; nie pomógł ^{przez Bormuchowiczego} Prasnicki; ale niecałuje się na
rękach rostawit piechotę w Lawłowicach: Odrętej Cerkwi
jardę zas w Koofuniu; ram zas i Kilkami; stugami udat się
do Krymu w celu przepowiednia Łata do Łomoi Łodras niebyt-
noją hetmana dowodził wojskiem Maikowski wtedy Sierko
z 2000 Kozaków Zaporozkich obległ wojsko Podhorodysium
i podpałit przedmieście ale Odrętyński powracający z Moskwy
przybiegł z swemi na pomoc robaczyński poraz nagle
napadł Kozaków: Posarł ich Sam Sierko mało co się nie
dostał w niewole tylko z konia skooczył: i pako na błota
się schronił. r. 1662 n. 1584.

Zborowski zwyciężył ze swiżtem w sobotę 16 Maja Viceprefatu
aris cum cohortibus peditum extra annum austrialem capite
trimeari fecit. Zborowski umiając karat chętnie mearac w
swej Kwi: dać synowi. Wsięciu wystawiono Zborowskiego
akaptelanowa Jordanova Kłorejorkę miał Samell z pta.
rem przybierał wista trupa do domu Zborowskiego gdzie
mu głowę przybito, umyło w delijs czerwono atajowa ubano
brat wystawiony przez 2 dni nocem przez loonych Mar-
katek Anores Zborowski. nterech rogach otrąbic ka
rat re brat niewinnie riste
Kozacy za czasów Piasekiego zdobyli na Cuij Kach 3 reperunt
synops mfrungit i wraboweli przedmieście Carogradskie
Dialewajno R. 1596 Kozacy mfringli Rus miano

wieie białg: kijowska. Albowiem Król za karat im na morze
craone wyjezdziec bo jis niedawno turecy fca byli o tuncie
i poretzi wodrow ił pned sja porwat, chego ił u karaci pow,
stat nalewajko dziełny woi i zebrałszy Kora Kow i brojnyh
oaz, inny lud tuncit dobra filachelnie. Na mawiano ił
reby stoyli bron leu gdy jis tego wachali uazynie wyffens
Stanistawa Zolkiawskiego: stoczyli boj gdzie wolkh si koda
u wojownikach Zolkiaw. uerynili mianowicie pod Odia.
Łacerkwia. Po kilku przegranych wrofcie zapnani w ka
Schwytani i woi nalewajko z 4 wydany Zolkiawskiem
i u Waszewie listy refst Kora Kow rozpuszerono.
R. 1614 Koraacy na 100 czaikach mody po wybnerach
natoli; od bywali; spalili; i stupili Lynore
R. 1624 na sto czaikach napadli Konstantynopol;
stupili przedmieście jeni-kala Turcy nie smieli im dac
oporu. R. 1625 przywołani od Chanow Zataszkich kto-
czaych sio tron kass oblegali a dowiedziawszy sio re La
Tany rabili; Dorofienka rabili; Nechmetgesaja Chan
Koniecpolskich wystany na Kora Kow bylo ił do 30000
po walnym odporze porazit ił pod Xutu Kowo
R. 1637 chiano wystawio Kuda k leu Koraacy zbili 200
jardy nē meickie; Tamie na stari wystani; wystano
Stanistawa Koniecpolskiego Koraacy niedawno rajgo swym
wodrom zamordowali wodra Sa~~wa~~ Konowicz i
jego sekretana Theodora Bnufikiewicza pod miasteczkiem
Borowicz wystat Koniecpolsk. Mikotaja Potockiego mi-
litari Prefecto Palatino Odrailawienfi; Kłory Pawlu Ka
Kłorego Koraacy za wodra obrati napadł pod Kumej
Kamie i zorbicoby tabos r. 1637 zbit. (p. 390)

Oftroania Po smierci Pawluka Kłosego ^{ps92} szefi ^{ps92} szefi ^{ps92} szefi ^{ps92} szefi ^{ps92} szefi
tali Koraci ale pod wodzem Ostrozim i Skidan i Stanistawa
Potockiego ^{ps92} który i zresztą woska na nich wyrukował pora-
nili okropnie koto miasteczka Flottew i Lubnig, potem raz
Dniepsem koto reunki. Starca przybrałszy sobie za wodza
Dymitra Symofrewicza Humy ^{ps92} boiem stanli otoczyli si wa-
Tami: wozami (r. 1638) oblegano ich 2 miesiące prawie
ceta nieholi niemiecka podczas swej wypierki wyrzeli
Koraci, zabrali dniała wiele i Husarow polskub kłony do
ich tabora wedrygo si stawali pobili niechcieli kapitulowac
bo moizono ze Pawluka ^{ps92} który niedotrzymali stowa
wobec ^{ps92} przyrecono im na najblizszym sejmie dawne wolności
wyrobic, Koraci obowiazali si stuchac hetmana Kłosego im
Kroł nada: bez porwolecia Krolewskiego nie wojowac:
tylko 6 tyficy ^{ps92} imzi rejstrowych. Decz niedotrzymano stowa
mowi: Piasci ^{ps92} K. (bo otrzymawszy porwolecie wolnego odcignu
gdy wyruszyli i obora do swych) ^{ps92} wiskha ich siła do 12000
pod Fryburami: Filoniem: Oficiem do Moskwy, a inni
do ^{ps92} Szarych ^{ps92} Szarych ^{ps92} Szarych ^{ps92} Szarych ^{ps92} Szarych
wielu Korakow ubito, przywileje ustrataty na sejmie nie
pohowiesi drone. Kroł roznych hetmanow i miemiat ktorzy odci-
gali Korakow od wypraw tudyc ich niedziej a Szarych
r. 1646 w Lutym wyneśli formiuryli Perejastan
Kosfun: Wznowieckich posiadlosi i z 30000 jencow: i tu
pami usli, a a mi ich koniec polski niemozt dograc.
(Wojna opisuje szym. Okolpxi: Kontynuacja Dyaryjuru wojen
nego w potrzebach z Korakami 1638 roku o prawio
nych.

Chronica gestorum in Europa singularium Pauli Piascii
Annales de la petite Russie ou histoire des Cosaques Zaporogues
par Scherer Paris 1788 Tome I & II — Histoire des nations
de la petite Russie par Leouie III Ton

Bogdan Chmielnicki Ojciec jego zowiąc Szlachcic polski podług
jednych na Mazowszu podług drugich na Ukrainie ~~On~~ w di-
siance utrudzony był najprzód w Szwabie Łotkiewskich potem
pisarzem prowentowym u Jana Danitowicza Wogewody Ruski
i Starosty Bechryńskiego. Za jakiego pnieftypstwo za wywołania
podług praw ogłoszony wieki między Koraki. Hetman Koniec-
polski darował mu pola i na inny kawał grun Chmielnicki mająt-
ny Stobole Sobotow wystawił. Kanclerz Błodinski i Hieronim Ca-
dziejowski namawiali Chmielnickiego aby drzał Turkow dla przedpe-
go rozpoczecia wojny. Polym młody Aleksander Koniecpolski Chorazy
Koronn. zrobił sam wyprawę na Tatarzy chec się popisac przy ty-
nie było Chmielnickiego - Daniel Czapliński dworski chec wręczyć
Sobotow namawiał Koniecpolskiego do celebrania go Chmielnickiemu
wymawiając nieodwrocność Koraka. Odrekił Koniecpolski że niemoż-
e tego odbrać co ojciec darował. Wic profił Czapliński aby mu powo-
dzał że on nic nie może zrobić jako Szlachcicowi Czaplińskiemu. Na-
jechał ~~On~~ Czapliński z rebrami Towaryszami Chmielnickiego
który umykać musiał porostawiając Sobotow rone dla śladu
prawa. Kagnowicki w życiu swa Sapiechy, mówi że mu uboże Czapliński
zabrał, domownikow pokut i syna 10 letniego racinierc na rynku
kazał ojca do Turmy wjadzić. Chmielnicki udeł się do Koniecpolskiego
który wymawiając się kazał mu szukać sprawiedliwosci drogą prawa
Lomowac rac Chmielnicki nie miał rapisu grodzkiego tylko ~~prywatny~~
na tę majątnosi i że grant ten niegdyś do Starostwa Krolewskiego
należał. Radrono Bogdanowi udeł się na Sejm w Warszawie. Wto-
czył tam sprawę Chmielnicki oraz i o ~~o~~ uwiedzenie swej rony. A
ponieważ dowodow na tę majątnosi okazał nie mógł Bogdan przegat
proces Chmielnicki Udeł się do Króla. Król go powiepszył moimgo reu-
dri jego nieftypowid liwosc radząc aby się podobnie odepent Czapliński
mu. Zawsz zbierał motojców Chmielnicki przedstawiając im że bęqwał-
czyć za wian i Krowat zdradę umyślną i dając Koniecpolskiego
podczas wyprawy Tatarskiej id Król ten spisek Roman Pešta ~~jezuit~~
i wruciony na Rorkar Hetmanu Chmielnicki do uciwienia leci
na prozbu Rutkowicza Bechryńskiego Krzyzewskiego uwolniony
umknął do Siry gdzie się wiele wbiegów rebato, wystano dla rozproszenia
Kilka Choragwi reftrowych Korakow pod dowództwem Rotmistrza To-
michy Czer ten nic nie korawny powołał. Za Chmielnicki mówi jakoby
miał cily ~~o~~ Kanclerza ~~Chmielnicki~~ ~~przekonał~~ a namawiające do pobudki

157

Wzburzona na to pospólność Krakowska wstąpiła Akademii
Zamojski żądał od Słachty aby ukarata Samuela; lecz ta Karan-
tafis i ten ratrygnac, sam więc Zamojski d. 26 Maja 1684
na ranke figie go Karat. Wpóź jefure wiecio odwiedzał go i prosił
o przebaczenie lecz Samuel ciagle utrzymywał że był niewinny
Słachta wzburzona bardzo na to mówiąc iż Samuela zdrać i
Lwówie schwytało gdy chciał do Włochów usteprujac z Krajem
wyzdrac i narwano ocyntem Berprawonym. Zieprawomy ocynt
ten Zamojskiego z którego się ocyfuc nierdotał powiagnat za
sobą wiele rotesek i kłótni, zafadrano na życie Zamojskiego
robiono Snijski pnieis Krolowi i Zamojskiemu sąd za niewiane
zabiciu Samuela wydano zadojgoc ukarania rabojacy który
hę r. 1585 odbył lecz Zamojski mając wiele Słachty oraz Takie
Kroła ufielot kary.

Powstanie Chmielnickiego podług Rudawskiego p. 7.

Chorążego W. Koromęga

Czapliński zotniarz Aleksandra Koniecpolskiego chciał
przygotowazy sobie folwark Chmielnickiego leżący
nie daleko Czehryna, dla tego oskarzył przed Hetmanem
Stanisławem Koniecpolskim ja koby myślał o buncie.
Przyzwany Chmielnicki chęć się ocyfuc i stanął ale
mimo niewinności skazany na wizerenie i okuty w kajdany.
Za prozbą Sobieskiego Wojewody ruskiego i innych panow
uwolniony Knut zemstł przeciw Czaplińskiemu mówiąc iż chę-
wosi jego była przyczyną niesprawiedliwości. Dla bezpieczeństwa
swoj nosił przy sobie pod czepek a pierceń pod suknie.
Idącawszy się raz z Czaplińskim który pierwszy na Bogdana
dobył patare ale dla ubroci nic mu nieuczynił Chmielnicki
broniąc się najprzód 3 flug odpedził potem samego Czaplińskie-
go. Czapliński oskarzył Bogdana który powołany przed sąd
od hetmana umknął do Krymu gdzie kana Jostan Gereja prosił
o pomoc ella ~~Chmielnicki~~ Kozakow na co satarzy, konteni że im

z powodu rabowania wydarzyła zezwoliłi. Powrociwszy Bogdan
najpród 300 potem 600 Kozaków rybaków (Crumaków) przybrał
do swej sprawy, potem cała Ukraina powstała i Bogdana
swykh. hetmanem mianowała.

Złote wody (podług Rudawsk) Pre ciałej zgrai rojadelgo
ludu wystal ^{niebawem} Mikotaj Potocki hetman W.K. syna swego Stefana
Starostę krzyżnickiego wraz z Stefanem Branneckim puł-
kownikiem 2000 rekrutów zwerbowanej dragonij i Stanis-
ławem Szemberegiem Komisarzem Kozackim mającym 3000
(podług Kochofsz 4000) Kozaków. Chmielnicki z Tatarami itg.
cronicz poturumiały się z Kozakami Szemberegią stanął pod
jeziorem Złote wody. Polacy waląc Kozaki przechodzą na stronę
Chmielnickiego Brannecki stojący z lewej strony jeziora otacz
się taborem i dragonija razem waląc i leci. Tarczeńska wiec
pisal śpiesznie do hetmana o pomocy ale poset Jasko Bajko
z listami i tapery roztal od Bogdana a Bogdan widząc costet.
nie potrzebował nastal i jego przyjem Potocki za niesofem
recesaniem Tatar z rany ranny d. 15 kwietnia padł na
placu a Brannecki, Sapieha, Szembek w niewolę się dostali.
Neurej r. 1650 uchwalono na sejmie popoliłe ruszenie Marcin
Kalinowski hetman polny zpit najpród Kłereja pod Krasnym
powiaqnał potem pod Moszczys. Burzogród poraził Kozaków
nowotórnie pod Winnicą. Król przybył sam na pomoc dn.
24 maja 1651 i z 100000 wyjska: pod Beresteczkim rozsta-
wit ~~oboz~~ fajk. na ciele był król prawym fuzydem dowodit
Mikot. Potocki Wielki hetm. lewem zaś Marcin Kalinowski
polny hetman. Ustaruki trwały 10 dni. 30 czerwca ubito ogólnie
Kozaków i Tatar zabrano oboz i Barmat.

Wychofski r. 1659 z Targowicy się z Tatarami tudzież z ka-
rzejem Potockim i Stanisław. Jabłonowskiem pod Konotopem
miaścierkiem dn. 17 lipca niepodtęży Grubeckiego radat
wielki Kłereja Moskalam przyjem wiele miannych

na Turki i re krol uzynil hetmanem Zaporożkim pokaruzo
 ni. Bramawiat Kozakow aby majce sposobnosci powstali przeciw o pomoc
 jaki narod. Chmielnicki w tym celu idat jido Latar a namowiofy ich
 na swa strona pisal zepre i Sicry list do Fletmana Mikotaja Potocky
 Potocki chciat go przyjac na swa strone obiecujac darowanie imy
 bez gny to niepasto pito rozpoczt wojenne kroki. (Pastorius Historia
 Poloni p. 24 Scherer Annaly Tom II p. 25 mowi re wtedy Latar
 ki agto fit hetmanem Kozackim Osarabafa. Kochowx Klimante
 I p. 23 re Chmielnicki majce Osarabafa w mienawifi iz byt ynnyhlyny
 Polakom reprodufy go na chrucimj pny piatrze ramodawai Kozak.

118

- Fletmani
- Jury Chmielnicki od Kozakow
 - Wychowofki 1658 od Moskwy
 - Jwan Osypalin 1658 od Moskwy
 - Mycha Chmielnicki 1659 od Kozakow
 - Jankow w Zadneproxx Ukr. potwierdony od Moskaly
 - Jan Doruchowiecki od Zaporożczais od Moskwy potwierdony roku 1668
 - Pawel Sedera od Kozakow
 - Opara Jam 1665
 - lesz Tapani i fity
 - Drot Dorofienko obcej Ukrainy
 - Charenko od Polakow 1670
 - 10. Mnohohnyfny 1669 refadrony od Moskwy
 - r. 1670 oddat jid Moskwie
 - Jw. Samiłowis 1672
 - Sierko 1675 pnesjed do Moskwy
 - Gagol 1676 pnesjed r. 1678 do Moskwy
 - Jeny Chmielnicki od Turkow 1677
 - Kunicki 1680
 - Mohita 1684
 - J. Mazepa 1687
 - Samuj Zaporożci 1691
 - Wntazki
 - Palez 1694

Simon

~~Palej urodzony w Borzienku ożenił się w Chwałtowie już r. 1694
 gromił Satarow w puławy bo był Nataga r. 1694 koto Oca kono
 zmógł Satarow Klony w obwód perejastawojski wojewi R. 1688
 pomagał Polakom w Multanach R. 1701 Jekat nawet sut-
 tana Satarow gwałt r. 1701 polecił polacy go strzalić w
 Chwałtowie lecz im niecht a razbierawojski zgrazi i musit
 ze mu pokój dali 1702 podkuszajac ktorow arnieat wielkie
 rotuchy mianowicie Samuira Klony wpołnie z Palejem dzie-
 lat ubili Rusyngawojsko pod Bendycorowem i Manjelow
 ka Palej ujęt. ~~Przebieg~~ cerkiewi 702 let. 1703 nakazał Mazepie
 aby im niecht broic lecz Palej mimo negocjacji Satahula niecht
 oddac Pratejarkwi. Palej odganił Satahara i ostmazepa lecz on schui
 ujęt go. jako wraze do Syberyj 1703 odestat 1708 puławy aby
 Gluchow r. 1708 przyjechał tam Diot Wielki a Kozacy obali
 Flira Skoronadzkiego po wdradzie Mazepy i Kamlad wyłat
 mofnego Stolnka pošta Skoronadzkiego jednego i z duchownych
 do Turcy i dasami 8000 namawiajac ich do przelozu i aby po 4 raz
 znučili Kofrowego Khorodenckiego lecz w radie ranucili propo-
 zyty 1709 obicując reukowac się neutralnie Mazepa postat
 do Turcy o pomoc 1709 giaz Chan Satawri napomniał ich do tego
 postali popelstwow a sam Khorodencki 26 marca 1709 był u Mazepy
 i u Krola zrobiono traktat o uwrócenie nepodległosci Ukrainy przy
 siggli na to Sirowi wiersi Bendycorofkiej i 8000 do Szwedow się przy-
 Taczyło i 3000 obicato idabyz multaw na fiedlisko wojzka od
 4 kwietnia do Czenewa i obywali symrazem jenerat Major Jea-
 Kowlew 19 maja zbunyt. Spalil się koto Berloneliska lez gca
 lez pod Pulawami przegrali Mazepa. Karol 27 Czenewa 1709
 porozstali Kozacy 1710 30 wiozst przed ujciem Dniepru przy ujściu
 rzeki Kamionki i budowali nowe lez pod peinfluem Sata-
 het maren był Filip Orlik R. 1711 Kozacy i mofkatami zbunyt
 ta się Satawri się znenieśli na uškodni Dniepru koto Alipki
 pod panstw Satawri lez od Kozakow Samuira i burona 1711 przedmof-
 Dymitr Skorten'ko pułkownik z trylicieki wstawil się wojnie
 Szwedzkiej potem był w Konstantynopolu 1711 odrzucal porzuc-
 lenie do Poloyj powrocil do domu lez pod dozorem Poloyj w Kraj-
 kwie ich i Symans 28 marca 1719 obrany na jeneralnego
 Skoronadzkiego Joachim Skorten'ko
 lez r. 1733 Mofawie się poddala lez gdy na to Turcy się stofili
 budowano się nad rzeką Zocholnaja~~

Po. Rozynski pochodzi z Gedimina dobra miał koto dytomirza
w Rozynie nad rzeką Licierow. Gdy Tatarzy okropnie 1575
nifuryle Łożki, wpał z Kozakami do Krymu pociąg jenców
choręgi jankich Kobetom odniepat wsię do Tatarów 110000 do
Bielki wtargnęto z 7 synami Chana (Czyk Jirba za
nego r. 1576 unędiat Batory Kozaków w Bpukhaw Ruzyn
Kiego robił Hetmanem idaje się że Rozynski zginął przy
obłężeniu zamku Tatarskiego Flaplangorod pewnie wyleciał z niego w powietrze
Kozackim wystrawionego pewnie wyleciał z niego w powietrze
daje się wspominać o jego śmierci wyrazie a hetmanem mianują

1577 Zauha
Łokowa Kozaki za radą Jeleuchica Starostawa Kopyckiego
Kozaka wliczyli 2300 pod Zauhem mu pomagali lecz nie
trując się morymni wrośli i r. 1577 z 1400 Kozakami
dwa razy zbit petytę. Kozaki, gdy Turcy z armat głębieli pa-
dali na ziemię a gdy w aherowac rancę podnieśli się podług
Sulikroft. p. 165 listie pod Kowoy zjedrato Krolowi gniew. i niano
wisi u Kacjowoi: zagranicznych. Kozaki boją się że nie wypiszą
gucyche Krol r. 1578. domo Nizu Ku Dornu porięgli

Uborowja 1578 z 70 Jeleuchty kilkoma hejdukami: de ramy, poręg.
nat do Ukrainy pniebyszy progi na Tomahowie obrany jednorędnym
hetmanem i oddali na butaw (Parnoki) w wojnie napadu w Moskwe
1578 wije Kozaków podziat Tatanow do Napadu w Moskwe
Bocacat mu to Chan a nęmet wyfadzie na hołpodostwo jezeli jęj adrie
wnim do pęstki wojny adie go umyfloro rabie mępohy ^{jezeli mi 500 nie pęstka} ^{jezeli mi 500 nie pęstka} ^{jezeli mi 500 nie pęstka}
napadł Krym i że to crosa groził hołpodaraw ^{jezeli mi 500 nie pęstka} ^{jezeli mi 500 nie pęstka} ^{jezeli mi 500 nie pęstka}
ne Moskale ^{jezeli mi 500 nie pęstka} ^{jezeli mi 500 nie pęstka} ^{jezeli mi 500 nie pęstka}
wspokony na more cwanę kilka razy obfkorony walowat się
odbiat od Kozaków 1780 Mustafa adyut jęj jego śmierci.

Łeod. Bezrodnyj R. 1582 napadli Kozacy Tatar Turcy się Kwarzy
na to grozac lecz Kozaki pniełi granicę Wolofurpny zbunęli
zahorlich wabowali Żehin i Dender; polska milicija ich naraż wra-
jac rozpropyła do Podłowopniemu Łedwie się udato pogodzie Turki
Katorub r. 1585 zginął w espedyuj na cwanem moru
Krol polski postę ilby nie nifuryle Jarkow ale Kozacy postę
Ktemborkiego 1586 że to się za śmierci Chana Uborowja na
ali w morze

Loboda podług Kronik, po Zercie natychmiast niehetm a i stwar 1593
w zimie 1593 aż do Giorgewo (Pleidentheim 304) wpaśli i tra-
bowali w liubie 3000 na podufierenie kuftryjackie R. 1595
gwałili kilka miast i zmniejszyli je
Turzowi kozacy Rosyji 1654 nie hodoawali

Plisic Chmiel kroła do Kozekow re go przez Radziejowskie
go aby się bronili postat odłowit sam Radziejowski w francyji
L. Linage: L'origine veritable de roulevement des Cosaques
contre la Pologne Paris 1674 Chmielnicki oddany pod dozór puł-
kownikowi Kreczowskiemu trehnyjskiemu flehnicowi lilejskiemu
m. Alexander Konecpolski: wiekt najpod do Burek pułkowi
7 Grudnia 1643 do M. Kikin roggdy się opit Kreczowski

Kroniki ruskie wspominają że był Szalony Dialewajko jednak pod-
ług słow przytoczonych z Kronik za którego Lidra Jarceyn'kiego
za Krasow wład II ryciego który w młodości pewnie na Smierc Nale-
wajki patrował in vita Lotkiewskii Varavian adductus cofati-
co more et die et nocte tractabatur neque permilebatur som-
num capere, sed quando declinabat oculos in somnum pedibuf ad
id vigilantibus, obtusa parte securis morebatur vigilantis. Tandem vero
equo candenti impositus fuit, ac candenti corona coronatus. Denique
capitis sententiam tulit.

Sulima R. 1635 budowano tudak podług wymiaru Beauplana
na 1 wodoopadzie Dniepra i pod pułkownikiem Marion obfaw rono 200
polskimi i niemcami ~~1635~~ 1635 Lezy w Augufcie pułkownik Sulima
wrociwszy z wyprawy napadł i wyrwał niemcom Lezy Konecpolski
oblegat tamże Sulimę i musil go podania; postat do Waszawy
Beauplan hiftoir. de l'Ukraine p. 77.

Chmielnicki poddał się r. 1654 17 lutego Dniep zgonem obiecał że syn
jego będzie starym Polakiem jako powieści w latopisach przychodzi że jeden
młody remszowy Polak namawiony podług jednego od Lechow a pod-
ług drugich od surkow otuie udat że się tenie będzie z Chmieln. cokol od
jezdrując gdy się woda craftowali otuie Chmielnickiego i potym nie postkarzał
się w Ukrainie Umieśaja C wezwad byna który stał pod Szaflińsk carnim
nagrania, uwasając wofne hucwofno adpła

Polka Ukrain. Turkom pomoga przy zdobyciu Kamienca 1672
i Lwowu ¹⁶⁷⁵ Doropienko. Leszko Turcy zbici Doropienka udal sie do
Chorazy. Turcy wroscie ustawiemy z wojami a miziony po
wystrymanym obleganiu w Czekrynie 1676 stoyt but awsi
zyt w Sofnii R. 1677 na rade patrijarchy pasteni infra
obrano hetmanem jezego Chmielnickiego i Turcekiej strony
wisi mokale Turcy, Polaty obiarali R. 1677 wytalili Turcy
Chmielnickiego z Ibrahimem Lafis i satarami oblegali Czekryn
lesz dowiedziawszy sie ze nadioga pod Cylirynem wielka odpies
dali pokoi na drugi rok 80,000 Turkow 30000 Satarow i
4000 Kozakow znovu oblegali. idobyl Czekryn Mokale potwier
dzili pokoi Andruszofski: odestia Turcy rajili Polka Ukrain
pod Chmielnickim sataru Kupili sie o mokiewka Ukraine lesz mokra
le pod Kizikhermen zbili na smere Chmielnickiego 1679 (Roku
1687 wid rco ze Sobiecki nie nie pusa i Turkami odstapit
w Jemsorowie mokalem Polka Ukraine 2 1/2 milionow
w Polka Wielki.

R. 1716 wystano generalnego Chorzego Joana Julins z 1000
ciuzi aby koto Carycyna przeciw Ordnie Kubanckaj linie wystawit
R. 1735 mokale zamysljaja Krym podbit i armia 20,000 i
~~500~~ 5000 Kozakow r. 1736 blokowano Azow R. 1737 nowe
armia 54,000 pod Carycynka sie znalazla przyzym 1000
Ukraincow a 54000 Kozakow bylo zaporoza dwielne sie oznaca
li przy Ciurkowie tasy i ginito przytem Perekopie, Kozla wie
sa karyeraju lesz rgineto w tej kampanii 5000 Kozakow
siuz ubancono do Chmieli zabrac nowy roznyje pneskacateli inu i
nieszom r. 1755 napadli okropnie Kozusy wymaherowant w
zdzywizyjach potajemnie bo tylko oficary widieli otm od strony
Benderu i Krymu otoczeni a ci Ukrainy turkikiem negimien
tow stalo niebyto moznosci uicel a ratyn ubanono siuz w
Klonaj i to 50,000 dusz i 2 milionow zofstai Polnikami
me klony isli do Sunecyry i Tatar z fuzetkow siuz
Potemkam Cernomorscow ubiorzyl.

1642 w roku Selaci i Polki czy Litew: niemożna egowiedzieć również
 bitny rozstrzygnięty na wojnach Moskiewskich i Turckich a także i Sas.
 Xi Stanisława Koniecpolskiego Kr. Władysława IV Rycerzem Kaporskim. Cześć
 jego wsiach rozstrzygnięty wojownik dostał w star. Cechryńskim wioskę czyli
 Toboż Sobutow od Danitawiera Starosty Cechryńskiego w którego obługu
 był Ekonomem. Wioskę tę wydał Bogdanowi Daniel Czaplicki pod-
 teg innych Czaplicki żona chorążego Koronnego Olea Koniecpol pod-
 Starosty Cechryńskiego jakoby do Starostwa należała, odmówił mu
 pornej żony i syna Tymofeja na rynku w Cechrynie 1646 batogami
 obić Karat. Szustak i Ładów i Kocła w Warszawie sprawiedliwości lew tylko
 Bogdanowi 50 Ułotych na budowy w Sobutowie da no żona jego przebiegła
 na religiję katolicką wolała zostać podstarostą, jak Pjanowsi Koronny
 1647 utoczył Jurek Bogdan z Tatarami klony mu 8000 tatarów dot-
 rod dowodztwem Tokaj Biega wspomagał bunt Piotra Mogiła Krzyż.
 kijowski. Mikotaj Potocki Kapitełak Krakowy stał syna i 6000
 który po najwzięciu ceski przesi do ^{Kopacki} ~~Kopacki~~ bo Cesarzami byli
 tylko 1500 kwarcianów roztato klony Kapitolowaci mu jeśli
 powzięciu ich do niewoli i po zbiciu Mikotaja Potockiego z Kali-
 nowskim Marcelem była cała Ukraina w ręku Bogdana
 Jeremiasz Wisprowiecki i ~~Kopacki~~ ^{Duszyński} napawali cesarzy i niost. Alsa
 wntę Krzywonośa z 6000 motłochem pod miasteczkiem Szabel
 klony Ułoty. Podole pułkował. Władysław Wisprow. Mianitowa
 Krzywonoś katolicki Bogdan obłągat Lwów & Pardubickie 1648
 wzięt 1200 gnywin srebra cysłego a 17000 Ułotych w głowinie
 było tylko do obrony 1500 utmiera ani Wisprowiecki ani knyżos
 Brachewski chciał się podjąć obrony miasta

Eksp. jeden prosty pod nazwiskiem Mucha zebrałszy w Wołosz
i z Rusi Polkucianow 10000. wojska ziemie Ruska wojował
jesli nie za podbestwieniem bdy pewnie za przeławianiem
Stefana Wojewody Moskiewskiego. Wprawdzie na ten czas Mucha
Mikotaj Chodecki nazwiskiem Zemetka męz dzielny i wa-
lecznik w ćwiczeniu Rycerskim biegły z polskim zotwierem
w pieniadzi zaciagnionym a wstade jego przestrzegającym
porazit rawsciegnął a on zgraje mottachowatą rozgno-
mit. A sfakre ^{jednostki} Mucha powst. był i potem za Krola Jana
Olbrychta wojsko odnawiać. Ale gdy do jednej Ruski
ktora był zamitowat tajemnie w onym czasie nadehdzał
wriet go silakta Ruska przeplakowata pojmeta i Krolowi
do Kra Kowa odeftata. ~~gd~~ tamie srukha igawota w Wgrie-
niu dokonat (napis Mucha pojmeta i umorzono)
dziato si 1491.

Odpada Rus od Swidrygata 1438

Wojna i Rusie za Bolesł. Wstyd 1264

1283 Marirowie Rusacy a Rusacy Mararow Plondruja

1300 Rus Sandomiskie ziemie przystoty

1339 Karmien W. Rus podbij'a i duow.

265/20 = 3,15

102ⁿ 122

107 101

4096

= 5630 : 1025

1025 2

5125

5

= 505

5125

Zyoni maja skarb obfitych podan

1026

nesed ha Dema Jfraela Mojzefowca
z Saraofia
porazicny pochycne dzieło

Widokaj Potocki hetman Kozonny wysłał swego Syna Stefana
z 5000-6000 wojska przeciw Chmielnickiemu Rusyq dragoni onul-
li go a Stefan zostal z 1500 głow. wojska kwarcianego i musiał
kapitulowac lew za nadciagnięciem Zatarow pod wodzą Fokej
Degea było ich 80000 po dwutygodniowej walce pod Zoltem
wodami d. 2 Maja 1648. wzięci w niewole.

Pier syna, Dniecina Lacina (1) Regimentar Dze Dominik Ostrofski:
i Zastawca: 2) Alexander Koniec polski: 3) Mikolaj Ostrowski
Pozmutnej porazce pod Pitawcami pociagnął Chmielnicki pod dowód-
ctwem swego Timofeja osadzić na hospodactwie Watojskim Ładat corki "Dumny"
Wspniewicki: Słes gdy mu miedzi niechciał Chmielnicki Żurkow: Zatarow
nie swę szoom Krol Jan Kazmierz przez ramowy rżakard Mikolajowi
Potockiemu aby obóz pod Kamieniem ratował nie ufajac Kora Kom

z niego znowu do wojny przyšlo. Suttan postad kopitowne Dany
Chmielnickiemu: corkę kupuli wydać rok karat - a gdy kupula
nie postuchat Koracy 16,000 pod wodzą Nofara, Puzi kara: Doro
henki w krocyli do z Sataiami do wolek kupuli do wydania
corkę zmifili: do zastacenia 400000 talarow 20,000 tala-
rom Klony pomoceli Chmielnickiemu - Chmielnicki oblegt potem
Kamieniec podolski: a potem stoczył bitwy pod Deszteeskier
d. 28 Cierwea 1651. gnie talarow rozproszono: do 30,000
Koraków: Satarow legto do gny rad wesele do Pruthu nieprzyšlo
powtornie Tymowej powagac do wolek kupiny zbiofny
wpród 1652. d. 2 Cierwea pod Psatowem Polakom
Tymowej oblezonego w Swrawie 1653 kula zornata
rabita.

Dorofenko.

2. 1667 Dorofenko Piotr chciał się zrobić Panem całej Uk-
rainy tak Polski jak: Moskiewskiej za pomocą Turków
i Satarow których Jan Sabacki r. 1667 pod Podhajcami
zmógł 40 talarow widząc się opuścirony Dorofenko zaczął
negocjować z Polką - Po abdykacyi Jana Karmiana Juan Don
chowicki chciał podać Polakom Ukrainę Moskiewską Dorofen-
ko go stracił karat lecz gdy Demian mnohożny Ukrainę
znowu Rosyjanom zdawał podał się Dorofenko zupełnie
1669 Turkom lecz gdy znowu na umie nalegano: Król Michał
Hetmanem Reporoskim Hlaneńkę mianował pod niost się do
Dorofenko aż go 1671 Jan Jobiepry wisiem Dardawia,
Daru: innych mieśc tak ukrocit że mu tylko Cierwyn 20000
Korakami porośćat - Zprzyrzym holdu Dorofentki wymował
Król Michał Turkom wojnę Turcy poicagali do Polki:
r. 1672 zdobyli Kamieniec podolski który niemiął pomocy bo
się w Warshawie w ser aiie xtoicono, wreszcie pod aigqasli par.
Lwów 27 Węgria który 2 tygodnie Eliaf Lack: bronit wreszcie
Wokupit się Lwów wciem Suttany 18 Parowitnikli w Douzaczem

Bitwa pod Zółtymi wodami 12. 1648 d. 26 maja zbity Hetman
Korony Łotocki a d. 26 nad Rzeką Ropią pod Korfuniem
zapomocą Tatarów wyty w niewolę

123

12. 1664 poleci w styczniu zdobyli Dniewiec Ławnic od Moskali
który Rosjanie sobie po Chmielnickim prawo do Wkr ainy
dowodzit władcy Czar Hetman Polny posit Kowali Łole Kom Tatarów
i wojska litewskie - litus mowali dwa krótkie polaciz do
Etluchowa. Cis w Koncu r. 1667 d. 30 stycznia stanat pokoi
wład ruskiej z Moskwa. Byto to za Jana Karmieru
Dymitr Ligor Wifniowiecki Wojewoda Włotki Zaproszony od Caza
Iwana Wasiliewicza zbit Tatarów uforty fikował wyffel Toma:
Kowke na Dnieprze wysadit minami Tatarofli zamek Kirmen
Orle niepkat na ofiowin Khoruzycza który potem zwano Wio:
niowcem nieszufy rancet wyrwac Crejet i fkoj zubrowyih.
Obzata go Włotpa za Hloprodara leuz ponawar i matym fis
porstem wybrat obfkorony od Tomfy a Anti - Hloprodara
stapany i Selimowi do Carogrodu wydany.

Do diego de los rios

Diego

Michurista

Noronha

Donna Mariana

Tejedor

Diego

Sarmiento

Valencia

Donna Mariana

Diego

Sarmiento

Diego

Donna Mariana

Diego

Donna Mariana

Diego

Donna Mariana

Diego

Donna Mariana

Diego

Donna Mariana

Diego

Donna Mariana

Diego

Diego de los rios

Diego

Michurista

Noronha

Donna Mariana

Tejedor

Diego

Sarmiento

Valencia

Donna Mariana

Diego

Sarmiento

Diego

Donna Mariana

Diego

Donna Mariana

Diego

Donna Mariana

Diego

Donna Mariana

Diego

Donna Mariana

Diego

Donna Mariana

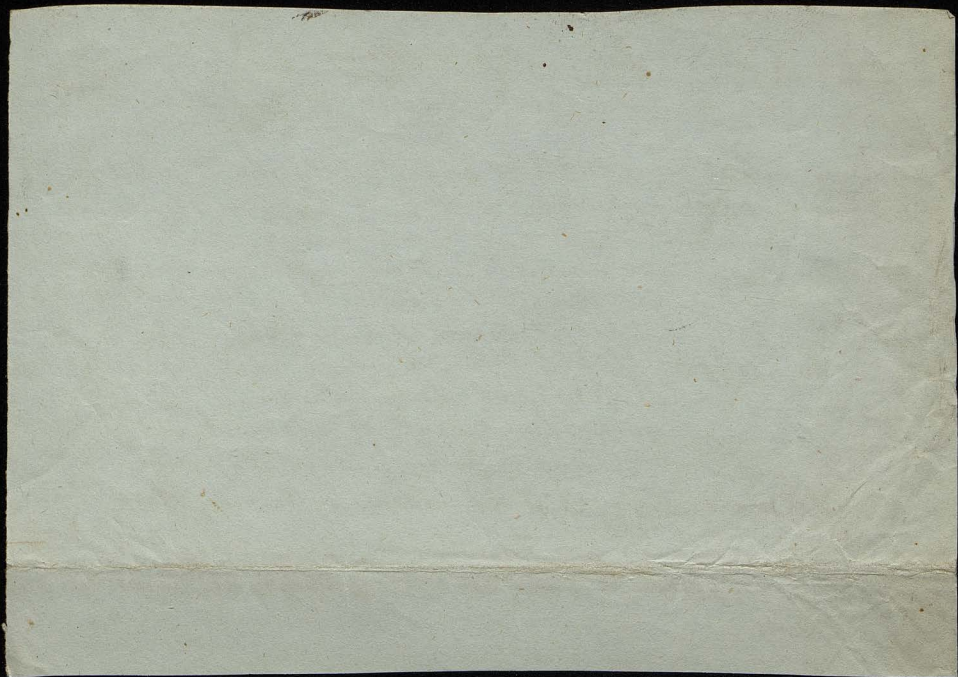
Diego

maszyna na żydach r. 1648 przez Kozaków dokonane

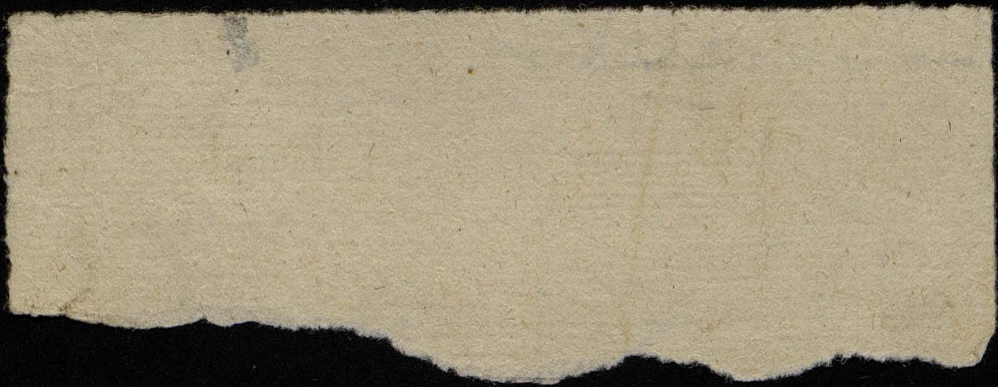
124

podług wspomnianego Sabbati Ben Meir Kohen.

W Niemiszowie ^{gubili} wy~~zabli~~li Kozacy 6000 żydów a między temi sławny rabin Jechiël Michel
zburzył synagogę, porzucił przykazania i porobili z nich papusze było to 20 Sivan
(Czerweca) - W Tulerynie zginęło 3000 żydów (d. 4 Tamuz w którym Mojżesz otrzymał święte kamienne
tablice prawa i w którym Noim i Nimim zniknęły) - W Humanie mnóstwo żydów którzy się niechcieli
wykazać wyrzucił - W Czernigowie 2000 żydów - W Chatardow 1200, w mieście Lawtor, Drabitz,
Bidaackiew - W Barze 3000 i - W Konstantynowie 1500 i - W Ostrogu, Nehul, Szereb.
rzehynie r. 1649, Tomaszowie, Włodaj wziętych żydów porzucił; w ogóle w latach 1648-1649
od Kozaków wyginęło przeszło 100,000 żydów. w Przewodzie litewskim, w Lin'ku. -
We Lwowie podrażnienie Kozackiego od głodu i zarazy tyfusu żydów wymarto między innymi
sławny Rabbi Joschim rabin z Krakowa sławny teolog, Rabbi Naftali rabin z Lublina
sławny teolog; Rabbi Salomo ~~szef~~ rabin w Łatanowie syn sławnego Natana Schapisa.
Prze to też rabin Sabbati Ben Meir Kohen dzień 20 Sivan (w którym prawa święte
zostały zesposzone i w którym się prześladowania żydów zaczęły r. 1171) naznaczył
połt na pamięć żydów politycznych

Pastorius p. 102 mówi że pan Inapodnie Wolański było 40000 Koreskowi
z zamku swego do ~~fułta~~ Chmielnickiego grozić że fułt an za frusto
henie Wotoch mścić się będzie. Wreszcie postawimy wprost w raktad syna brata swego
dać 20000 czerw. złotych (p. 103) Chmielnicki wymagał wiele lez obiecał grom
ać swe iądania jeżeli ^{synowi} córke da Daryli, ten obiecał łupić się nadzieją że nie
inny wermę obrót, i że tymczasem more potęga Chmielnickiego skrępowana będzie
(Córka córke Darylego miał Janusz Radziwił hetman W. X. Litawski)

126

Chmielnicki umieszcza synowi Georgiusz potanowit Sutorin
trybunał Kowalewski i Salskięps. (1648) chwalił
Wyehowskię w okradzi i mart potem w Czerwie w Czeb.
rynie rozkazat Kuzniera profic o pniebarania 1657. R.
1658 odkrył Lufkasienko jego zamysły Moskwię a Stapan
fy pofła Trofkieofkiego który narrator Kijawfkim roz
kazat Schwytac Wyehowskię oraz 3 trybunami
i do Moskwy odestac Oglofit to w radzie pofet Boie:
neofki miał mowę do Kozaków zawartfy traktat
16 Septembra 1658 pod Hadziarzem Ukrainę polakom
podał a. 1659 z 16000 Kozaków z pomocą 3000 pofł
woycka i 30000 Łataf pod Galga i koradynem Jue.
aw Trubeckiem wyrufuł który Juego Chmieln i
letnara oglofit pod Konotopem z wielkim wyfi:
kiem Kłoremu 30000 pod Dojarfkim pomogato zbiti
Moskale przy czym Trubecki zginął d. 29 Junij
2. 1660 pniefcoł Chmieln na ftrmę Moskiewfki i zdobył
w radę Czebryn Juez zonc Wokhowfkiego Kłorej flubnięgo
mitofic wpuflurony do Czebryn rozfat i pod Ludnowem
z 40000 Kozakoi Moskalam pomogato lew Dorof przy
bunuf przyjac o pokoi wyftem do Marfhatka pod
Stobodyfrem Chmielnickieko fi onierat lew gdy go do

laici, hetmanem uerynili poddati

saka = zatyw
 uszkaty = robojnik
 mabat' = zneat r.
 potata = pokormka
 risomance = rarasny
 ziwakowaty = zrat' ziwakat'
 pozsmaryty = pomraczy
 churtowyna = bursa.
 czwara = kroza.
 obibraty fia = wyzwat' fia
Abanyj = wychozennyj
 czaban = pastuch
domontar = domofied
 Krjazok = kawka (ustka)
 czeresz = miech na pieniade.
 demen = korma

127 { Hetmani po Bogdanie
 10 { Wołowski, Orjuchowicki;
 lat. { Tetera.

d. 13 Jan. 1667 Ukrcina
 Zadnieprofska przechodzi do
 Polakow - a Zaporozie
 neutralne.

Piotr Dorożen'ko
 marzera 1687 obrany

28°: Jwan Jtycz Koropadki; 1708-1722

29°: Pawel Leontjewycz Latub-
 tok 1722 Hetm. na Karmy

30°: Danyło Pawłowycz Gnos.
 tot 1727-1734

31. Khrab. Kiryl Grijorjewicz
 Barumowski 1750-1767
 + 1803. oftalmi

Pierwszy feldmaršatek
 Matorosyji P. A. Barumian-
 cow ~~Rakobla~~ Zadunajskij

[Faint, illegible handwriting on aged paper]

1840

1841

1842

1843

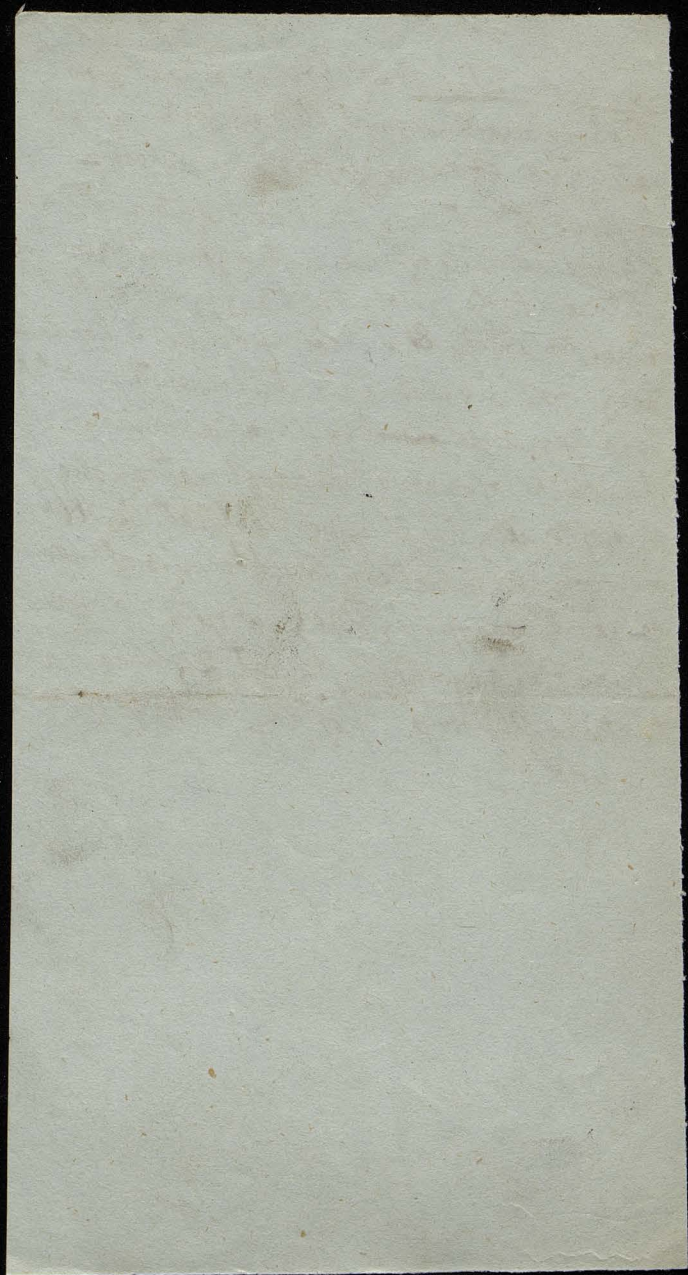
1844

1845

1846

1847

Jerzy Chmielnicki r. 1660 w bitwie pod
 Słobodyszczami uzcynit flub ze jezli ujdzie
 cato z raki Polakow, zostanie mnichem —
 R. 1663 wstapit jako mnich do klasztoru Olza:
 nicy niedaleko Kozunia postrzyzony w dzien
 S. J. Trzech krolu; zwotawfy starozyne Kozuka i
 redzac im aby sie Turkom poddali: z koncem
 tegoz roku gdy w imieniu duchowienstwa wital
 Jana Kazmierza ~~na~~ na Ukrainie mnich Jerzy
 Chmielnicki ofiarowal mu krol metropolia
 Kijowska lecz jej przyjac niechciel. R. 1664
 przywotany z monasteru Trechtymirowskiego
 do Czarnckiego przez tegoz: w juty i do War:
 Szawy odestany gdze stanat 27 lipca; z
 tamtad do Malborka postany.

Jerzy Chmielnicki hetman wojsk zaporożskich
na sejmie 1661 wiecystym prawem dostał Haur
działy i Mirhorod; siostra jego Stefanida była za
koczajem — na sejmie 1661 stwierdzono Pawłow
wi Janowi Chmielnickiemu przywilej na
Buhajówkę i Berki

[Faint, illegible handwriting on aged paper]

Dorożenko Za króla Michała było dwóch
 kandydatów na hetmanstwo ukraińskie: Doro-
 żenko i Hwareńko królowo na przekor
 Jana Sobieńskiego król Michał za hetmana
 obrat. Dorożenko z ziemsty mając 30,000 ko-
 zaków oraz Tatarów pod wodzem Szafi-Gezajem
 Joltanem. Wojska polskiego było ledwie 12,000
 Jan Sobieński został z piechotą polską w Łochajnykach
 które długo oblegał Dorożenko potem musiał zawrzeć ugodę
 Dorożenko, Jędrzej Potocki zewart się wtedy w Stanysła-
 wowie, Siemioński w Brzeżanach, Jabłonowski w Tłocz-
 wie, Tymoteusz Łę w Zatoścach.

Faint, illegible handwriting on aged paper, possibly bleed-through from the reverse side. The text is mostly illegible due to fading and the texture of the paper.

Okręt z nauplii jechał do Lemnos między wieloma niewolnikami natym
 okręcie był Samuel Berneschius nobiliti Zolonij ten chcał siebie i niewolni-
 ków drugich uwolnić wysł do znowy chłopaka zabranego z Ruwi, którego
 z powodu młodego wieku Turcy nie mieli w podejrzeniu i który przetoz bez
 otucia wolno po okręcie chodził. namowit go aby o pewnym czasie na przodzie
 okrętu zapaliwszy ogień dał znak do powstania i aby broń jaka może takowym
 podał który będą najbliżsi i aby im pomógł rozkuc. według znowy zapalił
 ogień i pomimo że takowy zajęt jego szale fak był w młodym wieku od-
 ważnym i z najwazajac na ogień wystrzelał to co mu Berneski. Kazał
 i lubo ciato jego ogień zinfuryt nie wydał jednego Knyku lez pomagał
 niewolnikom do rozkucia się. Uwolnieni niewolnicy fkruszywszy więzy
 rozproscili z Turkami walke zdobyli najpród przed okrętu (proktas) i
 więcej jak 100 Turków zabili i okręt zabrali. Czereschi otrzymał
 rans popłynął z okrętem do admirata weneckiego Andrzeja Cornehius
 który wtedy na frodozjemnem morzu bawit koto Zolonozym dla walke
 z Turkami. Ten odesłał okręt do Wenecji gdzie wolno było ~~na~~ uwolnionym
 więznom zostac' lub oddalic' się. Ci co się najbardziej zastuzyle
 otrzymali od senatu nagrode.

Joannis Gratiani : Historiarum Venetarum Tomus
 II. Patavii 1728. 4° fts. 115.

Zatufki Andreas Chrysofomus: Epistolarum historico familiarum
 Tomus I Brunstergae 1709. fol. fts. 497 Miniac o potkawniku Kozai.
 Kim Samuelu Brotowidto który 1673 poległ w bitwie pod Choinem
 Hic ille miles est cui undeciginti annos servilij triremium labor honorat.
 fuit vincula. na okręcie zabit 200 Turków wybrał siebie i 300 jeńców
 i przybit z owym okrętem do Wenecji gdzie go fihwata przyjęto
 (może więc 1664 to było kiedy temu lat 19 minsto 3)

Łodobny wypadek jak marka Jakimowskiego stał się r. 1665.

Laccaria Brouenigo wracając z Kandyj był z okrętem swoim niepodnięty od 5
okrętków korsarzy tureckich lecz wyjął on okręt w powietrze dwa okręty turec-
kie które były poruszane od wiszniów przykutych do statku się w ręce weneccyan
przez porucznika wiszniów. Na jednym z nich dowodził dostawał Baci syn Batak.
młota Bafroy z Napoli di Romania znajdował się tam w Tanunbach Samuel
Cerneschi szlachcic polski (si ferri d'un giouanetto di Rufria, schiavo egli
pure ma per la poca età è sciolto, e non osservato per concertare con
l'altri la trama, e distribuir loro bastoni per opprimere le guardie. Ser-
vir doveva di legno poluere accesa sotto la poppa del Ruso, ne egli
di darlo mano, ma appigliatosi il fuoco ne suoi vestiti, fu cosa ma-
ravigliosa, che mezzo arrendo, portò al primo banco qualche
cable rapita al pedrone, di ferro due o tre ~~altri~~ degli schiavi,
cadendo poi morto senza mostrar segno alcun di dolore in sì
terribil cruciato. Da sì nobil' esempio infiammati gli altri,
rotte le catene, facilmente opprimendo le guardie di poppa,
e combatendo coll'altre milizie tagliarono a pezzi più di
cento, e venti Turchi. Il Cerneschi restò malamente ferito.
Gli altri allegri condussero la galea all'obbedienza del Capitano
Generale da cui amendue spedite a Venetia, gli schiavi goderono
la libertà, et i più valorosi furono riconosciuti con premij."

Postista Nani: Historia della republica Veneta. In Venetia
1686. 4° Parte II^a ff. 425-426.

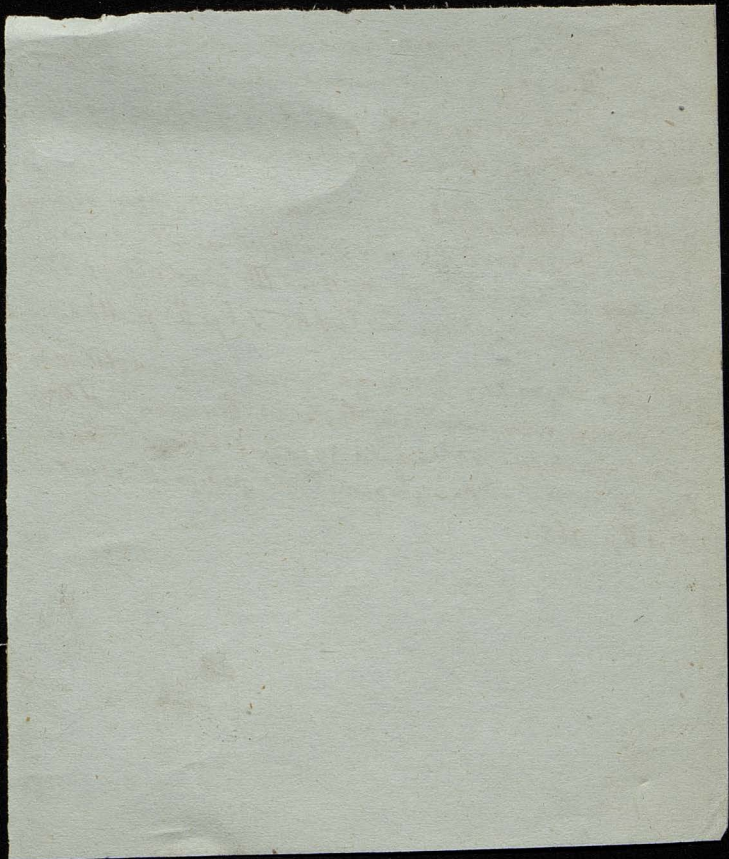
Cerneschi schiavo gallega di i compagni e da il legno a
Veneti.

Mohita hetman Kozacki Zaporoski pomagat 1684
Janowi III w ekspedycyji pod Zwaniec obawiano się aby do
Kunicki hetman Zaporoski 1683 d. 30 Grudnia pod To:
bakiem walczył z hanem Tatarskim

134

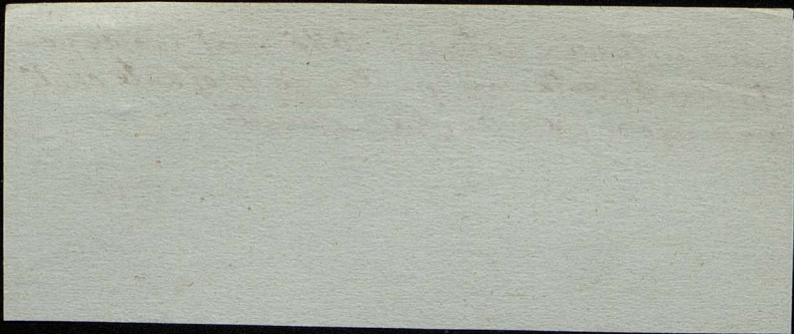
R. 1690 przybył poseł porski od Mazepy obiecując
Janowi III poddanie Kijowa: innych miast Ukrainy
oraz pomoc Kozacki jeżeli by Jan III uwolnił go od
Jazna Moskiewskiego Zatuski I I p. II p. 1163.

Gdy Jan Kazmierz lekarza swego Brauna (+1690)
nadwornego namawiał aby tajemnie truzną potkow:
nika Kozackiego nalewajka zgładził odrzekł lenie
Juzje w. Kr. ma abym usdrowiat nie zabijaj (Zatuski:
I I p. II p. 1168.

Samujłowicz hetman 1685 miał nowy po-
tajemne z tatarami pnetoj; go moskale okuli
a na jego miejsce Mazepę posadzili

135

...stym w szóstym bryngoliam oraz wielkim wojowistwem. Chyba
konie polskie którego Crayn nalezat wrotyl re on nieuzyska
jaki kragoni pagnosc, Starat figo zglad ne lea on usyflko
low oli lamu pelnit, przeto umieszcze daat rospoi. Synowi by go
ygladit re furitu. Syn figo reuze sij e lamoyfki gdy caly meytke
ustrait zirdit po korakach ktomy mu podarki vkladali i powryt
mygl i nimi na letury iderye. Przyjacht do Crayn zdrae lyd
Zacharyasi Soluten'ki byl dries roweq. Pytel figo ktoby byl tu nai
bagatfry a gdy ten powiedzial re Chmielnicki. Maje groze od oia
na mego kusat mu stado rotous meytke rebrai. Chm. idaw at si prosi:
ny lea pisat do Sataion' o rumiane konie polsk' i rebrai si meciu ne:
mu a on wiekl do Salski. Star gdy w Karerim se zyda naminioney
Chmiel: i kilku korakow, przyjaciele jego siedzieli wydat im lwoi fenet,
re si remdit. Lyd przy drugim stole siedze ned rachunkami do niost
to Lanu ktomy go go uiznienia utraqat. Lyd. tego miasta Jakob Soluten'ki
redit Chm. aby przyjaciele przez sine reuoczenie i uiznienia go wyprowa:
dzieli a potem rebry popelnt re Lanem do Kojicota, upad Lanu do neg:
mowit re to faktu od wotupje, si na przyjan' ot. to Chm. uiznit: uwolnia
zy wofat, polistofyym dochodzenie, urnano wins i znouu go do uiznienia
utraqono. Chory re rowe do drowid przychat: kusat ty fig' erikowi
miastu aby mu glous Chm: przy niost pod kesa smiesi. Gdy setni uy
przyjaciele Chm. od wedrali go mowit im: czemu milerye? uswarazyie re
narod polsk: codziennie womaga sie ned nami uciemierzyc nebr naid
naryci fumi robotami i nie tylko re Lanowie nasuicmierzyc, ale i na:
rod miedzy wselkimi narodami upodlony plenuje ned nami co mie
drifiaj robic to jutro wan sie doftanie, przyjdzie zefure do tego rebry:
da oraz pole rufym naroden, tak jak tatar oraz wodami; przeto uftu
chajie mozej rady: pojdzie do tyfig' ernika uprosie go aby wam ujedat
moje ofobry rawafry re kojimig, na bieftade radosna, ktore jutro re figo
dnie meciu wyprowie; gdy to si stanie, uicetnemy w wojv rarem je:
wami i scaly m meytkeim re preprant moftki do Lypowika, tam to
wamy rade w meimy uizy nie polnu Polakom." Wabili to: wiekli w noy

do pustyni do zeporoška. Doveskali listy do Dufinaw a dufyftkiago mót.
Wohu rebrato lj xoto 20000 glow

Nowy piśan Liston w Wroclawiu
1819. Opif Warhany, Krakowa,
Lilarka, Wroclawio.

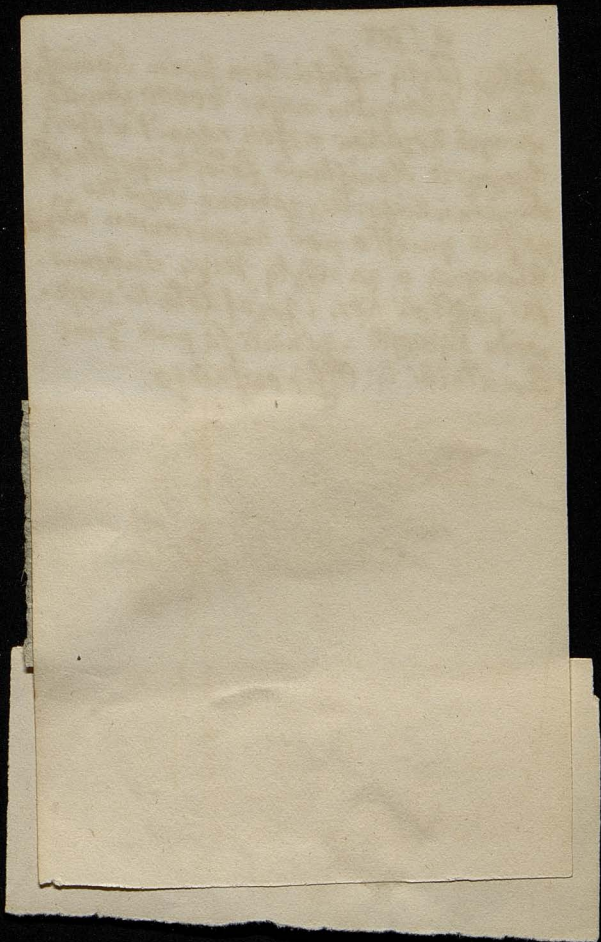
Q. 1704

138

Lalij. (Lalij z Pafiełsem swém Siemiasz:
Kę i Abarynem mając 30000 zbuntowa-
wanych Kozaków r. 1704 napadł w Ber-
dyczowie Stanisława Łotockiego starostę
chmielnickiego: lecz zebrane wojsko
polskie zniósł o pod Niemisowem oddział
Abaryna a za resztą Jęży Lubomir-
ski podstoli kor. i Józef Łotocki wojer-
woda kijowski uganiali się przez zimę
(Pamiśtniki Er. Ostrowskiego)

Jwan Januś i Szymon Lalij potkowni:
cy w Ukrainie polskiej r. 1703 wywołali
bunt; do Mazepy wystąpił wtedy Ste-
fan Piotrowski kasznik wielki (od
Augusta) na podżeganie Szwedów zajął
Briatejcekw

Lalij z Cyganicyukiem i Orlikiem
dobył Briatejcekw i rezydował
w Chwaſtowie - wyprawował
z Briatejcekw Komendanta Gastei-
kiego Ostrowski Deberfa p. 161

139
Ludcrko Stefan 1728

Dieta Czarno morzk Kozak 1792.

Porzucenia siozy Si praw pukaiz na mogyli
Wychod na liniya 1761 " U Gluchoni u hrood's
Pikiniery 1738

Zobycie

Wzrostach
Lyon

na zabawkę odważ-
nie i rabować. Ture-
i rbytek wshodni. 21

Łym ystogom Chrefu
msicy. Na krajach
krytych, z których

puszczał się Dniepr
najdawniejzych cza-

noja, **Elegant**

hisz pod same.

szasa; żona Gonty z 4 córkami pojechała do Moskwy; syn uiekt. Władziernikowa
oddal Xrejetników Hajdamaków Branickiemu hetmanowi W. Kor. Było Hajda-
maków polskich kilka tysięcy; zaproszono 1500 Odeftat na karę Branicki do Lwowa
800 do Porodów 500 do Winnicy 300 i.t.d. We wsi Serbach pod Mohylowem całkow.
wano Gontę Co dzień przez 10 dni rzyństwo mu po parze 11 dnia nieśto nogi, 12go rze
13 wypróto serce 14. uieło tch; rozwięzenie cłonków jego po 14 jubie nicach na
Ukrainie. Gnie ięgodnia jny udarcin z pasu umart; przytomny był exekucyi Słp.
Kowfski reimentarz

III. Opis krótki rezi w mieście Humaniu od czerwi Ukrainfskiej dnia
20 miesiąca Grerwa 1768 roku zdiatanej (z akt kłafstora bazylianfskiego
w Humaniu r. 1787 wyjęto) 2 pisma dipomana pokazuje się że pisat to
Turapfski; jednak w moim zbiorze jest podobny Kornelego Sronyfskiego lubo
nie tak kompletny snac Sronyfski Koruyftat, Turapfskiego.
Wieszano hajdamaków w Kamieniu Łodolskim w Lwowie 200 w Kremenieniu,
w Winnicy, Żytomierzu, Latygowie i innych miast.
Turapfskiego rekojfm z r. 1788 dipoman uytuje.

jest jeszcze: Opis rezi humanfskiej przez córkę Mtadanowicza
Konftanucja (Weronika) córkę Mtadanowicza ramszisa Kriebrows
drukowany w Brzdawniku I rok: ofobno. (miała ona wtedy lat 18)

1) przez Ant. Mo w Tygodniku

3) w Ateneum.

4) Darowskiego wierszem.

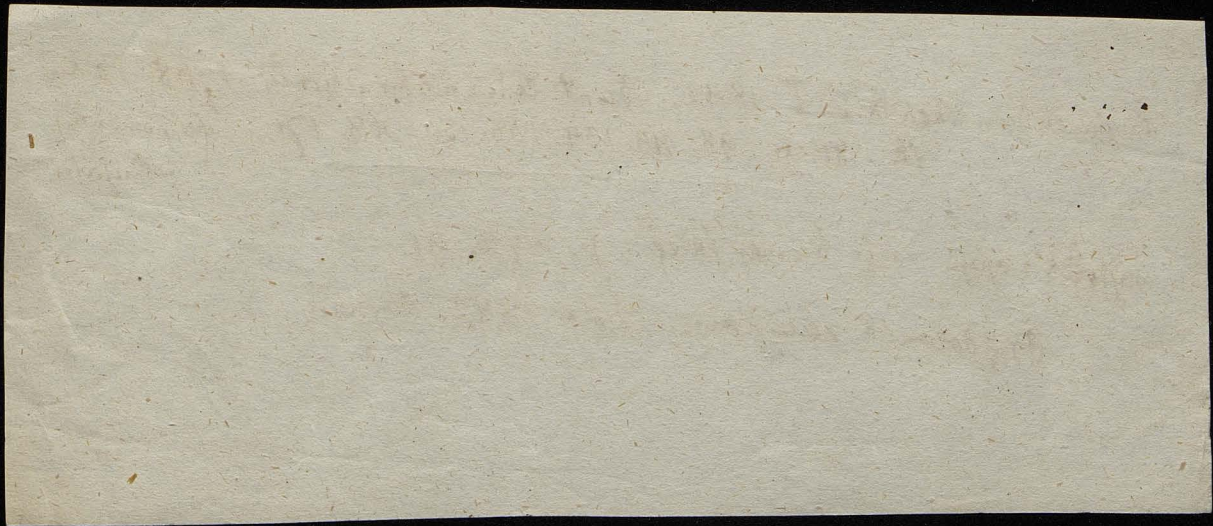
nierzywy watezka z Tapany przez potkownika Protbę w Gataganowa
Szerwin z Kozakami oraz watezka Bondarenko pojmany zostat od
setnika Kornińfskiego Proskurowa.

Przejawiał ludu Rok IX. T. I 1842. Bunt Żeleznika i Gonty
str. 87. 91. 98. 114. 134. 138. 159. 168. 171.

¹⁴¹
1768 roku
(dopismana)
w Rusfatace.

Wyjątek z opisu rzezi humanifkiej p. 73. 91.

Ogródownik naukowy Rok 1842. Poznań

Przeź humaniska

142

Bunt Żeliszniaka i Gonty 1768 roku przez
Jana Lipponara byłego chor. czerecynskiego ob.gub.
Kijow. (wyjąto z Rusatki na r. 1842 przedrukowano
w Dzienniku ludu Rok IX № 11. str. 81. . . . miał
Lipponan pod ręką Kiebskiej i Szaryńskiego opisy
pięroby drak w Oredowniku opisał Darowskiego wiesem
w bibl. Grod. darowany przez Chaudoir
Mofaryńskiego w Sygdon. lit.
Gofaryńskiego t. I
Wernyhora
Kofarynsia.
Makulskiego buntę Ukrain'sk.

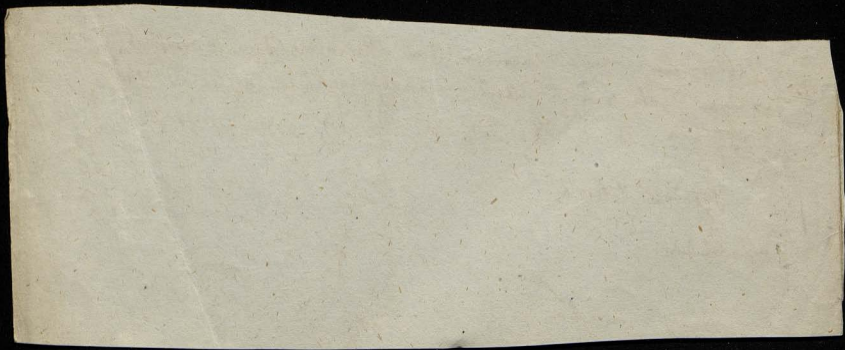
Dear Mother

I received your letter of the 17th and was
 glad to hear from you. I am well and
 hope these few lines will find you
 the same. I have not much news to
 write at present. I am still in the
 hospital but I feel much better than
 I did when I first came here. I
 shall be home in a few days. I
 shall be glad to hear from you
 again. I am your affectionate son,
 John Doe

Opis krótki reży *In* w mieście Hłumanin od Czerin Ukrain'skiej dnia 20 miesiąca Czerwoca
1768 roku zdyktanej. Z akt Kłasztoru Hłuman'skiego Ks. Ks. Dazylianow wyjęta.
nr 37 p. 293-295. nr 38 p. 299-302 nr 39. p. 309-310.

Tygodnik literacki

Przyjaciel ludu

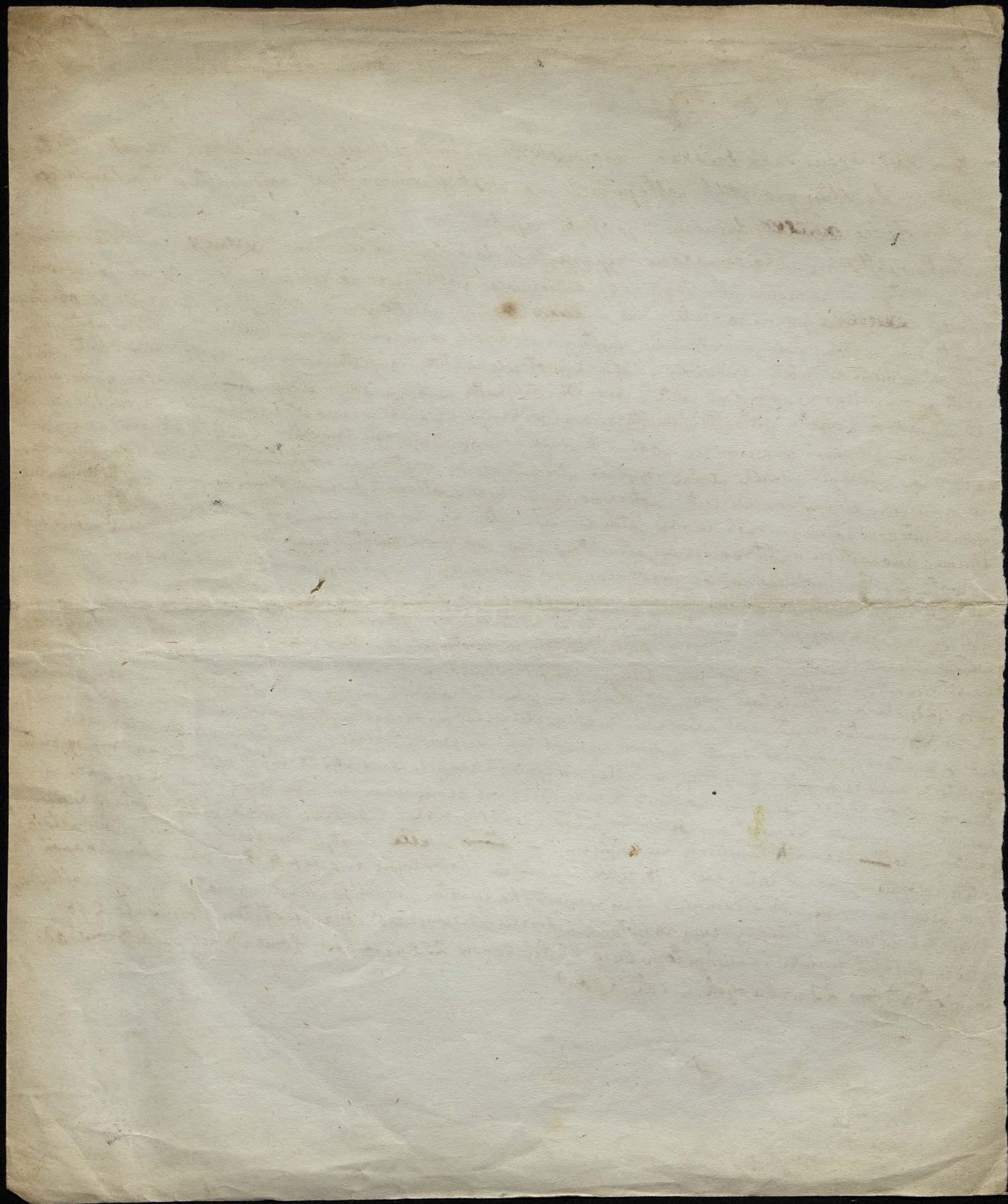
(hr. mozarciński)
Dziesi Humanifka Wyjatek z pamietnikow Adama Moz. wzjetony zadecuj przez hr. E. R. 1114
nr 11. p. 82-84. nr 12 p. 90-91 nr 13 p. 100-103. Tygodnik literacki:
Przeglad dziejow. polskich. Laitier 1839. czesc III p. 30-36.

Wypis z ciąg grodzkich wojewodztwa kijowskiego roku 1768 miesiąca Decembris 22 dnia. fol. k. 4. (N^o gro. 7779)
150.

Jan Roch Kosciuszko dziekan radomyski paroch cerkwie czopowieckiej Kazat w Lyto-
mierszu do Księg grodzkich następujący manifest duchowieństwa wojewodztwa bractawskiego
i kijowskiego ~~opracowa~~ dyjcezyi kijowskiej zapisać.

Duchowieństwo przed hajdamakami rozproszyle się do Rosji, Wołoszczyzny ~~wołoszczyzny~~ kraju tatarskiego
i na Wotyń. W Kamionie od watazki Semena Niczywego został jeden paroch zastrelony, drugi powieszony
trzeci ~~opracowa~~ spisanymi rakłoty; inny w ~~wołoszczyzny~~ Kozłuniu miasteczku od Maxyma Zelezniaka obudem
ubity, inny w Bohuławciu zamordowany, szósty we wsi Rosofy zamęczony, siódmy w Miedyrnyżu kijni ubity, ósmy
paroch pomynicki zabity, dziewięty w mieście Żywotowie rakłoty, dziesiąty paroch Smielczyński kijni ubity, jeden-
naście paroch w Umaniu nahajani zabity, dwonasty i trzynasty parochowie pisarzowskiej, ~~opracowa~~ cztery następny paroch dachowskiej
ki podwa kroć wofany, piętnasty i szesnasty paroch: wikary kruczański w jama utraceni i zabici; Paroch Murzynski
okłoty; inni w ogłami wraceni niecyoni - Hajdamacy ubrały się w ornaty tańcowali, bydlęta kapami nakrywali,
z kielichów wodę pili, matki płodne rożmano, płod zabijano i z wrotrynoski dobyte dzieci na spisach do góry podrogo-
no, zmuszano do przyjmowania krztu powtórnego, żyłuchianki gwałcono i chłopom w fluby dawano, Hajdamacy obra-
cywali chłopom po jednym rublu za ofobę katolika, ciata katolickie chowai zakazywali - Melchisedek Jaworski
i humen monasteru motrenińskiego nieusitów wlecia dobi klucza zaborczyńskiego dziedziennych teia dubobnińskie-
go wojewody bractawskiego już od r. 1761 przez foych zakonników i innych ludzi buntował przeciw sięsom untom
chłopsztwo klucza zaborczyńskiego, smielanńskiego, możenńskiego i staostwo czechryńskiego i cerkaskiego i Kazat im się
unii wypisygnosi, rozrzucając w motreninie kartagki buntownicze. Wystawit unia Wołodkowicz metropolita kijowski
we wsi Telpinie (klucza smielanńskim) i Ofitniażie (klucza zaborczyńskim) 2 cerkwie; Jaworski samowolnie z Rosji pro-
wadził nieusite Gerwaszego dincowńskiego biskupa perejastawskiego i przez niego owe cerkwie kazat poprawić, a gdy ko-
misyjaję dziekanów na to zjechała omal chłopstwo ich nie zabili; bo urzędni dywofsy na to podłajali równie jak: panowie.
Gdy się hajdamactwo skupiło Kazat Jaworski unijackim sięsom zjechał do Perejastawskiego biskupa i tam unijs odpryski-
gac co niektórzy z bojajni uypnili. Jaworski wydawał takim sięsom literał jalwi conductus na prociwo hajdamaków
niektórzy sięza za przyjęcia Jaworskiego w Smile (nad Saffmierz rzeką) d. 15 maja 1768 musieli podpisać akt wypryszenia
sięsunii którzy do akt miał podac Konstanty Mokrzycki paroch kamionobrodzki. Dla ogłoszenia owego aktu za
nieważny, niniejszy manifest duchowieństwo spisało i do akt grodzkich kijowskich w Lytomierszu 22 grudnia 1768 podac
(na którym jed^{en} zakonnik bazylianin nie podpisał) - ~~W~~ ^W ~~to~~ ^{to} ~~mieście~~ ^{mieście} zaborczy hajdamacy rabili gubernatora
Stępkowskiego, innych katolików i 18 żydów - w mieście Chodorowie d. 10 Augusta 1768 zabili 2 dominikanów i
i obywatela na rynku - Hajdamacy wbiegli w miasteczko Żywotów, rozłali się na klucza zaborczyński w miasteczku
Możnań w mieście Miedyrnyżka (właśnie chorążego Czewuskiego) Manifest ten podpisało 298
księży ruskich unickich (między temi było 22 dziekanów 252 parochów, Komendarzy, adjutorów, ad-
ministratorów 23 wikarych i idyjakon)

list chłopów polskich do Kozaków ruskich z okazji manifestu ich wygnanego w Winnicy
 Februarii 25 d. r. 1769. K. 245-248.

manifest wojennych Kozaków Województwa Obratawskiego przeciwko wszystkim szlachcie zaniecony w
 Winnicy R. 1769 d. 25 Februarii K. 248-249, (z powodu barskiej konfederacji gdy szlachta
 konfederacka z Tatarami się łączył, dla Niemców musieli się złożyć, wójtkiem religijnym

Uniwersał Jwana Kozaka szewskiego K. 284 karze wyrzucić dachów żydów Uniatów mówi
 że ma 600 wójtki mówi że wspiera Imperatorowa Rosyjska.

Obwieśnienie poddaniaństwa Ukrainkiego przez Jozefa Gabryela Stepkowskiego Obznoego polnego
 Koronnego partyon Ukrainkich i podolsk. generalnego regimenta za. oraz Jana Dunina
 Łaboskiego regenta kancelaryi Wojska Koronnego partyon Ukrainkiej i podolskiej
 dane w obozie pod Kodnia d. 30 sierpnia 1769 (wspomina o roznych zaburzeniach
 rasy się w spokojności chłopstwa i mówi że się z hajdamakami bit pod Ołchowem i list nowoży

Szozarowski bazylian autor dzieła: młody Białka (vide Relacya o rezi humanisk) architekt.
 tem był Kofioła Bazylianów w Białej Athenium

Wtamek z poematu: smutna przygoda i śmierć złościwa nadobnej Wigimiej dziewczęce Rzymskiej
 ofiornakim rysem opisana przez Hieronima z dzieła Lipskiego r. p. 1652
 autor. obfornego poematu Wojna Choumiska udzielit Samuel Nowożycki Athenium I p 96

- 105.

Letit Biographie universelle des musiciens

Adam Kiprenski Graf Adamowicz urodz 1783 d. 13 marca urodzony w powiecie Branienbaumskim
 w Koporne kształcił się w Rzymie gdzie r. 1833 portret hrabiny M. A. Potockiej malował
 jeden z cenniejszych nowych melany rosyjskich + w Rzymie 5/17 Listopada 1836
 Chudozestwennaja Gazeta 1840 N° 13.

I Historia pomniki i rozprawy - II Literatura powieści obrazy poezyje i stare - III Sztuki
 IV Krytyka i Rozmaitości

Drzewo żywota / na górze Łysiej przez rze Świętego Emeryka Królewica węgierskiego roku pan. 1006 (przed 1006) pod strażą zakonników Ojca S. Benedykta - zostające teraz nowo historycznie opisane przez X. Jakuba Jabłońskiego tegoż Kłostu S. Krzyża profesora proboszcza S. Józefata w Stupi (1737) w Krakowie w druk. Jakuba Matyaszewicza str. 22 i 260 in 4. (jest tu in 4 niegrabna ryćina góry S. Krzyżkiej)

str. 10. Roku 1686 przed drzwiami Kłostu naszego w boku ściany kując trafunkiem napadli na miejsce albo tożysko w którym złożone było Bożyszcze dawne węglami ofgnane, pewnie z tybokłórych wyrznięta fe wymianka (Łogoda, Gwizd Łognisz, Lada)

str. 11. Poganie Łysą górę łrewa wata mi kamieniami z wielką pracą i kosztami na Koto góry Łowyci: obryfali ściany Kłostu i wielkimi rezi podziwienie ludzkie (którym się dotąd przypatrujemy) Dwoje tylko jest miejsc: rękopisat + dwóch bram w tych watach: okorach.

str. 58 Kronikę literofoką ruskim charakterowi pisana znalezione posmiesia w bibliotece Króla Augusta cytata ja Janusz Łse Ostrogski z której wyjętek odnowie Krzyż Świętego Łysiej góry

str. 191. Tenże monarcha (władystaw Jagiello) pobożny dat był pomalować wbyttek Kłostu (na Łysiej górze) greckim sposobem które jeżure łrewa.

str. 196. Zygmunt III no żywizgłwie Moskwy darował do Kłostu na Łysiej górze swej 15ki robotę to jest se freba Krucifixa: z statuemami po bokach S. Maryji i S. Jana Ewang. odlewane (przytata to przez syna swego władystaw Królewicz.)

Kłostory Benedyktynów polskie 1) na Łysiej górze S. Krzyżki r. 966 od Dąbrowki 2) Tyniecki r. 1044 od Kazimierza Mniha Króla 3) Sieciechowski od Bolesława Króla 1010 4) Płocki od Jana Łcia mazowieckiego r. 1276 5) mogilnicki od Bolesława 1065 6) dubicki r. 1175 od Mieczysława Łcia wielkopolskiego 7) Trocki od Witołda r. 1410 8) Horodyski od Jana Kopia wojew. płock. r. 16. 9) Mirowski od Leona Radziwiłła zaborony.

X. Marcina Kwiatkiewicza (Benedyktyna) Krzyż Święty na Świętej górze chwata Krzyżkiej Łysiej nazwanej w Sandomirskim wojewodztwie teraz nowo historycznie opisany. W Kra Kowie w druk. Mikołaja Alex. Scheda 1690. 40 kart. 162

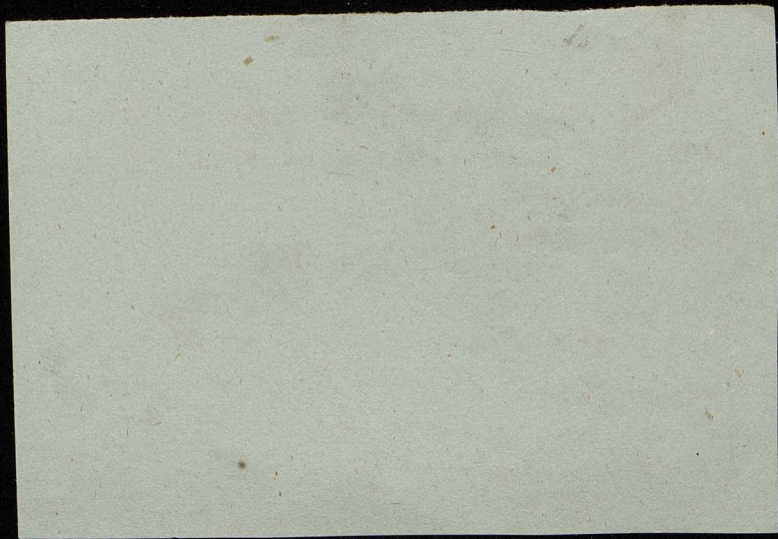
str. 13 mówi że na cześci Bożystw ztąd ich pióroka była starofwacka Lada Lada Illeli Illeli Poleli

Iwas' Konowceńko był synem potkownika Kozaków miał ^{futor} ~~1000~~ za żaraj:
za Kijowem zwany baranie pole jest tam dziś mogiła zwana syn
kozacki z łupem i napisem gdzie Iwas poległ podpojonny przez żaraj:
drobnym to wariyfy od wrogów zabity dolina zwie się bratkis w noży
matka Iwafia pokazuje jej ptaszec na mogile? Holow. t. I 147

Relacya deputacyi do examinowania sprawy
obunty oskarzonych na sejmie 1790 uczyniona
Warszawa 1790.

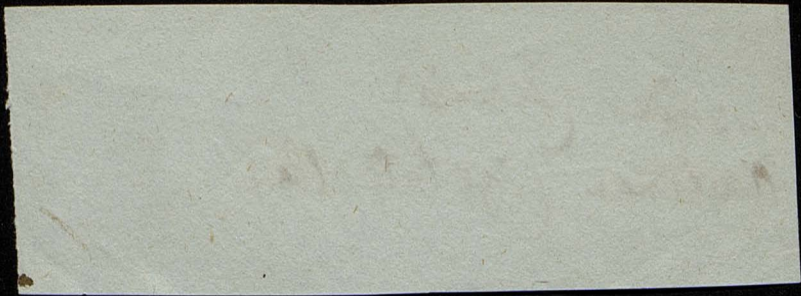
Treść tejże relacyi. Warszawa 1790.

Jeżycie r. 1789 Sadkowski kapelan ambasady rosyjskiej
i Koniniski biskup mohilewski starali się zaizgnąć
bunt między ludem rozdawano noże jednak ostatni
rozbiór Polski sparalizował to.

Bender (Tehinia)
Akerman (Cytate alba)

149

kolo ujścia Donu warownię Tcherkask (należała warownie zwano Stanicami)
bo wrośli od tureckiego miasta Erzurum odległość, które oni mimo wielkiego opo-
ru r. 1631. zdobyli i długo trzymali - na początku XVIII wieku wiele Ukraiń-
ców Kozaków do nich się przyłączyło. Roku 1664 byli stronnikami fałszywe-
go Dymitra ale ~~roku~~ r. 1672 zbiti zostali od cara Godunowa. Duniec: Stenka
Racin ^{r. 1672} zebrał bandę wraz z Sergei Krywoj pokbił Rosyjanów i Hsiecowa ku-
niemu wystanych zdobył Racin, Carycin, Czernoj Jar. i Aftachan ^{r. 1672} gdzie
chciał królem zostać. Ale 1673. zdobył Jwan Bogdanowicz Mitostawski
zarząd Aftachan a Liwie Dotgoruki potępał ich i zbit. Roku 1718 z powodu
rozkazu aly rosyjskich zbiegów którzy do nich ušli wydali pod koronkąm Pru-
tawir bunt podnieśli bronili się długo na przeciw Dotchorukiemu wreszcie uległ
musieli gdzie 7000 donców padło. Terazniejsi Kozacy okropnym są ich odzieniem
L donskich Kozaków powstali ~~ry~~ jaickie Kozaki ofiedli z powrotem XV wieku
w czasie gdy Tamerlan z hordami Tatarskimi Europę niszczył pod dowództwem
Wasyli Gagna kolo morza Kaspijskiego było ich 30. Roku 1584 doniec Kozak
deczaj w 500 osob osiadł na nizszym jaiku w ^{miejsca} Kolorotnoj lecz wkrótce wyszli
się posunęli aż do gór Diahowi (do dziekowych gór) i zbudowali Breshnoja
posli potem na rabunek do Chiwa w Tattaryj wracając zbiti zostali od kana
Tatarskiego przy rzece Sudorja. 400 z nich później poszło na morze Kaspijskie
i rabowało aż ich na rozkaz cara Ataman ich Pielowos do niznego Biowogro-
du nie przywabił, gdzie byli schwytani i na roboty do Polski i Sifflandy
odesłani r. 1622 zarząca doniszkowa carowa wiekła do jaickich Kozaków
lecz Rosyjanie stąpali ją na wygnie Boredwetschej W r. 1648 ofiedli Kozacy ci
w jaicki Gorodok. ~~W~~ Poddali się 1700 Carowi Michalowi Fedorowi. Roku
1772 Pugatschew Zemelian powstali między innymi. Katerynie r. 1775 dala tym Kozakom
amnestyje przerwano ich Uraffkiami Kozakami a miasto Jaik Uralokiem

II Sibirscy Kozacy. Roku 1571 wyszedł Jwan Wasylewicz II wojsko
do Syberyj pod dowództwem Jwana Morraszkina lew i rbiłi zostali okrom
700 tyżnicy Kozaków pod Jermakiem Simofejewem który się koło Kamy schro-
nit i miejsce Jermak Gorodnitscha r. 1579 Jermak major 5000 Kozaków
i 3 ducata waleryj z Tatarami i Samojedami wśrodek głodu zimna i zdobył
1587 całą Syberyj. Jermak sam wracałi naprowadzili przez Koutschoum
Chana ~~utonął~~ utonął w Prylszu. III Orenburskie ci na ponatku 18 wieku od-
Toczyli się od donskich mieszkali najpród przy rzece Samara r. 1735. Rosyjska
wzięta ich do objadrenia linii orenburskiej IV Grebenscy pochodzą z donskich
rabowali na morzu kaspijskiem i Woldze. Wojsko Jwana Wasylewicza ich zbito
jedna ich część poszła z Jermakiem do Syberyj druga zaś 300 ^{głou} ofiada pod do-
wództwem Andreea przy morzu kaspijskiem i zbudowałi Andreea Derecznia
w XVII wieku ofiada przy rzece Terex (kąd także Terzkimi zwani bywają)
a od grzbietu greberia górę Kaukazkich zwani grebenickimi V Wolgajscy
Przebiegli do donskich w r. 1604. zbuntowali się przeciw pseudo Demetriuszowi powstał
pomiedzy nimi bowiem niejaki Petro Klonyj za syna cara Fedora Jwanowicza
udawał r. 1734. odstaczyli się ^{od donskich} i udzielnie pod wstafnym imieniem żyli

6

[Faint, illegible handwriting in brown ink, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

Dzień Krasowicy. Za Piotra W. w czasie wyprawy Brzowskiej r. 1695 wiele
 od wojska uciekato i do Kozaków donoskich się toczyło,
 gdy ich na ządanie Ataman wydać niechciał. Ze perzy
 Włodzimierzowicz Dothoruki Półkownik wpadł i porabiać
 rat ich zbiegów za to się obruszył r. 1707 Kozak Kondrat
 Atanasego syn Boutawin napadł z przerażeniem Liśca i rabił
 go z wojskiem nad rzeką Ajdarem i wezwał wfułtkich do
 obrony insurekcyj za wiarę Pnen. Doganodziaj zwi ich
 wiele było wybranych ~~którzy~~ gdy wystąpił przeciw wojsku
 wemu Atamanowi Lukjanowi Maksimowi zastatod
 tegoż rabił Maksimowi odebrał ~~czeka~~ rabił Lukjana
 rabił go i wzięt czeka i chciał rajce Brzow. Piotr
 W. wystat na niego wojsko pod dowództwem Juią Bazylego
 Dothoruckiego do 20000 ludzi, rabił wojsko Boutawina
 gdy się tenże Brzow zdobył Kupit (Boutawin się sam za-
 strzelił 2 Listoleta 1708. Jeden z współników Boutawina
 Ignacy Niekrasow unikajac raskuronej kary umknął
 z 600 familij Kowackich za Kuban 1708 i ojadł ra dowo-
 leniem Chana Tatarskiego na rzec Kuban wygpie
 Tamańskiej i sturigli w wojsku Tatarskiem 1741. gdy tam
 Suwarow po prawem bregu Kubana porabił warownie

uflili do Anapy w kraju czerkieskim między neką i Zanki morzem
czarnem lecz gdy się Krym Rosyji dostał uflili 1784 do Synopi skąd
morską rzeszą wypędzeni przepłynęli morze czarne i osiedli nad Dniep-
rem w stobodnie Czerkuszach roku 1787. gdy wojna turecka nastąpiła
udali się do Bułgarii gdzie nad neką Dunawcem przy jeziorze Barel-
mie i gili wioska ich Dunawca 1809 r. miała 1,200 a wioska Sary
Kioj (ziółta wioska) do 400 domów mówią oni po rusku i w innych
wiarach greckich. w roku 1809 przybył ich stamtąd Hrabia Pta-
Ptelow pod Warnę skąd narad do Dunawców poszli.

